

55

COLECȚIA SFINX COLECȚIA SFINX COLECȚIA

COLECȚIA SFINX COLECȚIA SFINX COLECȚIA

BEATRICE IȘTOC

Tăcerea sălciilor plîngătoare

EDITURA MILITARĂ

Beatrice Iștoc
Tăcerea sălciilor plângătoare

EDITURA MILITARĂ – 1981

În memoria soțului meu, CORNEL

Dimineața superbă, neverosimil de luminoasă, promitea o neașteptat de frumoasă zi de vară. Neașteptat, pentru că deși iulie își înjumătățise grăbit și nepăsător zilele, vremea fusese capricioasă pentru acest anotimp.

Soarele se încăpățânase îndelung să-și ascundă obrazul dincolo de spinarea cocoșată a unor cumuluși schimbători și neastâmpărați, vestind, după toate regulile meteorologice, timpul frumos. Aceștia, la rândul lor, se ambiționaseră să dănțuie provocatori la mari înălțimi, nefăcând loc astrului dorit decât cu supărătoare intermitențe.

În această dimineață, îngrămădeala dezordonată dispăruse, alungată de nu-se-știe-cine, nu-se-știe-unde, și cerul se transformase miraculos. Semăna cu un imens castron smălțuit cu albastru pur, neciobit de zdreanța vreunui nor, rugină albă dușmănită și bârfită mai ales pe plajele cam pustii.

Chiar din primele ceasuri ale dimineții se simțea că

ziua va deveni fierbinte. Generos, soarele își trimisese mesagerii să împodobească cu străluciri roua, să trezească păsările și florile, să înveselească și să bucure oamenii. Era și timpul. Jumătatea lui iulie. Trebuia să fie cald!

Colegii

Dinu trase cu putere de sertar. Ca niciodată, acesta cedă cu ușurință și tânărul se lovi zdravăn, cu cotul, de scaunul pe care ședea. Scăpă, plin de năduf, o vorbă tare, pe care o atenua cu un „măi, să fie!" și începu, ca întotdeauna, nerăbdător, să caute.

În timp ce cotrobăia plin de zel, mormăia, nu îndeajuns de încet pentru a nu fi auzit și de cei doi colegi: „Unde naiba te-oi fi pus? Te-am găsit! Ba nu, nu este... așa, ia să vedem dacă nu cumva o fi în colțul ăsta. Nu, nu-i aici, atunci..."

Dând descurajat din mână, se opri o clipă pe gânduri. Scoase apoi cheile din încuietoarea sertarului, de altfel inutil zăvorât, și, cu un aer de adâncă preocupare, se ridică de la masă, neștiind ce să facă, unde să mai caute. Absent, își plimba ochii prin încăperea sobru mobilată, cu strictul necesar activităților de fiecare zi ale unor oameni care stau, și nu prea, într-un singur loc. Mai ales într-un birou. Abia atunci observă că era privit. Colegii

își stăpâneau anevoie râsul.

Istoria căutatului unei hârtii, tribut plătit lipsei de ordine, se repeta zilnic, sau aproape. Bineînțeles, nu era scutită de înțepăturile ironice ale celorlalți, deși Dinu le explicase de nenumărate ori că acest căutat, numit cu orgoliu ușor pueril „procedeu”, îl ajuta să intre în atmosferă. „Căci, zicea având cel mai serios aer din lume, ce facem noi în fiecare zi? Care este îndeletnicirea noastră? Vă întreb pe voi, anume pe voi. Dragi prieteni!” Urma o pauză (Dinu o dorea grea de semnificații), după care, plin de importanță, relua: „Căutăm! Căutăm mereu. Cu răbdare, cu neastâmpăr. Cu perseverență și chinuitoare, nu zâmbiți, cu chinuitoare teamă. Teama că vom fi siliți să ne oprim. Să ne oprim în fața necunoscutului. Cu emoție și satisfacție. Cu dezamăgirea pândindu-ne vicleană la fiecare colț, în fiecare clipă. Căutăm adesea cu plictiseala rutinei, încercând să ne sfâșie resursele perseverenței.”

Pe măsură ce vorbea se înflăcăra, stimulat de impulsuri interioare. Continua și mai agitat: „Înțelegeți, prieteni, că asta facem! Căutăm! V-am spus și n-o să obosesc nicicând să vă repet. Deși simt că-mi risipesc zadarnic răbdarea și înțelegerea omenească, civică și colegială. O să vă tot explic până când veți înceta cu glumele voastre răutăcioase pe seama căutărilor mele,

chiar minore, cum ați afirmat, absolut nefundamentat, nu o singură dată!”

Îl priveau zâmbind – cum se putea altfel? — înțelegători cu tinerețea și elanurile ei nestrunite, îl incitau cu o glumă, iar dinamicul, furtunosul Dinu se plimba, gesticulând neobosit, prin încăpere, cu teama că se poartă copilărește, că este neînțeles, că ceilalți nu știu, nu simt, de câte este el în stare. În tăcerea de o clipă, se auzi vocea plăcută, de tenor, a lui Chirilă, fredonând o melodie, cu totul în afara tensiunii de moment.

— Lasă, frate, nu mai cânta și tu tocmai acum. Ai puțină răbdare să se aclimatizeze omul! zise celălalt bărbat din încăpere.

Se adresă apoi cu tonul cel mai serios tânărului ofițer:

— Ce-ai pățit, Dinule, ai nevoie și de coloană sonoră la căutat? Ce fel de atmosferă cauți azi? Sau poate vrei să te îndrepți vertiginos, de unul singur, mânat de nestăvilitul tău entuziasm profesional, către straturi mai înalte? Ce spui? Te-ar satisface iono sau stratosfera?...

Firește, bietul Dinu s-ar fi „coborât” prea mult răspunzând unei asemenea apostrofe. Preferă să privească în tavan. Răspunsul veni din altă parte.

— Ascultă ce-ți spun eu, care-l cunosc bine, băiatul caută ziua de ieri.

Vocea lui Chirilă, nu răutăcioasă cum i se păru lui

Dinu, era străbătută de o caldă îngăduință. Așa cum un frate mai mare zâmbește în fața supărării închipuite a unui mezin. Și mezinul căzu în cursa glumei prietenești.

— Păi, să știți, chiar aia caut! îi scăpă fără voie. Se corectă degrabă. Vreau să zic, caut două hârtii pe care le-am primit ieri, înainte de plecare, și nu știu ce-am făcut cu ele, rosti necăjit. Abandonând aerul absent de mai înainte, deschise, cu un gest hotărât, fișetul metalic. Uite-le! exclamă fericit.

Întinse, triumfător și cu ochii sticlind de încântare, mâna în care ținea hârtiile, bucurându-se ca la obținerea unei mari izbânzi („parcă l-ar fi prins pe Al Capone în persoană", cum ar fi comentat Chirilă). Dar nimeni nu-i mai acorda atenție. Acum, când nu mai căuta nimic. Dinu devenise neinteresant. Ceilalți doi ofițeri reveniră la problemele lor, nu fără plăcerea finală a unui scurt comentariu:

— În dimineața asta n-are pic de haz.

— Coloana sonoră i-a scurtat perioada de aclimatizare.

— O să intre în probleme până peste cap și-o să ne ignoreze cu ostentația, să nu zic mai rău, pe care i-o cunoaștem prea bine...

Dinu găsi că era mai înțelept să nu riposteze. Se apucă să citească în mod conștiincios – așa cum știa el – o reclamație în care, pe trei pagini scrise mărunt, se

aducea cu „adâncă stimă și considerațiune plină de respect” la cunoștința organelor „miliției noastre”, că unui oarecare „Băltărețu I. Grigore din orașul... strada... numărul... i se furaseră trei găini și două rațe”, că domnia sa „cu respect își permite să sugereze organelor miliției noastre” care, „în atâtea rânduri a dovedit și a demonstrat înaltele sale calități” etc., că „făptașul trebuie căutat numai și numai între vecini...” și tot așa de-a lungul și de-a latul paginilor populate cu un scris enervant de ordonat și chinuitor de mărunt că lui Dinu i-ar fi prins tare bine o lupă sau măcar o pereche de ochelari împrumutați special pentru o asemenea lectură.

— Ei, iaca, și domnul Băltărețu... trei găini și două rațe, care rațe, dumnezeu mi-e martor, nu zic că n-ar fi bune pe varză, dar într-o reclamație...

— Ce-ai zice să-ți păstrezi secretele profesionale, Dinule? întrebă persiflator Adrian.

Căpitanul Adrian era un bărbat tânăr, foarte înalt, bine făcut. Veșnic avea conflicte cu părinții, care, considerându-l tot copil, îi cereau mereu socoteală pentru modul în care își petrecea timpul. Doar nu era toată vremea reținut „acolo”. „Acolo” însemnând pentru ei totalitatea obligațiilor profesionale. Dar căpitanul le includea aici și pe cele extraprofesionale, spre a evita amplificarea dojenilor părintești, la fel de

severe ca pe vremea când îl duceau de mână la școală.

Elegant, distins, mereu în pas cu moda, respectând canoanele sobrietății, Adrian avea o copilărească plăcere pe care, rar, își permitea s-o savureze: să vorbească în jargon. Inteligent, capabil, era, dacă se putea spune așa ceva, slăbiciunea șefului care îl folosea în situațiile cele mai dificile, obligându-l să analizeze temeinic și să acționeze chibzuit. La rându-i, Adrian nutrea o profundă admirație față de șeful său. Încercând să-i semene, reușea să nu fie pripit, să afle gândind ieșiri din impasurile în care-l aduceau, adesea, meseria.

— Am înțeles. Mă voi strădui, tovarășe căpitan, răspunse cam târziu Dinu la remarca glumeață a lui Adrian.

Exact opus căpitanului, locotenentul Dinu Aurel era iute din fire, slăbuț, mărunțel, suferind cumplit din acest motiv, dar tainic; pentru nimic în lume nu s-ar fi confesat cuiva în legătură cu ceea ce i se părea o adevărată pacoste – statura sa.

Cu înfățișare mai mult decât juvenilă, aproape de copil, Dinu încerca din răsputeri să aibă măcar un aer matur, în primul rând cu ajutorul unei mustăcioare pe care o îngrijea cu o răbdare plină de demnitate, și ea ținta repetatelor glume prietenești ale colegilor. Se enerva repede. În clipele de tensiune se înălța pe vârfurile picioarelor, încercând parcă să suplinească

lipsa unor stupizi, dar importanți centimetri. Era inteligent, dar cam pripit. „Sunt om de acțiune!” declara prețios. Reușitele se datorau – zicea – „infailibilului meu fler de polițist înnăscut”. În realitate unei atente îndrumări. Se temea, și poate era inexact definit simțământul, căci n-avea motiv să se teamă, de șef, de colonelul Băleanu, care-l „pipăise până-n fundul sufletului”, cum spunea însuși „pipăitul”, adică Dinu.

Colonelul îl supraveghea tainic, de aproape, încercând – și cel mai adesea reușind – să-i atenueze graba cu care adopta hotărâri, nu de fiecare dată dintre cele mai raționale. Tânărul și înflăcăratul ofițer nici nu sesiza lucrul acesta, având convingerea fermă a propriei priceperi profesionale.

Purta totdeauna cămăși albe și cravate cu desen viu. Pedanteria sa cam stridentă în materie de vestimentație nu era privită cu îngăduință.

Dar locotenentul Dinu Aurel își avea locul bine stabilit în angrenajul complicat al activității cotidiene: un mecanism care funcționa cu precizie, operativ și operant, în cele mai imprevizibile situații.

Amuzant fusese modul cum s-a prezentat la post, el, proaspăt absolvent al școlii de ofițeri. Cu vreo douăsăptămâni înainte se semnalaseră în oraș o serie de furturi din buzunare. Sistemul era unic, dar erau atât de frecvente, încât păreau a acționa mai mulți.

Descinse așadar locotenentul Dinu în urbe, spilcuit, cu o splendidă valiză și nelipsita mapă din piele. În gară, nici urmă de taxi. De voie, de nevoie, se urcă într-un autobuz arhiplin. Reușind să-și facă loc într-un colț, privea cu legitimă curiozitate străzile, nu prea largi, blocurile ce nu excelau prin modernitate și îndrăzneală arhitectonică, oamenii preocupați, grăbind către căminele lor.

Se întreba cu indiferență câte stații mai erau până la sediul miliției, nerăbdarea diluându-i-se în oboseala, căldura și plictiseala călătoriei. Ar fi dorit să se afle sub ploaia veselă a unui duș, apoi într-o cameră răcoroasă, în pijama, când simți o ușoară atingere. Se încordă. Reflexele îi funcționară ireproșabil. Apoi se întoarse zâmbitor, neslăbind din strânsoare mâna străină.

— Iertați-mi, vă rog, exclusivismul. La mine în buzunar numai eu am acces.

Cu aceasta seria furturilor de buzunare se încheiase la fel de subit cum a început.

Prin geamul înalt al biroului năvălea, neîntâlnind obstacolul vreunei perdele, soarele de iulie, revendicându-și cu fermitate drepturile în această lună, așa-zisă, a lui cuptor.

Către ceasul amiezii, și mai cu seamă dincolo de el, lumina abundentă se străduia să străbată, cu orice preț,

printre frunzele de obicei vibrânde, ale unui plop imens care acum încremeniseră în nemișcare. Nici cea mai gingașă adiere nu le săruta obrajii proaspeți, clorofilați, de un verde strălucitor. Din stradă răzbătea cazna răgușită a unui motor ambalat cu sârguință, care se încăpățâna în refuzul de a porni. Zgomotul, estompat de clădirea mare, nu deranja pe nimeni. Aici era liniște. O liniște care, firește, nu putea să dureze prea mult. Și nici nu dură.

— Oho! Asta ce-o mai fi vrând să fie? Bine că am terminat cu rațele. Trecem acum la altele, mai picante. Așa... subsemnata Mureșan Maria din satul Brănești... mm... Să știi că ăsta o fi fugit cu vreo artistă!

Locotenentul nu izbutea aproape niciodată să-și citească hârtiile în tăcere. Pentru ce ar fi făcut-o acum?

Să se abată de la obișnuințele sale cele de toate zilele?

— Măi, Dinule, ce naiba ai astăzi de nu mai taci odată? Mă acuzi pe mine c-aș fi vorbă-lungă, dar tu mă depășești. Așteaptă să terminăm rapoartele și după aia trăncănește cât ți-o pofti inima, îl repezi Chirilă, care nu era nici el prea tăcut din fire.

Ar fi dorit să termine cât mai repede treaba, dar comentariile mormăite ale colegului îi distrăgeau supărător atenția. Degeaba se osteni să-l oprească. Dinu n-avea nici gând să tacă.

— Stați să vă arăt una bună, copii, nu se lăsă el

impresionat de apostrofa lui Chirilă. Ascultați aici! O femeie, dintr-un sat vecin, se plânge că i-a dispărut bărbatul care abia se întorsese de pe șantier sau de la un I.A.S.[1] Nu știe nici ea prea bine de unde.

Tăcu o clipă, după care turui neobosit mai departe.

— Nu vă spuneam eu? Uite, exclamă triumfător, a luat cu el și 4500 de lei. E clar. Foarte clar! Aș zice, chiar prea clar. Căutați și alte... dispărute. Ce ziceți? Doar „suntem” la curent cu mișcarea maselor de femei.

Aluzia la numeroasele cunoștințe în rândul sexului opus nu-l supără pe căpitan.

— Ce zici că era individul? catadicsi să întrebe.

— Dulgher, frățicule, dulgher. Aruncă o privire scurtă, vinovată, plină de căință pentru „frățicule”, care îi displăcea profund căpitanului, apoi continuă la fel de bine dispus: „maistor bun, cum îs puțini, și mai știe și alte meserii”. Exact așa scrie reclamanta, respectiv soția dispărutului.

Dinu se ridică, oprindu-se între mesele de lucru ale celor doi, ca să le arate mai îndeaproape reclamația femeii. O coală nu prea curată, destul de boțită, cu scrisul indicând cert faptul că mâna nu era prea obișnuită cu asemenea îndeletniciri. Se deosebea total de stilul prețios și pedanteria caligrafică din reclamația

[1] Întreprindere Agricolă de Stat.

lui Băltărețu I. Grigore.

Două reclamații dintre cele mai banale, deosebindu-se firesc una de cealaltă. Ofițerii, preocupați de propriile lor probleme, ar fi fost teribil de mulțumiți să poată lucra în liniște. De Dinu, știau prea bine, nu se scăpa cu una, cu două. Cel mai bun lucru era să i se răspundă din când în când.

— Fleacuri, dădu plictisit din mână căpitanul. O fi plecat omul pe alt șantier, iar dumneaei, fiindcă a luat și banii la el, îl dă dispărut. Își aprinse o țigară, trăgând un fum, fără prea mare poftă. Ei, și-acum, Dinuțule, mai lasă-ne în pace. Cu tine nu mai termin raportul nici până la anul. Dacă mă cheamă șeful, te duc pe tine plocon, în chip de raport „verbal".

Fie din pricina repetatelor întreruperi, fie din alte motive, în această însorită zi de vară, nici pe Adrian nu-l prea absorbea lucrul. Întinzându-și picioarele pe sub masă, căscă alene și i se adresă, firește, tot lui Dinu:

— Auzi, Dinule, ia spune, Maftei, soarele vagabonzilor tăi simpatici, ce mai face? Ai reușit să-l convingi să muncească? Parcă dăunăzi te auzeam vorbind cu nu știu ce director, cu intenția să-ți căpătuiești protejatul. Azi-mâine te văd că-l însori. Să-l auzi pe Maftei zicându-i, drăgălaș și tandru, de la înălțimea celor doi metri ai săi, lui Dinu al nostru „nășicule". Nășicule-n sus, nășicule-n jos, se întoarse el

spre Chirilă care izbucni în râs.

Dinu n-avu timp de ripostă. Un glas metalic, venind din difuzorul de pe birou, curmă nepăsător hohotul de râs al lui Chirilă.

— Tovarăşe locotenent Dinu, la tovarăşul colonel.

Nu era nimic neobişnuit în apelul abia încheiat, dar, nu se ştie de ce, locotenentul se uită surprins la hârtia pe care o ţinea în mână, apoi, nehotărât şi cam mirat, pe rând, la cei doi colegi ai săi. Deruta nu i-a fost însă de durată. Într-o fracţiune de secundă uită de prezenţa lor. Îşi corectă grăbit ţinuta, adică mustaţa şi cravata, îşi răsuci cu o mişcare rapidă, adânc preocupat, inelul – amintire de la tata – şi o zbughi pe uşă, fără să mai scoată vreo vorbă.

— Ia te uită cum a lăsat totul vraişte, zise Chirilă cu glas neutru, adâncindu-se din nou în studierea unui dosar.

Căpitanul nu se osteni să răspundă. Observaţia nu cerea vreun comentariu. Şi-apoi erau obişnuiţi. Şi mai ştiau că toate acestea, cu timpul, trec. Graba tânărului lor coleg nu era decât speranţa unei misiuni noi, importante, cât mai importante, pe care s-o execute de unul singur şi, bineînţeles, în mod strălucit. Trecuseră şi ei prin asta, aşa că înţelegeau pe deplin „mânzeasca” nerăbdare, cum o numiseră. Fuseseră şi ei stăpâniţi, cândva (li se părea că trecuse tare mult de atunci), de o

asemenea copilărească neliniște. Acum... era altfel, cu totul și cu totul altfel...

Iar se înscăună liniștea, tulburată ritmic, sacadat, de același motor încăpățânat. Uneori se auzea conversația casnică, molcomă, a unor porumbei. Erau o mulțime prin apropiere.

Dinu reveni în birou cu fața numai zâmbet și încântare. Nu întârziase prea mult la colonel. Bucuria tânărului ofițer era perfect vizibilă. Se grăbi să-și înștiințeze colegii:

— Vă. Salut cu cel mai adânc respect și vă las amintire considerația mea cea mai distinsă. Vă anunț solemn și oficial că decolez cu primul mijloc de transport – și notați! cel mai rapid – la Verești: spargere, furt și altele, la cel mai select magazin universal al târgului. Lipsă: numeroase obiecte de valoare. Prezent: specialistul în asemenea afaceri tenebroase, prea plecata dumneavoastră slugă și simpatic – rețineți – cel mai simpatic coleg, locotenentul Dinu Aurel. Sper că lipsa mea, pe care mă voi strădui s-o scurtez cât mai mult, se va face resimțită din plin. Îmi place să cred că o să vă descurcați și fără mine cu fleacurile ce vă rămân de rezolvat.

În timp ce-și rostea cu nedisimulată veselie tirada, ea fiind și cuvântare de adio, vârî de-a valma în fișet dosare, hârtii, creioane, pixuri, reținând un minuscul

carnet pe care-l puse, cu grijă, în aceeași mapă elegantă din piele.

— Cu plecăciune, și m-am topit.

Adrian și Chirilă, fără un cuvânt, schimbară între ei priviri și zâmbete complice, făcându-i, fiecare în felul său, semne de rămas bun. Dinu, așa cum anunțase, vesel și nerăbdător, dispăru.

— Mi se pare că am cam terminat, oftă ușurat Chirilă.

— Doar ți se pare? În ce mă privește mai am câteva rânduri și sunt gata. Ziceam că mergem, dacă nu mă înșel, în strada Libertății. Sau ai alte propuneri mai interesante?

— Acum?! Propuneri mai interesante? Glumești, sper...

— Atunci facem cum am hotărât.

Adrian rostise fraza foarte decis. Chiriță îi răspunse ștrengărește, cu o formulă oficială.

— Am înțeles, tovarășe căpitan. Mergem pe strada Libertății.

Adrian îi aruncă o privire ironică pe sub sprâncene și își încheie, fără a se grăbi, raportul.

— Du astea secretarei până închid eu aici. Ne întâlnim la poartă.

Două zâmbete fugare pecetluiră consensul celor doi prieteni. Prieteni vechi și buni, căci fuseseră colegi de liceu, despărțindu-se doar în facultate. Adrian făcuse

dreptul, în timp de Chirilă urmase psihologia. În vederea unei viitoare cariere de cercetător, dar...

După o vreme, drumurile lor se încrucișaseră, din nou, pe culoarele unei meserii comune, la fel de interesantă și plină de inedit ca și aceea de cercetător. Chirilă intrase în miliție mai târziu decât Adrian, care acum îi era șef direct. Nu trebuia însă niciodată să-și exercite prerogativele sau să-și impună drepturile pe care funcția și gradul i le acordau. În virtutea vechii lor prietenii, Chirilă își permitea, uneori, să-l „dădăcească” pe căpitan, sfătuindu-l să se însoare, să termine o dată cu viața de burlac. Avea asupra acestuia ascendentul unei căsnicii fericite.

Și mai avea locotenentul major Chirilă o fetiță de doi ani, Raluca, pe care o adora. Iar Raluca era singurul lucru pentru care Adrian își invidia, câteodată, prietenul. Discuțiile pe această temă își aveau, mai ales pentru martorii întâmplători, un farmec și o savoare cărora greu le-ai fi găsit calificativ.

Chirilă arbora aerul unui vârstnic, – în realitate era mai tânăr cu vreo trei luni decât Adrian – și-i reproșa, mai în glumă, mai în serios, faptul că nu se „hotăra”. „Măi, băiatule, tu ești mai marele holteilor. Azi, mâine te vor alege decanul lor de vârstă și de încăpățânare! Unde vrei s-ajungi?”... De fiecare dată, căpitanul ridica din umeri cu un zâmbet indefinit, rătăcit în colțul gurii

și nu se ostenea să răspundă în niciun fel.

Ca și în alte rânduri, după o scurtă consultare: „mergem pe jos?” – „da!”, plecară împreună spre strada Libertății, unde îi mâna cercetarea unui caz. Un caz ca atâtea altele care le trecuseră, cum se zicea de obicei, „prin mână”.

Și, la fel ca întotdeauna, nu puteau fi nepăsători, căci era vorba de sinuciderea unei femei. Mergeau tăcuți, adânc preocupați de trista întâmplare.

Străzile își savurau în tihnă liniștea, lenevind sub priveghererea fierbinte a soarelui. Casele se înșirau anost în această parte a orașului, mai veche. Nerespectând vreo concepție arhitecturală sau urbanistică, se îngrămădeau ca niște cutii, țuguiate spre vârf, lăsând impresia că sunt gata să-și exprime nemulțumiri doar d. E ele știute. Își rumegau gândurile ascunse cu grijă sub stratul de praf care apucase să se aștearnă sau poate că nici nu lipsise din decorul acesta cenușiu, din imediata apropiere a uzinei. Exceptând praful, care ninsese din belșug peste acoperișurile ascuțite ale caselor, peste frunzele copacilor, peste petalele florilor, estompându-le cu nepăsare veselia culorilor, peste grădinile verzi, vii și chiar peste rufele întinse la uscat pe lungi, nesfârșite sfori, în curțile pietruite anapoda, cu pietre de râu; exceptând praful, devenit atributul lor firesc, străzile erau îngrijite.

Oamenii înlăturau cu neobosită îndârjire tot ceea ce ar fi putut să diminueze din farmecul nițel bizar al orașului. Praful, însă, praful nu aveau cum să-l excludă. Ploaia, ploile abundente, în averse scurte și puternice, revărsate brusc, erau singurele care i se puteau opune.

Oamenii iubeau, doreau și așteptau soarele. Praful se răsfăța nestingherit numai și numai în orașul vechi. Orașul nou, cartierele lui fuseseră construite departe, mult mai departe, pe colinele cu pante dulci, frumoase, înecate în verdeață ca un parc, unde se vedea și se simțea mina preocupată de armonie a horticultorilor și edililor, harnici gospodari.

Nu-i vorbă, verdeață era multă și pe străzile vechiului oraș. Dar aici, respirația frunzelor era mult îngreuiată de pudra cenușie.

Cel care începu să gândească cu glas tare, sfărâmând liniștea apăsătoare care-i împresura, a fost Chirilă.

— Mă gândeam cât de superficiali putem fi uneori, cât de „ușurele” și fără substanță ne pot fi aprecierile și cât de lipsiți de omenie pot să devină, la un moment dat, oamenii...

— Ce vrei să spui? se miră pe bună dreptate Adrian, neînțelegând la ce se referă prietenul său.

— Îl forfecam, în gând, pe dragul, neprețuitul, simpaticul nostru doctor Marinescu.

— Oh, pe el nu trebuie să-l invidiezi câtuși de puțin.

Să lucrezi la reanimare nu mi se pare un loc pe care ai putea să ți-l dorești cu tot dinadinsul. Vrei, nu vrei, trebui să te blindezi zdravăn pe dinăuntru să te blindezi, asta e condiția rezistenței pe asemenea baricade. Altfel... Știi doar foarte bine, la fel de bine ca și mine, că nu toate eforturile lui sunt încununate de succes. Din când în când îi mai moare câte unul sau câte una.

— Bine, dar nu despre asta vreau să-ți vorbesc, se supără Chirilă.

Grăbi puțin pasul. Căpitanul îl privi întrebător și dimpotrivă, el se opri o clipă din mers. Era sincer interesat de frământările vechiului și bunului său prieten.

— Mă gândeam, continuă acesta domolit de interesul cu care era ascultat, că despre femeia aceea Marinescu a spus doar că... era un om simplu". O fi fost un om simplu, cum spune doctorul, dar...

— Amice, constați cam târziu că niciun om nu este simplu. Fiecare este complicat în felul său.

— Și la nivelul său.

— Firește, și la nivelul său. Dar niciunul dintre oameni nu este linear, sau cum s-o mai fi definind un om banal. Banal doar ca înfățișare. Marinescu nu putea trage concluzii decât după înfățișare. Și asta după...

— Ai dreptate. Ne-am obișnuit, din păcate, prea des

să categorisim oamenii după aparențe.

Chirilă făcu o scurtă pauză, atât cât să tragă un fum din țigară. Reluă pe același ton.

— Dacă sunt modești, îi definim rapid: simpli. Dacă se îmbracă mai acătării, s-a terminat! Le sofisticăm și personalitatea, cu toate că tocmai aceștia pot fi absolut obtuzi. Și perseverăm. După aspectul exterior ni se par buni sau răi, deștepți sau proști.

Căpitanul îl contrazise cam fără chef. Era cald. Ar fi vrut o citronadă în locul discuției pe strada încinsă, cu aerul vibrând din cauza căldurii, care năvălise peste oraș cu intenția parcă de a-l sufoca.

— Nu neapărat. Și totuși aspectul exterior ne conduce la aprecieri de cele mai multe ori greșite. Total greșite. Să fie la mijloc și o deformație? Ne sar în ochi, ne legăm în primul rând de amănuntele care ne stau la îndemână. Uneori n-avem vreme să ne gândim la ce se ascunde dincolo de aceste detalii.

— Revin și-ți spun: din păcate.

Chiriță se întunecase la chip.

— Nu te contrazic, băiete, nu te contrazic deloc, făcu împăciuitor și nițel mirat căpitanul.

Prietenul său era pornit pe comentarii. Și nu oricum sau de orice fel. Psihologul simțea imperios nevoia disecării lucrurilor, faptelor, oamenilor implicați în evenimentele cele mai recente.

— Elvira Stan era tehnician. Avea un salariu bun. Era stimată de colegi, de șefi, dacă asta are vreo...

— Are, are. Cum să n-aibă? Totul, toate, absolut toate au importanță.

— Bine. Deci toate par bune și frumoase. Înțeleg că ești de acord cu mine.

Chirilă privea cam nerăbdător spre căpitan. Adrian nu răspunse însă imediat. Pășeau alături, fără să se grăbească, adânciți într-una din disputele obișnuite.

Un caz, un gând, o idee erau întoarse pe toate fețele, dezbătute, forfecate – cum zicea Adrian – în încercarea de a nu se omite niciun detaliu. Se contraziceau cu aprindere, cădeau de acord, din nou nu-și mai dădeau dreptate, până când, în final, cele mai trainice argumente nu se mai puteau combate. Într-un târziu, căpitanul reînnodă discuția.

— Gândește-te, Costi. Avea treizeci și doi de ani și nu era căsătorită...

— Tu vorbești? Tu?! Holtei bătrân și înrăit ce ești, pufni Chirilă, privindu-l dintr-o parte.

— De ce te minunezi așa? Pot și eu, ca și tine, ca și alții, să analizez o situație în care se află...

— S-a aflat! îl întrerupse brutal Chirilă.

— Mă rog, s-a aflat un om.

Adrian, puțin contrariat, făcu o mișcare din umeri de parcă l-ar fi deranjat ceva. Continuă puțin mai agitat:

— Pot să privesc și eu. Din toate colturile camerei, cu aceeași detașare, obișnuință și pricepere ca locatarul ei.

— Da, da, șefule, îl aprobă, zâmbitor, Chirilă.

— Lasă-mă-n pace. Te miri că oamenii nu sunt simpli...

— Dar nu mă mir deloc. De unde-ai scos mirarea?! se înfurie locotenentul major văzând că nu fusese înțeles.

Ca și în alte rânduri, înțelegerea se ciobise, lucru neesențial deoarece urma, tot ca de-obicei, să se recimenteze. Adrian, cu un aer mofluz, îi aruncă o căutătură piezișă, continuându-și nestingherit reflecțiile.

— Nu-ți pui deloc problema că singurătatea putea împinge chiar pe un om simplu, cum zici că a definit-o Marinescu, la un gest disperat. Să azvârle cât colo aprecierile tuturor, dacă ele nu veneau și de la un anumit om. Unul singur. Pricepi, tătic blajin, topit de dragul nevestei și copilului ce ești! Pricepi?

Chirilă începu să zâmbească văzându-și prietenul atât de aprins. Susură ușurel o nouă întrebare, incitând tot la vehemență:

— Nu ți se pare că sunt cam anacronice asemenea mentalități?

— Nu, nu mi se pare. Durerea omenească, slăbiciunea omenească rămân aceleași în secolul nostru ca și în al treisprezecelea!

— Mă ca. M îndoiesc. Deși nu merg așa departe în timp, susțin că femeile de tip ibsenian se întâlnesc din ce în ce mai rar. Și ca să-ți răspund, nu prea mai văd fetele din zilele noastre așteptând cinci-șase ani, dacă nu chiar mai mult, să li se întoarcă iubiții din cine știe ce bătălii sau cruciade, purtând în vârful sulițelor însângerate batistele brodate cu îndemânare și dăruite cu feciorelnică sfială.

— Nici nu mă gândeam la așa ceva. Dar spune și tu, de ce-ar fi emoționat-o pe Elvira Stan doar aprecierile și elogiile șefului de birou și ale tovarășilor de la sindicat? Poate dorea ca un anume bărbat s-o laude, spunându-i că-i place să poarte cămășile călcate de ea. N-ar fi deranjat-o câtuși de puțin mustrarea, dulcea lui mustrare, că sunt prea apretate la guler. Mustrarea ar fi avut omenescul farmec și certitudinea prezenței lui. Plânsul dureros ar fi avut un umăr drept reazem, nu ecoul pereților, care-i întorceau necruțători oftatul, amplificându-i singurătatea, acutizându-i sentimentul propriei inutilități.

Chirilă dădu agasat din mână.

— Cu tine nu se poate vorbi. Ești inconstant ca o zi de martie. Când ești caraghios de neîncrezător, de nu-ți intră nimeni în voie, când ești stupid de „profund”. Profund! ricană repetând cuvântul.

— Eh, Costi. Costi. Ce știi tu? Câteodată oamenii sunt

tare singuri și neînchipuit de neajutorați.

— Ce să-ți spun! Cu remarca asta m-ai făcut praf, Sunt la pământ, fără replică și fără argumente.

— Mititelul de tine...

— Tu vorbești despre chinurile singurătății? Știi că ai haz?

— Dintre noi doi eu am autoritatea morală să vorbesc despre ele, fiindcă le cunosc cel mai bine.

— Ești convingător, colega.

Adrian se opri iar în loc, căutându-și pachetul de țigări. Replică rar, subliniind fiecare cuvânt.

— Ca să fiu sincer nu țin să devin altfel. Pentru ce? Gândurile, convingerile îmi aparțin în exclusivitate.

— Azi, mâine ai să pretinzi și drepturi de autor, rosti cam în zeflemea Chirilă.

— Le pretind de mult, dar n-ai băgat de seamă. Tăcu alegându-și, cu exagerată atenție, o țigară, după care reluă. Femeia a murit pentru că era singură, prea singură. N-a lăsat un cuvânt adresat cuiva anume, ci doar un strigăt plin de o sumbră satisfacție: „eu am făcut-o!” Semnul acela de exclamare exprimă demnitatea disperării fără scăpare. Îți imaginezi că vom mai găsi și alte explicații la ea acasă? Te înșeli.

— Nu-mi imaginez nimic.

— Asta e cusurul tău. Că nu-ți imaginezi...

Chirilă îl privi nedumerit, fără a-l contrazice. Îl

ascultase răbdător. Depăși încet umbra foșnitoare a plopului în dreptul căruia se opriseră. Căpitanul îl urmă. Se vedea că ultima remarcă o făcuse cu gândul aiurea. Nu era deloc adevărat că prietenul său ar fi fost lipsit de imaginație. Adeseori îi reproșa contrariul. Acum însă...

Într-o curte, un câine somnoros renunță la ideea unui lătrat răgușit și leneș. Era cald și liniște. Pășeau rar.

— Mă gândesc, uneori, că trebuia să-ți fi văzut de cercetările tale mai mult timp. Ai fi învățat să cunoști oamenii și ți-ar fi folosit teribil în meseria noastră.

— Cu alte cuvinte n-am vocație pentru ceea ce fac acum! se miră nițel Chirilă.

— Termină, Costi. Voiam să spun că nu te prea străduiești să-i înțelegi pe oameni.

— Te străduiești tu destul! înțeleg, adăugă conciliant Chirilă.

Ar fi vrut să-i reamintească prietenului său că remarca despre oamenii simpli, care iscase discuția, nu-i aparținea lui, ci doctorului Marinescu. Că el nu-i vedea pe oameni asemenea unor linii paralele. Până și acestea se „complicau” la un moment dat, lăsând impresia că se unesc Preferă să tacă. Ceea ce-i atrase, prompt, observația părții adverse:

— Ți-e cald și nu mai pricepi nimic. Absolut nimic.

— Bine, bine. Lasă, nu te mai osteni să-mi explici.

Până una-alta am ajuns pe strada Libertății, a cărei monotonie a fost brutal tulburată de Elvira, omul simplu și atât de neînțeles încât...

— Înclin să cred că era, de fapt, o natură foarte complicată. Până într-atât încât nu vom reuși s-o deslușim decât anevoie.

— Ei, oricum, nu-i va mai fi de niciun folos. Dar noi avem de lămurit aici niște amănunte așa cum se cuvine.

Un caz. Un caz ca atâtea altele, în toropeala unei străzi umbrite de plopi și de castani bătrâni.

Remember

Adrian avu deodată senzația stranie a unei prezențe. Nu se miră, căci nu se întâmpla întâia oară. Singura neliniște i-o genera apariția aceasta imaterială în clipele când era însoțit. Discuția îl răscolise, azvârlindu-l în trecut. Era neliniștit pentru că se încăpățânase să-și imagineze că-și poate stăpâni aducerile aminte. Nu dorea să uite nimic. Totul îi aparținea. Voia doar să nu fie subjugat de imaginile și trăirile sale. Ar fi vrut să le cheme, și ele să vină, numai atunci când, singur fiind, se putea lăsa inundat de copleșitoarea lor bucurie. Spera că reușise. Și iată că acum, pășind alături de Chirilă, simți iar cunoscuta învolburare revenind nechemată, obsesivă, atrăgându-l în mrejele ei...

„Tu tot mă mai iubești, dragul meu?" „Tot". „Cât mă iubești?" „Mult. Mult de tot". „Cât de mult?" „Cât nu se poate spune sau arăta.

Mergeau ținându-se de mână. Nisipul nu se zvântase după scurta ploaie de vară. Plaja mai era pustie. Nicio urmă nu-i scrijela obrazul cenușiu. Liniștea se înstăpânise pe țărmul beat de legănarea valurilor, sărutându-l neîncetat. Răsăritul era doar o presimțire, veghind, invizibil încă, răsuflarea ușoară, abia simțită a mării care se contopea undeva departe, departe, cu cerul. „Vezi vaporul acela?" „Da, îl văd". „E al nostru". „Minunat. Nu știam". „Superb. Acum știi." „Știu." „Și cerul." „Și el." „Și marea." „Și marea." „Mă iubești?" „Te iubesc."

Sărutul fugar ca o boare, tulburător și dulce, îl înfioră. Îl prelungi, rămânând nemișcat, cu pleoapele vibrânde, arzând de dorința și nerăbdarea de a o privi. Și totuși, nu. Nu încă. Îi stăruia amintirea fierbinte, puțin sărată, a buzelor ei. Încet își strecură privirea printre gene. Se îndepărtase. Nu mult. Trupul, aparent fragil în rochia vaporoasă, azurie, se înscria pe fundalul, devenit luminos, al apei, din străfundurile căreia părea că pornește la drum soarele. Totul se dizolvase umbrit de imaginea femeii iubite. În lumina vag irizată lăsa impresia că plutește lin către valuri. Își trecu palma

peste părul negru, cu luciri sinilii. Șopti cuprins de teama că va dispărea: „Draga mea”... îi văzu trupul mlădios alunecând, parcă, pe zarea împurpurată, pe soclul pal-verzui al apei. Iluzia îndepărtării lente, continue, era aproape deplină. Și teama i se accentuă: „Draga mea”...

Se întoarse, abia simțit, purtând pe chip o întrebare mută: „Mă iubești?” Buzele ei fremătară ușor. „Da”... „Vrei să fii soția mea?”

În tăcerea ca de templu a țărmului, vibrau acum lumini și sunete percepute doar de palmele lui întinse într-o tainică chemare. Se răsuci către el. Nu cuteza s-o privească.

Știa, simțea că-l așteaptă. Și încet, ca într-un ritual, porni pe urmele pașilor caligrafiați în nisipul umed pe care parcă, ei, cei dintâi, îl tulburau cu neliniștea, ciudata neliniște a dragostei lor. A dragostei lor interzise. Dar cine, oare, putea pune stavile iubirii decât iubirea însăși?...

Ca și atunci, pe malul mării, Adrian avea impresia că totul în jur se dizolva devenind neant sau amintire și se lăsă potopit de copleșitorul sentiment ce dăinuia la fel de viu, de proaspăt și de îmbătător; înțelese zadarnica zbatere de a-l struni dincolo de „zidul astral”, cum definise dorința – dictată de rațiune – de a se domina.

Și totul se recompuse cald și amăgitor, aidoma unui vis din care ai vrea, dar nu te poți trezi.

Se însera. Treptat, dar din ce în ce mai grăbite, negurile serii reci de toamnă se furișau prin colțuri, pe sub bolțile înalte ale porților, pătrundeau peste praguri, așternând umbre tot mai dense pe zidurile caselor, pe chipuri. Din loc în loc, străzile, învăluite în ceață, erau străpunse de lumina palidă a becurilor cățărate prea sus pe stâlpii de beton. Dintr-o curte se auziră voci dialogând monoton și neînțeles; dintr-alta, înviorător, izbucni plânset de copil, potolit de o chemare blajină.

Pășea rar, măcinat de gânduri. Era deprimat de eșecul unei misiuni care se prelungise neașteptat.

Pe măsură ce se apropia de centrul orașului intuia schimbări pe care nu încerca să și le lămurească. Lumina, mai intensă, dar tot ireală, transforma casele obișnuite, aliniate de-a lungul străzilor pustii, în palate somptuoase, ascunzând taine de nepătruns. Se acuza de incompetență, de incapacitate, de lipsă de perspicacitate și perseverență. Își reproșa... dar ce nu-și reproșa? Până și vântul rece, umed, întârziind pe ceafă, neplăcut ca atingerea unei reptile, era tot o consecință a... greșelilor sale. Iar când, în față, se profilă podul arcuit peste râul ce străbătea orașul, se opri, ca și altă dată, să asculte murmurul apei. Acolo...

Întunericul înghiți sunetul unor pași ce păreau că se apropie. Rămase, mai departe, singur, cu coatele rezemate de parapetul metalic. Și, din nou, răzbătură sunete indefinite. Înțelese, curând, că erau hohote înăbușite de plâns.

Ce se petrecea oare dincolo de bariera vizibilității sale? Porni încet. „Bine că nu mi se aud pașii.” Zări silueta unei femei, ușor aplecată către apă. „Ce naiba vrea să facă? În locul ăsta nu s-ar alege decât cel mult cu un guturai.” Femeia nu se clintea. Doar umerii i se cutremurau spasmodic. Trecu de ea, ocolind-o. Nu părea să-i fi simțit prezența. Reveni. Nu-l văzu nici acum. Stătea nemișcată și plângea, privind apa clipocind calm, liniștitor. Pentru a treia oară, Adrian traversă podul, destul de aproape, cu același rezultat. Hotărî să aștepte, nu știa pentru ce, dar să mai aștepte acolo, nedorit, dar, poate necesar. Ar fi fumat, și nu îndrăznea. Începu să plouă. Stropi reci se insinuau, cu perfidie, pe după gulerul pardesiului ridicat între timp. Femeia părea dăltuită în durerea ei. „Ce ciudat. Nu trece nimeni. Până și hazardul o slujește, asigurându-i singurătatea.” Spre a-l contrazice, două siluete se desprinseră din noapte. Trecură. Din sens opus mai veni cineva. Oamenii treceau grăbiți, nepăsători, zgribulindu-se sub umbrele.

Abia într-un târziu ea se urni din loc. Pășea

clătinându-se. Dincolo de incertitudinea pașilor, ghici o anume distincție, pe care mersul nefiresc n-o diminuă. Adrian, aflat în dreptul unei lumini, se decise, sub impulsul dorinței de a fi util: „Iertați-mi îndrăzneala, doamnă. Am fost involuntar martorul durerii dumneavoastră. Îngăduiți-mi, dacă pot, să vă ajut...”

Surprinsă, dar nu șocată, se oprise alături. Privirea unor ochi mari, ușor depărtați, trecu dincolo, în beznă, către ceva numai de ea știut. Un oval plăcut, buze frumos desenate, bărbie puțin cam dură (voluntară – o defini rapid), sprâncene, conferind profunzime ochilor întunecați, alcătuiau, atât cât putea distinge, un chip atrăgător marcat acum de o tristețe adâncă. „Nu, nu mă poți ajuta. Nimeni nu mă poate ajuta...”

Glasul cu tonuri grave, puțin răgușit, suna ferm. Refuza simplu cutezanța necunoscutului care-i întindea mâna. Își continuă drumul cu pas domol, cufundată în gânduri. O femeie cu un chip deosebit, neobișnuit în crisparea lui, expresiv și, în același timp, de nepătruns în adâncimea viitorilor ce-o răscoliseră până la uitare de sine în vânt și ploaie, pe parapetul unui pod.

Porni în urma ei pe străzi care, intenționat sau nu, ocoleau centrul. Două umbre singuratice, hoinare străbătând noaptea. Tentativa unui banal acroșaj rămase neobservată. Femeia nu grăbi pasul, nu ripostă; protejată de întuneric își purta însingurarea prin locuri

tot mai retrase. „Vidul lui Toricelli[2]”, îl străfulgeră un gând pe Adrian, asistând, nevăzut, la încercarea individului. „Parcă și-ar fi creat un vacuum care o izolează, așezând-o dincolo de noi...”

Și deodată simți imperios nevoia de a-i vorbi. „Este, desigur, unicul om care m-ar putea înțelege și ajuta. Ajuta?! Ea pe mine?!” Îi venea să râdă. „La urma urmelor, de ce nu?”, își reconsideră cugetarea. „Nu, pentru că m-aș comporta stupid, la fel eu celălalt.” Dar nu putea renunța. „De ce să-mi refuz bucuria înțelegerii, a comunicării cu un om pe care-l întâlnești o singură dată în viață?” Se revolta împotriva piedicilor impuse de prejudecăți. „Trebuie să vorbesc cu acest om!” Nici nu remarca detaliul că nu se gândea la ea ca la o femeie. Un pasaj, cunoscut încă din anii studenției, îi permise să-i iasă în întâmpinare. Neașteptata apariție a bărbatului o scoase din vid. Își înălță fruntea, privindu-l drept în față. „Sunt obligat să mă explic. N-am acostat niciodată o femeie. Nici acum n-am senzația că fac asta. Simt însă că ești singurul om care m-ar înțelege pe deplin.”

Deși vorbise calm, hotărât, se deslușea emoția de care

---

[2] A fost efectuată de fizicianul și matematicianul italian Evangelista Torricelli în 1644 și a dus la prima măsurare a presiunii atmosferice. Acest experiment a apărut din necesitatea de a îmbunătăți alimentarea cu apă în orașe. Evangelista Torricelli (1608-1647), care era matematician de curte al Marelui Duce de Toscana Ferdinand al II-lea, studiase fenomenele hidraulice împreună cu Galileo.

era cuprins. „Inexplicabile senzații au uneori oamenii...” Nici nedumerire, nici revoltă. Constata. Făcu un gest din umeri ca pentru a-și cumpăni mai bine o povară și plecă mai departe, cu același pas egal. Porni alături de ea, ros de teama că nu va fi în stare să scoată nici măcar o silabă. Dar după primii pași cuvintele țâșniră spontan, nestăvilite. Toate frământările, îndoielile, construiau o confesiune fără reticențe, dominată de sinceritate, ocolind inteligent posibilitatea dezvăluirii secretului profesiunii sale aflate la început de drum. Nu ocolea adevărul. Se limita la ceea ce ținea strict de zbuciumul său psihic, intens afectiv. Simțea cu acuitate atenția cu care era ascultat. Și înțeles. „Crezi că ar trebui să renunț? Că sunt incapabil să-i înțeleg și să-i ajut pe oameni?” formulase, în încheiere, două întrebări, ale căror răspunsuri i se păreau esențiale.

„Nu, să nu te oprești. Să nu dai înapoi. Și-apoi sunt convinsă că nu de sfaturi ai nevoie, ci de confirmări. Din câte înțeleg – zâmbise, oare? — nici nu dorești altceva decât să te bați pentru ceea ce consideri că este drept și bun.” „Adevărat. Dar nu reușesc întotdeauna...” Desluși o notă de amărăciune în răspunsul care urmă: „Cine reușește oare?” „Ar trebui să...” îl întrerupse cu o remarcă: „Ce tânăr ești...” Ripostă ofensat. „Parcă ai zice grădiniță de copii.” „Nicidecum. Constat doar elanul adolescentin.” „Nu-i același lucru?” „Firește că nu.”

„Am impresia că nu mă iei în serios.” Se supără. „Ești nedrept. Uiți cum m-ai întâlnit?” „Iartă-mă. Știu că mi-ai ascultat necazurile. Mă întreb, însă, dacă nu cumva mă socotești neserios.” „Regreți că mi-ai vorbit?” „Nu. Cu toate că acum se zbate în mine o întrebare.” Nu-l încurajă.

Își păstrase inițiativa în alegerea traseului fără a-și modifica ritmul de mers. Ploaia încetase. Vântul, la fel de rece și neprietenos, deși mai slab în intensitate, îi mâna, parcă, din urmă. „Nu ți-e frig?”, o întrebă. „Nu”. Se gândeau amândoi că nu asta era întrebarea. Prudent, cu coada ochiului, îi cerceta profilul frumos conturat. Simțea cu bucurie că, în durerea ei, făcuse loc, cu generozitate, problemelor lui care, probabil, nici pe departe nu se asemănau cu cele ce-o determinaseră să plângă undeva, oriunde. Fie și în plină stradă. „Spune-mi... ezită. Ai vrea să-mi spui cine ești?” I se păru că zâmbește și se grăbi cu o explicație. „Nu e ce crezi. Îți spui, sigur, eterna poveste, dar nu, nu despre asta e vorba.” „Atunci ce importanță are? Sunt un om. Un om în care ai avut încredere.” „Bine, dar...” „Niciun dar. Ți-am răspuns la fel, lăsându-mă însoțită de un necunoscut. Doresc să ne despărțim acum.”

Nu se aștepta s-o audă spunând tocmai lucrul acesta. Dorința fusese formulată cu atâta fermitate încât nu-i rămânea decât s-o respecte. Luă mâna care i se întindea

și, reținând-o, întrebă: „Ai să mai plângi?” „Nu.” Adăugă: „Astăzi, în orice caz nu. Și-acum, noapte bună.” „Noapte bună și... la revedere.” Își retrăsese fără grabă mâna pe care o înălță, ușor, într-un gest de rămas bun.

Privi cum pleacă, dispărând în noapte. Îi mai auzi o vreme pașii, apoi nimic. Doar liniștea amorfă, întunecată și rece. „Imbecil. De o mie de ori imbecil. Cum am putut s-o las singură? Avea nevoie de ajutor. Iar eu... eu...” Și, eu totul de neînțeles, îl încercă, deodată, simțământul că fusese abandonat, aici, singur, fără ocrotire. Neliniștit, agitat, începu să alerge pe urmele ei. Nu mai era însă nimic de făcut. O pierduse. O pierduse definitiv.

Luni în șir se frământase. Reconstituia, cu emoție, fiecare amănunt al întâlnirii. Sentimentul unei pierderi irecuperabile se acutiza, uneori, până la durere. Zadarnic revenise în niște zile de concediu încercând să restrăbată itinerarul acela nocturn. Nici măcar nu și-l reamintea cu exactitate. Știa doar locul unde se despărțiseră. Atât. Își reproșa amarnic lipsa de înțelegere, egoismul. „I-am vorbit, sigur că da, ca un adolescent, numai despre mine. Eu, eu și iarăși eu. Nimeni nu mai conta. Țipam că vreau să ajut. Când colo eu eram înecatul care se agăța, lăsând-o pe ea să se zbucium...”

Se reîntâlniseră, după aproape doi ani, într-un vagon restaurant. Revederea, atât de neașteptată, i se păru o adevărată sărbătoare. Salută cu o înclinare ușoară a capului, continuând s-o privească. Îl acceptase la masă cu un gest abia schițat. În loc de mâncare – inspirat de ceașca aburindă din fața ei – ceru o cafea și un coniac. Și mult timp nu se încumetă să sfâșie tăcerea măcinată de zgomotul ritmic al roților. Treptat, după tresărirea și emoția clipelor dintâi, se simți purtat către seara aceea de neuitat. Se refăceau și se completau impresii și imagini care se estompaseră; anevoie își croia loc în conștiință lui ideea acestei regăsiri nesperate. „E aici, în fața mea și nu-mi vine a crede.”

Observase, fără a-i acorda importanță, micul inel cu safir străjuind cu discreție o verighetă. „Și ce dacă?” Se revolta împotriva nimănui, apărându-și firul de bucurie care se năștea în el. „Nu de sfaturi ai nevoie, ci de confirmări”, îi spusese atunci necunoscutului care i se destăinuise cu toată încrederea. Și el se zbătuse, muncind, să le obțină. Îi datora, neîndoielnic, liniștea și forța de a crede în propriile-i posibilități. Așa lucrase în tot acest răstimp. Ar fi dorit să-i mărturisească ce însemnase pentru el întâlnirea lor. Cu câtă exactitate păstra în memorie fiecare amănunt. Nu de iubire era vorba, ci de cu totul altceva. Poate chiar mai profund, mai puternic, mai durabil decât o dragoste care devine

pasageră dacă îi lipsește suportul trainic al înțelegerii reciproce. Ezita să-i vorbească. Poate din teama, nefondată, că ceea ce crezuse cu ardoare se va spulbera. Privind-o, cu fereală, își reproșa îndoielile.

Timpul nu se mai grăbea, strecurându-se cu greu prin noianul de gânduri și sentimente. „Ai avut dreptate, rosti căznit. Nu de Saturi duceam lipsă. Confirmările le-am dobândit... îți mulțumesc." „Pentru ce? Doar le-ai obținut singur. N-am niciun merit în efortul acesta." „Știai că voi reuși să depășesc deruta care mă copleșise?" Zâmbi. Iar zâmbetul accentuă mici riduri către coada ochilor, întunecați și tot triști. „De știut n-aveam cum să știu." „Atunci?" se miră. „Dar nu erai derutat. Te dezarmase, temporar, un eșec. Nevoia și – zâmbi iar – posibilitatea momentană de comunicare a creat condiții să-ți amplifici nițel dezamăgirea." „Atâta tot?" Descumpănit înclina să creadă că nu fusese înțeles. „De ce, atâta tot? Te legi de cuvinte. Un om capabil să se analizeze cu luciditate, e în stare să-și sutureze singur orice fisură și să meargă înainte." „Ești medic?"

Nu-i răspunse, aparent preocupată cu stingerea țigării în scrumiera metalică, masivă, abia golită. Înțelese că e mai bine să nu insiste. „Cam inechitabilă relația. I-am spus atâtea despre mine..." Nu-i trecea prin minte că nu-i ceruse, ci singur își oferise confesiunea. Uita că, uneori, seara aceea neguroasă și rece i se părea

doar o închipuire. Că ea n-a existat. Că a purtat o discuție cu propria-i conștiință care-l îndemnase să-și înfrângă neîncrederea. Și izbutise. Puțin iritat de refuzul ei o scrută atent, descoperind – cu satisfacție vag răutăcioasă – că nu este chiar atât de tânără, că „păstrează bine” o frumusețe aparte, neostentativă. Îl surprinse vocea, cu știutele tonalități calde, adânci, care continua: „Și mai era ceva. Aveai atâta elan... Mărturiseai o pătimașă profesiune de credință. M-ai convins că ai forța de a te desprinde din amalgamul acela de îndoială și teamă. Aflu că nu m-am înșelat. Nu pot decât să mă bucur.”

Trenul gonea neobosit prin înserarea lentă fără ca ei să sesizeze că timpul scurta distanțele. Discuția se legase simplu, ca între vechi cunoscuți. Într-un târziu, îl anunță, surâzând ușor, că la cea dintâi stație urma să coboare. La auzul veștii încremeni. Spre norocul său era întoarsă spre geam, încercând să străpungă bezna, așa încât se strădui – și reuși – să arboreze un zâmbet larg când rosti calm: „Și eu”. Îi aruncă o privire rapidă. Fără a-și ascunde surpriza, nu comentă coincidența. Nu se opuse nici când se oferi s-o conducă la hotelul unde avea reținută o cameră. Coborând din taxi, îl rugă să n-o însoțească, interesându-se, evident, doar din politețe, pe un ton rezervat, cât va rămâne în oraș. Întârzie, intenționat, răspunsul: „Poate s-ar fi cuvenit ca

întrebarea s-o pun eu. Cât despre mine... ce să spun? Nu m-am decis, încă, să mă mut în altă parte.” „O, doamne!”, exclamase privindu-l dezorientată. Luându-și valiza din mâna șoferului, fără un cuvânt, se grăbi spre intrarea hotelului...

După câteva sute de metri, sub impulsul unei inspirații de moment, el ceru șoferului să oprească. Plăti și coborî. Simțea nevoia de mișcare. Își puse mapa la spate, ca un licean, pornind spre casă. Se întreba cum să procedeze – era decis – spre a nu o mai pierde. Îl nedumerea, îl neliniștea acel „O, doamne.” Nu-i găsea semnificația. „Indiferent ce va crede, am să aflu!” Făcu cale întoarsă spre hotel. Dar. Pe măsură ce se apropia, hotărârea i se diminua. „Imaginația detectivistă te-a abandonat, stimabile”, se mustră amical. Din respect pentru ea, nu se putea adresa direct recepționerului. Intră reproșându-și graba – poate nu urcase încă – și se îndreptă spre micul bar, neașteptat de pustiu. Își roti privirea căutând, parcă pe cineva. Reveni la recepție și se interesă dacă, întâmplător, nu „sosiseră” în ultimul sfert de ceas, doi indivizi, îmbrăcați așa și așa. „Nu, n-am cazat decât o familie, un bărbat respectabil și o doamnă, în camera reținută de direcția spitalului.” „Da, bine. Mulțumesc.” Plecă, liniștit, spre casă.

Îl stăpânea, ciudată și inexplicabilă, bucuria reîntâlnirii unui vechi și bun prieten. Era încredințat că

se vor revedea curând. Ceea ce se și întâmplă, la mai puțin de o săptămână. O conduse până la hotel, unde continua să locuiască. După despărțire, se surprinse dorind să fie undeva, în preajma ei. Intră în barul din hol și zăbovi îndelung în fața unui coniac. Îi confirmase presupunerea în legătură cu profesiunea ei. Era medic. Nici nu-l interesa prea mult; detaliul era, oricum, secundar. Însemnătate avea doar senzația de bine, de liniște și o tulburătoare emoție care-l inunda uneori.

...De fapt, așa a început. Se mutase, între timp, într-unul din cartierele noi. O conducea acasă pe drumuri tot mai ocolite, tot mai lungi, vorbind despre orice le trecea prin minte, căzând de acord și apoi contrazicându-se aprig, înțelegându-se din jumătăți de cuvânt, rosteau cu glas tare unul gândurile ori simțămintele celuilalt. Sufletele și cugetele lor comunicau intens. Se întâlneau, se împleteau într-o armonie tot mai strânsă, mai profundă.

Un miting aviatic îi prilejui revelația adevăratelor sale sentimente. Nu se văzuseră vreo două săptămâni când, în mulțimea de pe aeroport, o zări; nu știa nici el cum; o pierdu, pentru ca lângă o tonetă de înghețată să se găsească față în față. Foarte aproape de el, îi văzu fruntea înaltă, senină, ochii acum neobișnuit de luminoși, depărtați unul de altul, a căror privire străvezie era ciudată, oarecum tainică. Porniră

împreună, încercând să se apropie de pistă. Mulțimea fremăta într-o mișcare vălurită, continuă. Fiind mai înalt decât cei din jur, observă un spațiu liber. Zise: „Uite, uite, acolo e mai bine.” Văzând că nu l-a înțeles, o dirijă, ușurel, în direcția dorită. Reușise s-o aducă în locul acela, dar nu-și luă mâinile de pe umerii ei. Preocupată, probabil, nu sesiză. Și el simți deodată cât de fierbinți sunt; un parfum suav, pe care-l răspândea părut ei, făcu să-i palpite nările. Rămas nemișcat, îl cuprinse teama: „Ce se petrece? De ce am împietrit ținând-o astfel?... Nu trebuie.” Dar nu se depărtă. Și nici nu-și retrase mâinile.

Un simțământ nedeslușit creștea amenințător, încețoșându-i privirea și transformându-se năvalnic în covârșitoarea bucurie pe care i-o dădea calda atingere a umerilor ei. I se năzări că o ținea așa în virtutea unor drepturi firești, că palmele cuprind și ocrotesc femeia care îi aparținea lui, exclusiv lui. Și mulțimea dispăru. Și urletul motoarelor ambalate, țipetele de copii, râsetele. Totul. Doar în adâncul ființei sale se plămădeau sunete noi, necunoscute. „Ce-i cu mine? Cât o să-mi mai țin mâinile așa?” Dar tot nu le retrase. Nu mai exista nimic și nimeni pe câmpia fără sfârșit; nici în univers nu mai era nimic decât fericirea atingerii și căldura umerilor ei, mireasma proaspătă a părului negru cu luciri sidefii. Zări deodată ochii mari, larg

deschiși, redeveniți întunecați, privindu-l cu uimire, drept în față. „Iartă-mă”, bâigui fâstâcit, depărtându-se fără o vorbă. Îi era rușine. „O, cum m-a privit, cum m-a privit. Nici supărată, nici speriată. Cu dispreț m-a privit. Și ce întunecați îi erau ochii!”

Își croia drum, în neștire, prin mulțimea aproape compactă, lovindu-se de oameni fără a-i vedea. Se dezmetici auzindu-se chemat de un coleg. Îl căuta colonelul. Porni direct spre gară.

...Cu toată osteneala și dificultățile noii misiuni, zilele și nopțile treceau pe nesimțite, gonind minate de vârtejul amețitor al gândurilor. Aproape două săptămâni, deși, absorbit de muncă, nu reuși să doarmă ca lumea; nimic nu izbutea să-i potolească neliniștea din inimă. Neliniștea îi nivela interesul pentru orice altceva, păstrând nealterată doar o emoție confuză care ba îl încânta, ba îi crea o stare nervoasă. Nici nu-și reamintea prea bine împrejurările în care expediase telegrama aceea: „Sosesc azi. Am înțeles abia acum. Nu pot trăi fără tine.”

Seara, mai exact noaptea când sunase pentru întâia oară la ușa ei, îl întâmpinase palidă, obosită, cu ochii plânși, prăbușiți în abisuri de tristețe pe care nu le bănuia. Rămăseseră în vestibulul mic, dar ospitalier. El, nerăbdător și fericit. Ea, privindu-l speriată, neajutorată, cu brațele atârnând pe lângă trupul zvelt,

de obicei drept, acum doborât de o greutate nevăzută, imensă. „Draga mea, draga mea”, șopti cutremurat, cuprinzând-o într-o îmbrățișare duioasă, caldă.

Tăcută, supusă își aplecase fruntea și, printre lacrimi, îngăimă cu vocea întretăiată de suspine: „Nu... nu trebuie... nu pot. Eu... nu trebuie. N-ai înțeles? O, doamne, ce mă fac? Eu n-am, nu mai am dreptul...” „Liniștește-te, draga mea, iubita mea, liniștește-te și spune-mi.” Nu înțelegea de ce i se întețește plânsetul. Îngheță: „Nu ești singură?” „Nu, nu, cum poți crede asta?” Se depărtă puțin de el, scuturată încă de plâns. Îi luă mâna și-l trase spre camera odihnitoare în lumina verzuie, discretă a lampadarului rătăcit într-un colț. Îl așezase grăbită într-un fotoliu și se ghemuise, cu picioarele strânse sub halatul lung, de culoarea tutunului, în celălalt.

Află atunci taina zguduitoare care i-o adusese în cale, în noaptea dominată de neguri: i se confirmase diagnosticul unei boli necruțătoare. În plină tinerețe și ascensiune profesională îi fusese dat să știe că nimic și nimeni n-o poate salva, să cunoască până în cele mai cumplite detalii drama pe care era destinată s-o trăiască până la capăt. „Dacă nu mă pot ajuta pe mine, cel puțin să ușurez suferințele celor din jur.” Reluase după o pauză. „Doamne, cu câtă aroganță ne pretindem făcători de minuni! Și-n realitate nu ne putem ajuta nici

pe noi înșine când dăm de greu.”

Plecase, părăsind catedra, o casă mai mult decât confortabilă, prieteni a căror compasiune, oricât de sinceră, o detesta pentru că o umilea, și un soț care primise totul cu o resemnare calmă, explicată de mai vechile aventuri extraconjugale.

„Iar acum... acum ce mă fac? Ce ne facem? Nu doream să mă iubești. Crede-mă. Am sperat, nebuna de mine, că te voi avea, că te voi putea păstra ca pe un bun camarad. Inteligent, tonic, vesel.” Se ridicase agitată din fotoliu și se învârtea de colo-colo, izbindu-se de mobile și fumând țigară de la țigară.

Își amintea cu dureroasă acuitate încremenirea care-l paralizase, incapabil de vreun gest; amuțise; nici nu clipea. Cu o fixitate sfâșietoare țintea un punct pe perete. Nimeni n-ar fi putut spune cât durase confesiunea tragică și nici de cât avusese el nevoie pentru a înțelege totul. Percepția îi era diminuată de șocul mărturisirii. Știa că o auzise rostindu-și, cu voce tare, sentința ireversibilă. Știa că nu se înșală, că totul era un adevăr crud și necruțător.

O intui undeva în spatele său. Conteniseră plânsul, suspinele. Încerca să cuprindă cu mintea, să-i ajungă în conștiință ideea că, abia descoperită, iubirea lui era condamnată la pieire. În jurul său încăperea, mobilierul, își pierduseră forma, dimensiunile. Nu mai era decât un

spațiu necuprins și acela gol, pustiit de înfrângere.

Fără să știe cum, reintegrarea în realitatea imediată se produse în modul cel mai stupid cu putință. În vidul înconjurător, un singur obiect își recăpăta treptat forma, luând proporții neobișnuite – telefonul. Privea în neștire spinarea gheboasă a receptorului, suprafața lucioasă a trunchiului împodobită cu coronița albă a discului, firul șerpuind nepăsător. Urmări sinuoasa traiectorie și o văzu. Prăbușită în genunile durerii, rămăsese în picioare, demnă, mândră, cu brațele încrucișate pe piept, într-o atitudine ușor sfidătoare. Acum, orice cuvânt de consolare ar fi fost o cruzime. Se ridică din fotoliu. Se îndreptă spre ea. „Da, într-adevăr, ce mă fac? Ce-o să ne facem?” O măsura, dintr-o parte, cu ochii mijiți. Vorbise calm, neutru. „Ai dreptate. Asta și sunt. Camarad bun, tonic, vesel.”

Căuta cu febrilitate atitudinea, tonul, cuvintele cele mai potrivite. Se aplecă, uitându-se meditativ către vârfurile pantofilor. Continuă cu același glas alb, nenuanțat. „În calculul tău s-a strecurat însă o eroare.” Și fără a-i lăsa timp de ripostă, netezindu-i cu un deget cuta adâncă ce-i brăzda fruntea, rosti simplu, cald: „M-am îndrăgostit.” Vocea i se frânse: „Înțelege, draga mea. În afară de tine n-am iubit niciodată altă femeie. În afară de tine n-am să mai iubesc nicicând, pe nimeni.”

Stătea în fața ei sfios, într-o așteptare încordată și

dureroasă. „Bine, dar tu nu înțelegi că eu... cu mine totul...” O întrerupse nerăbdător. „Nu, nu înțeleg decât că te iubesc, că ești omul meu drag, prieten înțelept și curajos. Tu trebuie să înțelegi că fiecare dintre clipele noastre este prețioasă. Și mai trebuie să știi că nimeni nu are dreptul să ne priveze de bucuria și nevoia de a fi împreună.” Se răsucise pe călcâie întorcându-i spatele. Ea își păstrase imobilitatea. Pe obraji prinseră a i se prelinge lacrimi.

...Din seara aceea viața devenise de-a dreptul minunată. O imensă fericire li se dezvălui numai lor. Se simțeau bine oriunde, cu condiția să fie împreună. Undeva, se mișca o lume care nu le aparținea. Iubirea lor exista în afara oricăror circumstanțe. Era în ei. Fierbinte. Nesfârșită. Uluitoare.

Ea își recăpătase echilibrul tulburat după episodul de la mitingul aviatic. Atunci, și ea fugise acasă înspăimântată de proaspăta descoperire: îl iubea, pe puștiul acesta – era cu șapte ani mai mare decât el – care oferindu-i cândva ajutor, își luase, de fapt, pentru sine încurajările de care simțea nevoia. Iar acum, acum când se aflau împreună, totul se estompa, dispărea. Străzi, oameni, prejudecăți de orice fel. Amândoi redescopereau lumea. Cu stele și copaci înmuguriți. Cu șoapte de iubire, cu fiorul inefabil și emoția mereu reînnoită a fiecărei întâlniri, oriunde se întâmpla ea.

Flecăreau neobosiți despre orice. Îi mira și-i amuza neputința dinainte de „ei” de a-și procura micile, neobservatele bucurii care astăzi dădeau farmec și plenitudine vieții. Universul lor, inaccesibil altora, eră un spațiu necuprins închinat numai iubirii.

Un an. Când trecuse? Și ce este, cât este un an? A durat cât sclipirea fulgerului. A orbit cu lumina, a ars ca o flacără. S-a stins apoi totul, rămânând doar cenușa... Cumplit de nedrept! Îi rămăsese întreagă, neștirbită, căldura iubirii trăită cu intensitate maximă. Cu tot ceea ce este mai frumos, mai profund și mai adevărat. La Rochefoucauld afirma că „soarele și moartea nu pot fi privite drept în față.” În cele din urmă, le privești!

Abia se reîntorseseră din acel minunat vis trăit la mare. Era pentru a doua oară și el, care cândva nu suporta monotonia apei și a nisipului, nădăjduia acum la reveniri și rămâneri fără sfârșit. „Ca să înțelegi, să simți, să iubești marea trebuie s-o vezi iarna.” Zăboviseră în acel ianuarie înnegurat, ceasuri întregi, înghețați, lăsându-se biciuiți de stropii grei ai valurilor care se spărgeau de dig. Îi transmisese adorația ei puțin superstițioasă („anul în care nu mă închin mării, e sigur nenorocos”), încât aproape credea în puterea ce o exercita asupra șansei oamenilor. „Recunoști că te cuprindeau false tandreți și admirații pentru copacul

firav atârnând miraculos, la munte, deasupra vreunui hău?" Striga încercând să acopere zgomotul nervos, fără de istov, al mării. „Recunosc!" „Recunoști că ea, puternica, nemărginita, e sublimă?" „Recunosc!" „Ai s-o iubești?" „Am să te iubesc!" „Pe ea, te întreb, pe ea ai s-o iubești?" „Pe tine și pe ea vă iubesc!" „Atunci ți-o dăruiesc. Fie ca marea să-ți rămână prieten și iubită. Pentru totdeauna..."

Fugise de lângă el și nu va ști niciodată dacă pe chipul contractat până la duritatea și nemișcarea unei măști șiroiau lacrimi sau era scăldat de apa nepotolită a mării.

Telefonul anonim

Dimineața abia descinsese peste oraș. Se derula, molcom și Liniștit, ceea ce obișnuit numim prima oră. În birou era liniște. O liniște neașteptat întreruptă de un glas mirat:

— Ce-o fi făcând Aurică al nostru, „specialistul" în găsirea obiectelor de valoare. Este a patra zi de când n-a apărut.

Chirilă tocmai strivise în scrumiera încăpătoare filtrul unei țigări sorbite nesățios până la ultimul milimetru. Căpitanul Adrian se întrerupse din lucru. Preț de câteva clipe privi cum se destrăma alene un cerculeț albăstrui de fum.

— Ei, lucrează tânărul la nivel înalt. Direct cu șeful. Dar un semn că supraviețuiește marilor probleme cu care se confruntă puțea să ne dea și nouă.

Își reluă, concentrat, lucrul. Nu pentru multă vreme. Aruncându-și ochii pe ceas se ridică zorit de la masă.

— Aoleu, Costi! Ești gata? Mai sunt doar zece minute și intrăm la șmotru. Mă duc să văd ce-au făcut băieții. Să nu întârziem, c-apoi, adăugând întârzierea la necazurile care s-or mai ivi, nu mă văd ieșit de sub masa cea mare a judecății.

— Ce să spun... Ar fi prima analiză când ai sta și tu mai excentric. Eventual sub masă, că-i mai călduț, îl consolă mucalit Chirilă.

Fără a-i mai asculta sporovăiala (Chirilă, cu raportul terminat, o putea ține așa toate cele zece minute de care mai dispuneau), Adrian îi azvârli din ușă un: „termină, Costi, și vino!”, ieșind din birou în mare grabă. Timpul îl presa necruțător. Sub niciun motiv nu voia să depășească ora fixată pentru discuția la șef.

Aproape imediat după plecarea lui țârâitul strident al telefonului sfâșie liniștea încăperii.

— Fir-ai, bombăni înciudat, ridicând receptorul. Locotenentul major Chirilă, se prezentă el, mai mult cu gândul la analiza care urma să aibă loc.

— Alo! Miliția judiciară?

După ce primi confirmarea, o voce bărbătească

profundă Continuă:

— Vreau să vă informez că pe malul râului Secaș, la cotitura dintre satele Stănești și Brănești se află...

Vocea ezită, scăzu treptat în intensitate, pentru ca apoi, cu un tremur scurt, să se oprească o secundă rostind:

— ...Un cadavru.

Urmă o pauză destul de lungă pe care locotenentul major se abținu cu mare greutate să o întrerupă spre a cere alte amănunte. Vocea de la celălalt capăt al firului continuă cu efort:

— E îngropat, dar i se văd picioarele încălțate în bocanci.

— Cine sunteți dumneavoastră? întrebă Chiriță simțind că trebuia să intervină.

Un pocnet sec îl încredință că celălalt nu dorea câtuși de puțin să dea detalii, cu atât mai puțin să fie cunoscut! Mda! De ce să se complice omul?

Ofițerul rămase o clipă pe gânduri. Mintea îi zbură la ora analizei anunțată de șef și care, sfidând orice alte fapte care se interpuneau, se apropia vertiginos... Poate-i doar o farsă...", îl încercă un fir fragil de speranță.

Sună centrala întrebând cine ceruse, în ultimele minute, legătura cu judiciarul. Telefonista îl informă prompt că apelul venise de la un telefon public. A auzit foarte clar sunetul cunoscut, apoi un glas care în prima

clipă se cam bâlbâise. Conform regulilor îi spusese să aștepte, după care dăduse legătura. „Cam asta e tot ce vă pot spune, tovarășe căpitan.” Chirilă înțelese că a fost confundat. De aici dulceața vocii din receptor. Rosti lenevos un „mersi, drăguță”, aproximativ așa cum făcea căpitanul.

Râzând amuzat de unul singur, puse receptorul în furcă. „De-asta avea glăsciorul de bomboană fondantă. Mare șmecher, Adrian ăsta. Să-l previn neapărat că trebuie să fie prevăzător cu noua sa victimă. Victimă...”

Apăsând în neștire pe arcui pixului care țăcănea scurt de fiecare dată, se gândi la victima cealaltă, cea adevărată. Recapitulă rapid: „Un cadavru la un cot de râu, un telefon anonim de la un binevoitor și mai anonim. Ei, drăcie! Analiza!” Țâșni pe ușă, în căutarea lui Adrian.

— Tovarășe căpitan, permiteți să raportez, am...

— Ce să-mi raportezi acum? Ești gata? Hai la șef!

— Păi... să vedeți...

— Ce vrei să mai văd? Că n-ai materialul la tine? Asta nu-i nevoie să mi-o spui.

— Pe Secaș este un cadavru, la cotitura râului.

Adrian se răsuci spre Chirilă cu o tresărire pe care, pentru nimic în lume, n-ar fi vrut s-o vadă nici Nedelea, nici Raicu, nici Mihăileanu, niciunul dintre cei ce erau de față. Cu o mină ușor agasată, îi reproșă lui Chirilă,

uitând de prezența celorlalți.

— Costi, ce naiba ți-a venit? Ori te-a năucit căldura, ori... Asta pretinzi tu că-i glumă? Acum?!

— Dar nu glumesc, zău că nu glumesc. Acum câteva minute, nici n-ai ieșit bine din birou, și a sunat telefonul.

— L-am auzit, dar credeam că-i secretara șefului care ne cheamă...

— Nu. Era un bărbat. Mi-a spus că la cotitura Secașului se află un cadavru, căruia nu i se văd din pământ decât picioarele încălțate în bocanci. Atât. Și a trântit telefonul de parcă îl frigea la degete. Asta-i tot ce știu. A, ba nu telefonista – și Chirilă se apropie de urechea lui Adrian șoptindu-i insinuant – „ți-a spus" că s-a vorbit de la un telefon public.

— Așteptați-mă aici! Mă duc să-i raportez șefului.

Urmărindu-l prin birouri, Chirilă îl preveni șugubăț:

— Raportează, raportează, poate raportezi și tu ca și mine...

— O intra regulamentul în capul ăsta al tău de cercetător când o să ajung eu mareșal al Franței, nu-l iertă nici Adrian.

Cu pasul său rar, mare, obișnuit, își continuă netulburat drumul spre biroul comandantului.

— E aici?

Secretara îl privi mirată, spunându-i:

— Vă așteaptă... dar pe toți.

— Eu sunt „toți”. Anunțați-mă, vă rog.

— Intrați, intrați. Știți că nu-i plac formalitățile de soiul ăsta.

Adrian bătu la ușă. Intră. Șeful îi veni în întâmpinare cu mâna întinsă.

Colonelul Băleanu nu era prea înalt de statură. Avea mișcări calme, degajând fermitate, deplină stăpânire de sine. Număra cam patruzeci de ani. Poate puțin dincolo de cifra rotundă. Privirea caldă, limpede, fruntea brăzdată de cute orizontale, cu mici încrețituri la coada ochilor căprui, mereu atenți, cercetători confereau chipului un aer de blândețe și bunăvoință.

Poate tocmai de aceea era foarte respectat. Palma unei mâini îngrijite așeza necontenit părul înspicat, gestul având parcă intenția de a ușura fruntea de povara unor gânduri, care nu puteau prinde glas.

Avea o ținută elegantă, de o neostentativă distincție. Inteligent, om de cultură, domina eu acea blândețe nedisimulată și prin calitățile sale de fin psiholog. Și cerceta omul pe toate fețele, vorba lui Dinu, „până în fundul sufletului”.

— Tovarășe colonel, permiteți să...

— Lasă, Adriane, astea, lasă, îl opri colonelul strângându-i mâna. Unde-ți sunt băieții?

— Păi... ezită fără voie căpitanul, amintindu-și de avertismentul glumeț al lui Chiriță. Își reveni, relatând

succint și clar despre telefonul anonim...

Alcătuiau un cuplu cam bizar. Mult mai înalt decât colonelul, Adrian îl privea de... sus, cu cel mai adânc respect. Cu un soi de venerație. Încerca de ani de zile – și reușise în bună măsură – să împrumute din calmul recunoscut ca imperturbabil al șefului său. Deși îmbrăcat întotdeauna după capriciile modei, dar fără stridențe, Adrian purta cu plăcere vădită uniforma, neînțelegând, neputând să înțeleagă de ce șeful o îmbrăca atât de rar. „De-aș avea și eu stelele acelea mari!” exclamase cândva, într-o năstrușnică mărturisire, la care colonelul, curmându-i copilăreasca aspirație, îi ripostase: „ai avea și anii mei!” Desigur i-ar fi fost de-ajuns numai experiența acestuia.

Colonelul îl ascultă atent ca de obicei, prelungind chiar tăcerea, cum i se păru lui Adrian. „La ce s-o fi gândind? Voi ajunge vreodată să-i citesc în suflet așa cum face el cu mine?”, se întrebă căpitanul.

— Știți, întâi m-am gândit că la mijloc ar putea fi o farsă, dar...

— Dar? interveni scurt colonelul.

— N-avem dreptul să nu verificăm. Ca farsă ar fi deplorabilă, să nu zic chiar mai rău. Ca stare de fapt...

— Ia-l pe Dobre cu încă un om și vezi ce este. Spui că la cotitura râului, între cele două sate? ceru precizări.

— Da, așa ne-a informat anonimul.

— Dobre știe sigur unde e. Pescuiește, din când în când, prin locurile acelea, așa că... lăsă o pauză semnificativă colonelul.

— Am înțeles. Permi...

— Fugi și vino să-mi raportezi.

„Of, doamne, cum înlătură șeful tot ce-i de prisos! Fugi, și cu asta a terminat”. Cu aceste gânduri Adrian ajunse la „băieții lui”, cum le spunea celor de la judiciar, deși unii erau cu mult mai vârstnici decât el.

— Analiza s-a amânat. Vă ocupați în continuare de cazurile pe care le aveți.

Nu mai aveau ce căuta reflecțiile sentimentale. Acum era căpitanul de miliție, care avea în subordine oameni, răspundea de ei, pentru ceea ce făceau; îl preocupa în cel mai înalt grad modul cum își îndeplineau obligațiile de serviciu. Corect. Prompt. Competent. Urmărea intransigent să nu existe niciun „mai puțin”. Nu-și permitea ezitări. Ordona și pretindea cu neslăbită exigență să fie ascultat.

— Nedelea! Dă o fugă la procuratură și discută încă o dată cu Ganea cazul minorului Daicu. Chirilă! Vezi ce-i cu dosarul lui Mandache Spirea. În rest, știți fiecare. Să nu uit. Mihăileanu, vezi dar mai cu suflet, ce-i cu tâlhăria din parc. Povestea este nedeslușită. Te orientezi tu.

Ridică apoi receptorul telefonului:

— Căpitanul Adrian. Dobre să iasă cu mașina. Să vină și Stoica.

La poarta clădirii vechi, Dobre ambala de zor motorul mașinii. Stoica strivea o țigară fumată numai pe jumătate. I se spusese doar să aștepte la mașina șefului. Subofițerul crezuse că vine și colonelul și știa că „șeful" nu fumează în mașină. Adrian se obișnuise, și el, cu același lucru, Rareori făcea câte o excepție.

— Decolăm? întrebă șoferul.

Răspunsul fiind o înclinare ușoară a frunții căpitanului, „decolară".

De-a lungul străzilor, animația de fiecare zi a orelor de dinaintea amiezii. În dreptul unei cafenele, căpitanul căzu subit pradă unei teribile tentații: să oprească, să intre și să înghită, la iuțeală, un filtru amar, amar. Se abținu. Dacă, totuși, nu era vorba de o farsă stupidă, ci de un omor? Undeva, cine știe unde, cel. Care își asumase dreptul de viață și de moarte asupra altui om, se plimba nestingherit. Cu sau fără – ce însemnătate mai aveau acum? — mustrări de cuget. „Ce prețios am început să gândesc, reflectă Adrian. Ce mi-o fi venit?"

Între timp ieșiseră din oraș. Nici măcar nu băgase de seamă. De o parte și de alta a drumului se întindeau, nesfârșite, lanuri în pârg, ca o mare aurie, punctată ici-colo de pistruii sângerii ai macilor.

„Cum l-o fi omorât? Și dacă nu zace nimeni acolo, în malul râului, se agăță de firul subțire al speranței. Când un om nu mai există, lucrurile se simplifică ciudat”.

Claxonul mașinii, avertizând un căruțaș să țină dreapta, îl făcu să tresară.

Drumul de țară șerpuia pe câmpul larg și pierea în îmbrățișarea fierbinte a orizontului-holdă. Departe, se profilau dealuri cu livezi, cu pășuni grase, de un verde intens. Pe alocuri, surpăturile scoteau nemilos la iveală un pământ lutos, uscat.

Undeva, mai către stânga, se zărea, roșcată, o cărămidărie, ca o rămășiță de cetate veche și uitată. Și mai departe, sclipeau în soarele dogorâtor, căsuțe – parcă desprinse dintr-o carte cu basme. Un sat. Gârlița, își aminti căpitanul, căruia imaginile succedate cu repeziciune îi sugerau un tablou în care pictorul se chinuise să vâre de-a valma tot ce vedea, sfidând și logica și perspectiva. „O, se lumină de-un gând Adrian, șeful – se referea, firește, la colonelul Băleanu – era bun de învățător. Dar nu la oraș. Nu, ferit-a sfântul. La sat. Poate chiar aici, la Gârlița. E un sătuc destul de retras. Copiii sunt sfioși, cuminți. L-ar fi ascultat și l-ar fi iubit, cu siguranță, pe învățătorul lor. Pentru nimic în lume nu i-ar fi ieșit din cuvânt.”

Îl vedea pe colonel acum în chip de învățător la țară, îndepărtându-și șuvița de păr, cu gestul știut, zâmbind

cu blândețe copiilor și spunându-le, repetându-le plin de răbdare: „unu ori unu fac unu, doi ori doi fac patru, trei ori trei fac...” Adrian zâmbi acestui gând cam năstrușnic, inspirat, fără îndoială, din Jacques Prévert.

Șoferul care îi aruncase o privire fugară, se întreba mirat ce-o fi cu căpitanul, mai înainte încruntat și-acum zâmbitor, dar într-un fel aparte, pe care el, deși șofer la miliție, cu practică îndelungată, nu-l pricepea câtuși de puțin. Neavând habar de nedumeririle ce le stârnea, Adrian își continua liniștit monologul.

„Oare există cineva să nu-l îndrăgească pe omul ăsta?...” își dădu singur răspunsul: „Nu, nu se poate să fie, deși nu este un blând și un pașnic învățător într-un sat, ci colonel de miliție! Când e nevoie, ia-i blândețea de unde nu-i! Și, totuși, ce neajutorat pare când își îmbracă uniforma... să mori de râs. Și ce-i mai executăm toți ordinele. El e... neajutorat, iar pe noi ne face spirt. Ca să vezi cum se întâmplă în viață...!”

— Am ajuns, tovarășe căpitan.

Vocea șoferului îl trezi din meditație. Cu gândul departe, nici nu observase schimbarea de peisaj. Se aflau – lângă un pâlc de sălcii, pe malul Secașului.

— Aici este cotitura.

— Să mergem toți, spuse Adrian.

Coborâră din mașină. În urma lor stăruia, tremurândă, o perdea de praf gălbui-cenușiu, șerpuind

ca și drumul, dar destrămându-se alene, parcă fără niciun chef, în aerul cald, netulburat de cea mai ușoară adiere.

De undeva răzbătea înfundat uruitul uniform și monoton de combine. În vecinătatea mai răcoroasă a apei era liniște. La cotitură, râul clipocea molcom. Se auzeau păsărele, câte-un bâzâit răzleț de bondar.

Locul acesta în care liniștea era atributul firesc, nu un privilegiu câștigat, să fi fost martorul unui act de violență?

O luară spre apă. Șoferul, căutător neostenit de locuri bune de pescuit, pornise fără îndemnul cuiva în fruntea grupului.

Se înțelegeau fără a avea nevoie de vorbe. Aici, orice sunet, pe fondul minunat al tăcerii, ar fi fost o impietate.

O cărare împărțea în două niște tufișuri rămuroase. La rândul ei cărarea era secționată de un șanț îngust, făcut de ape. Plutonierul Stoica era cât pe ce să se aleagă cu o entorsă. Bombăni ceva înciudat, ceva numai de el știut, și porni mai departe, șchiopătând binișor.

Preocupați, ceilalți nu observară nimic. Cărarea se sfârși lin în prundișul de pe mal, care, în tihna dimprejur, scrâșnea sâcâitor sub tălpi.

În prima clipă se opriră tustrei dezorientați. Nu știau încotro s-o apuce. Peste apă, în fața lor, la dreapta și la stânga, cele două sate vecine se uniseră aproape,

datorită noilor case.

Se apropia amiaza și dintr-acolo se auzeau lătraturi lenevoase; dintr-o altă direcție, un behăit la fel de leneș și plictisit. Mai într-o parte, dar destul de aproape de apă, Adrian zări o stână, de unde niște zăvozi[3] uriași mârâiau, aparent amenințători, de fapt inofensivi, toropiți de zăpușeala fierbinte a zilei.

Cei trei schimbară priviri fugare, în aceeași tăcută înțelegere, și se răzletiră. Căpitanul o luă spre dreapta, urmat de Stoica, iar șoferul spre stânga, în susul apei.

Pe partea celor doi cotitura râului se lărgea. Malul cobora ușor, pe nesimțite, către apă, străjuit de tufe bogate, de un verde proaspăt, violent, printre care trecuseră, cu toții, la sosire. Înaintau tăcuți. Stoica, nevrând să arate că-l durea piciorul, călca rar și apăsat, lăsându-și toată greutatea pe celălalt. Adrian sfredelea atent cu privirea malul. Nu se distingeau decât niște urme vechi de roți, de căruțe probabil, dovedind că oamenii cărau frecvent, de aici, pietriș pentru construcții.

„Te pomenești că, totuși, e farsă. Al naibii glumeț! Nu putea să găsească altă zi? Măcar să fi fost mai răcoare. Puțin, numai puțin, mai răcoare." Aruncă o privire piezișă către Stoica. Acesta tocmai se oprise și-și ștergea

---

[3] Câine mare (ciobănesc, de vânătoare etc.)

cu o batistă imensă fruntea asudată. Avea fața roșie. Oftă o dată adânc, cu năduf, și porni din nou. Mergea, fără să se grăbească, ținând cascheta într-o mână, iar batista în cealaltă. „Să știi că nu e nimic, își zise din nou Adrian. Dar și dacă-l prind pe farsor... Hâncu!" îl fulgeră un gând, făcându-l să tresară și să rămână țintuit locului.

Își amintise, brusc, de o păcăleală, a cărei inițiativă îi aparținea, victimă fiind procurorul Hâncu, bunul și vechiul său amic. În iarnă îl pusese să dârdâie vreo oră în ger, la un colț de stradă, în așteptarea unei întâlniri cu o fată care, bineînțeles, nu venise.

Rupând o crenguță firavă, Adrian *se* gândea, din ce în ce mai furios, că drumul acesta, pe o asemenea căldură caniculară, îl datora răzbunării procurorului. „Să mă lase să raportez și șefului? Să pierdem vremea trei oameni? Asta-i prea. De tot! Lasă, Hâncule, lașă...", îl amenință căpitanul.

— Aici, tovarășe căpitan, am găsit... este...

Șoferul, cel puțin așa i se păru lui Adrian, avea vocea sugrumată de emoție. Poate de oboseală. Ori îi era numai cald? Din cauza distanței, căpitanul nu prea-și dădea seama ce se petrecea cu el.

Porni, urmat îndeaproape de Stoica, în direcție opusă celei inițiale. Dincolo de cărarea pe care veniseră, terenul era cu totul altfel. Malul era mai înalt, rupt pe

alocuri, susținut însă de rădăcinile lungi și ramificate ale unor sălcii scorburoase.

Locul nu i se mai păru atât de frumos. Liniștit, da. Frumos, nu. Sălciile contorsionate, scobite de capriciile neînțelese ale naturii, erau de o urâțenie ireală. Păreau niște guri uriașe, oribile, hămesite, sorbind avide aerul.

Plaja, mai bine-zis prundișul, se îngusta. Malul înalt și aluviunile depuse în timp creaseră un fel de nișă, ca o ascunzătoare.

— Acolo... și șoferul arătă cu mâna spre nișa-ascunzătoare.

— Mda... este.

În umbra fremătătoare a acelor monștri vegetali, într-un loc ferit și de lumină și de umblet, se afla o ridicătură de prundiș amestecat din belșug cu pământ roșcat, lutos, un morman nu prea înalt, din care se ițeau, curioase parcă, tălpile cu ținte ale unor bocanci sau ale unor cizme. „Nefiresc așezate, își zise Adrian. La naiba! Ieri, alaltăieri, omul poate mai trăia, se bucura sau se întrista, îl durea poate un dinte, o mână sau un picior. Bocancii nu sunt ușori, mai ales vara... Așadar, nu-i o farsă. Mai bine-ar fi fost!”

Câteva momente toți trei rămaseră nemișcați, privind în neștire tălpile cu tocurile roase. Mașinal, căpitanul scoase o țigară pe care o aprinse de la cea a șoferului. Stoica făcu la fel. Zăboveau, nehotărâți, tăcând.

Traseră cu sete câte un fum. Căpitanul decise:

— Stoica, rămâi aici. Mă întorc cu echipa.

Ca de obicei, vocea îi era calmă. Nimic nu lăsa să se întrevadă că îl cuprinsese un fel de febră interioară.

— Am înțeles, tovarășe căpitan. Rămân aici, spuse Stoica. Apoi se adresă șoferului: Lasă-mi niște țigări. Ale mele nu cred să-mi ajungă.

Dobre îi întinse pachetul întreg. Îi dădu, fără să-i fi fost cerută, și cutia cu chibrituri.

— Ieși mai la lumină, mai la aer, adăugă Adrian plecând.

Stoica îl urmă tăcut, pășind agale, până la cărarea știută și se așeză, gospodărește, la umbra răcoroasă a unei sălcii tinere, punându-și la îndemână țigări, chibrituri, o batistă și cascheta.

„Nici lui nu-i plac scorburile”, comentă în gând Adrian. Până la cărare, parcurgând același drum, de data asta nu le mai dădu atenție. Urcă zorit în mașină. Dobre ambală scurt, în felul său, și porni. Un viraj strâns. Aproape periculos, și mașina începu iar să înghită cu lăcomie kilometrii colbuiți ai drumului.

Lăsau în urmă aceeași trenă cenușie, stăruind îndelung pe zarea fierbinte, poate și mai fierbinte decât la venire.

Acum, pe drumul de întoarcere, timpul trecea mai anevoios. I se părea că Dobre merge prea încet, deși acul kilometrajului sălta aproape în permanență peste Șaptezeci. Căci dacă la venire îl furaseră îndoielile sau se lăsase purtat de reverie, acum îl stăpânea tot mai intens încordarea care devenea, treptat, mai puternică. La nici jumătate de drum, aprinse altă țigară. Încercă să-și imagineze modul în care omul fusese ucis: lovit, sugrumat. Împușcat? Oh, dar în câte feluri putea fi ucis un om! Poate a primit o lovitură, sau chiar mai multe... De ce?

„Gândesc necontrolat. De ce? Dintr-o mie de motive!” De-a lungul carierei sale văzuse multe. Multe le înțelegea, atât cât îi era îngăduit, fără să contravină propriilor convingeri și principii. Crima însă nu o puțea pricepe. Nici măcar atunci când de vină era însăși victima, iar „celălalt”

nu făcuse altceva decât să se apere cu disperare. Îl uluia și-l revolta neputința cuiva de a se apăra altfel decât omorând.

„Gata cu prostiile!”, își zise obișnuit să-și strunească ghidurile. Le îndreptă spre alt făgaș, mai util. Dacă victima era de prin părțile locului, va fi mai curând (curând?! cine știe?) identificată. Dar dacă venise din

alte părți? Nici atunci n-ar fi foarte greu. Actele. Și dacă n-are?... La naiba! Asta nu s-ar mai chema caz „fericit”. Pe de altă parte, ei bine!, „necunoscutele” îl pasionau. Erau farmecul incontestabil al fiecărui caz.

— De ce-o fi fost oare... omul acela?... prinse glas întrebarea, ce-i drept cam fără înțeles pentru cineva care nu știa la ce se referă, și care-l măcina și pe Dobre.

Evitase să rostească cuvântul capital: omorât. Îi repugna și lui, deși exprima o realitate a cărei exactitate nu putea fi pusă la îndoială.

Adrian ridică doar din umeri, aprinzându-și o nouă țigară. Brusc revăzu mâna lui Dobre întinzând pachetul de țigări plutonierului Stoica, rămas acolo, între sălcii, de veghe.

— Dă-i bătaie, nea Dobre, îi spuse șoferului, că ne-am „săltat” bine dincolo de ora unu și ne mai așteaptă o mie de treburi.

Dobre apăsă pe accelerator. Mașina țâșni peste niște pietre care o izbiră zgomotos de jos în sus, sărind lateral și spre spate, înfuriate, parcă, de acest violent deranj.

— Lasă nervii, Margareto! o amenință alintător Dobre, așa cum făcea doar rareori.

Se. Apropiaseră de oraș. O barieră îi țintui locului. Nu pentru prea multă vreme, căci trenul, un marfar nesfârșit de lung, apăru în plină viteză.

— Bune mașini „dieselele” astea, țâțâi admirativ din

vârful buzelor șoferul.

— Bune, dar nu-mi doream să le admir tocmai acum, răspunse fără chef Adrian.

Abia trecu ultimul vagon și bariera începu să se ridice alene, eliberându-le drumul. Dobre făcu un gest de mulțumire cantonierului și porni în goană pe străzile orașului.

Căpitanul ardea de nerăbdare să raporteze șefului. La sediu îl aștepta însă o dezamăgire: colonelul era plecat la o unitate economică. Secretara îi comunică doar ordinul de a-l anunța imediat în ce măsură sesizarea telefonică se confirma. În funcție de situație, trebuia să ia cât mai urgent măsurile cuvenite.

Adrian trecu în biroul său. Fără să se așeze pe scaun, rugă centrala să-i dea repede câteva legături. Telefonista știa ce înseamnă când se solicitau „repede” niște legături. Căpitanul îl ceru mai întâi pe procurorul Ivașcu. Între timp trebuia găsit medicul legist. Telefonul sună, ce-i drept, în ordine inversă, dar amănuntul n-avea nicio importanță acum.

— Te salut, doctore. Îmi pare nespus de rău – vocea lui Adrian era ironic duioasă – că azi o să-ți cam dat peste cap ora de masă, dar într-o jumătate de ceas, cel mult trei sferturi de oră, facem o plimbare pe Secaș.

— Ce-ți veni, stimabile, tocmai acum?! La ora trei am o ședință foarte importantă, de la care nu pot lipsi în

ruptul capului, se împotrivi doctorul Călinescu. Crezi că de excursii organizate așa, ad-hoc, am eu vreme?

— Ba ai să lipsești de la ședință și ai să faci o excursie, pe nemâncate, să fii mai zglobiu. Și-apoi, la autopsii nu-i deloc indicat să fii îndestulat.

— Ce autopsie? Explică-mi odată!

— De explicat urmează să-mi explici tu mie. Pe Secaș. Peste cel mult o jumătate de ceas, așa cum am avut plăcerea să-ți spun, trec să te iau. Salve.

— Bine. Pregătesc ce trebuie. Iau și o salvare.

Doctorul închise telefonul. Nerăbdător, căpitanul bătu în furcă, rotind de câteva ori discul telefonului.

— Aveți legătura cu tovarășul procuror Ivașcu, se auzi vocea telefonistei. Pe cine să vă mai dau?

— Tătaru să vină la mine. Apoi i se adresă procurorului Băiete dragă, regret că-ți stric și ție după-amiaza și seara. Mai ales seara. Angela va merge singură la concert, căci tu ai să vii cu mine.

— S-o crezi tu! ripostă procurorul, deloc pus pe glume.

— Ba ai s-o crezi și tu!

Fără detalii de prisos îi spuse despre ce era vorba.

— Am fost până acolo, am verificat și...

— În zece minute sunt la tine. Poate nu ești tu gata... schiță procurorul o glumă fără prea multă veselie.

Căpitanul zâmbi și puse ușurel receptorul în furcă.

Abia atunci îl zări pe locotenentul Tătaru, care-l privea ușor nedumerit.

— Veniși?

— Da, tovarășe căpitan. M-am prezentat la ordinele dumneavoastră.

Lungise cuviincios pe „dumneavoastră”. Zâmbetul căpitanului se accentuă.

— Pregătește trusa și toate celelalte. Plecăm într-o mică escapadă pe malul unei ape. E un cadavru acolo.

— Am înțeles.

Tătaru era un tânăr înalt, brunet, slab, foarte tăcut din fire. Veșnic ținta glumelor prietenești ale colegilor, de genul: „pune-ți, tinere, pietre în buzunar să nu te doboare vântul”, răspundea prin câte-un zâmbet plin de îngăduință. Avea trei pasiuni: fotografiatul, lectura și muzica. O fotografie artistică îi fusese trimisă la o expoziție internațională.

Tătaru făcea totul cu calm și conștiinciozitate desăvârșite. Nimeni și nimic nu reușea să-l scoată din ritmul lui. Toți îi știau meticulozitatea și probitatea profesională și de aceea îi era. Lăsată libertate deplină.

Adrian nu se osteni să-i mai dea niciun fel de explicații. Dacă locotenentul răspunsese „am înțeles”, era clar că va pregăti cu scrupulozitate tot ceea ce le era necesar.

Căpitanul trecu în biroul alăturat unde locotenentul

Mihăileanu ancheta un ins de vreo douăzeci și opt de ani, cu o înfățișare dezagreabilă.

— Chirilă n-a venit? se interesă, zăbovind lângă ușă.

— E la „evenimente” cu...

— Bine, lasă, îl chem eu.

Reveni în birou, de unde îl sună pe Chirilă. Își aprinse iarăși o țigară („fumez cam mult azi”, se mustră singur, dar fără efect) și începu să se plimbe de colo-colo, până când apăru Chirilă.

— Ei?

— Ce ei? Pregătește, pentru orice eventualitate, și grupa de rezervă pentru intervenții.

Zâmbiră amândoi. Chirilă nu mai avea nevoie de precizări suplimentare. Înțelesese foarte bine că telefonul anonim n-a fost doar o farsă, că aceste clipe de relativă liniște precedau poate săptămânile de tensiune care vor urma.

Ușa se deschise și în birou intră colonelul Băleanu. Cei doi ofițeri luară poziția de drepți. Ca și când ar fi auzit întrebarea monosilabică a lui Chirilă, colonelul îi interpelă cu un „Ei?”

I se raportă succint. Deși condensată la maximum, formularea lui Adrian conținea toate datele esențiale.

— Bine. Să mergem, zise colonelul.

O porni spre ușă. Se răzgândi. Întorcându-se din prag, urmărit de privirile mirate ale celor doi, se îndreptă spre

telefon. Formă un număr...

— Dragă, te rog să nu mă aştepţi la masă. După o uşoară, abia perceptibilă ezitare, adăugă: Cred că nici la spectacol nu mai ajung.

De la celălalt capăt al firului veneau, probabil, reproşuri în torent, căci colonelului i se accentuară nişte cute pe frunte şi la colţul ochilor, pe care îi strânse uşor. Îşi netezi iar, inutil, părul. Continua să asculte răbdător, nedorind să i se vadă neliniştea. Cei doi schimbară o privire şi, pe nesimţite, ieşiră închizând cu mii de precauţii uşa după ei.

— Bine, draga mea, am să încerc, dar nu-ţi pot promite. Ştii doar...

Colonelul avea expresia unui om chinuit de o cruntă durere. Le mulţumi, în gând, ofiţerilor pentru gestul lor de delicată politeţe. Zăbovi preţ de o secundă lângă masă, cu mâna pe telefonul pe care-l închisese cu exagerată grijă. Părea mai curând că face un teribil efort de voinţă spre a nu-l sparge. Inspiră adânc aer pe nări. Îşi reluă înfăţişarea dintotdeauna şi ieşi. Se gândea că i-ar prinde grozav de bine o mască. L-ar scuti de osteneala de a-şi ascunde mereu durerea pentru lipsa de înţelegere de acasă.

Străbătu cu pas egal, acelaşi pas egal, două încăperi, ajungând în coridor. Adrian îl dăscălea de zor pe Chirilă, care asculta cu aerul unui şcolar muştruluit

Colonelul zâmbi. Îi știa buni prieteni. Adrian intrase în ceea ce el numea „febră a creației”. În munca lor era febra obișnuită a situațiilor de acest gen. Se mândrea cu tânărul ăsta inteligent și, mai ales, foarte serios în momentele de dificultate ale profesiei, „momente” care durau adesea săptămâni, fără întrerupere.

Se urcară în mașină. Firavul Tătaru venise și el. Șoferul porni, fără să i se spună ceva. La al doilea colț, făcu un popas și dădu să coboare.

— Claxonează! îi ordonă colonelul.

Nu mai fu nevoie. În aceeași clipă apăru lângă mașină procurorul Ivașcu, urcându-se alături de Adrian. Băleanu se răsuci ușor și strânse mâna procurorului.

— Ai aflat, nu?

Acesta dădu să spună că nu știa mare lucru, dar un ghiont venit cu promptitudine de la Adrian îi opri cuvintele pe vârful buzelor. Se mulțumi să zică un „da”, care nu suna prea convingător, dar care era, totuși, un răspuns. Se gândea, și nu prea greșea, că de îndată ce-l vor „culege” și pe doctor, o să afle mai multe.

În fața intrării spitalului staționa o salvare.

Doctorul Călinescu se depărtă câțiva pași, făcu un semn șoferului și se urcă în mașina miliției, înghesuindu-i pe procuror. Și iarăși porniră. Dar se terminase cu tăcerea.

Doctorul Călinescu era cunoscut ca un vorbăreț fără

pereche. Înalt, cu alură de sportiv care începuse să ia proporții, cu niște mâini imense pe care le mișca întruna, avea veșnic ceva de întrebat, de aflat, de comentat. Ironic, mai curând cinic, nu se sfia să spună lucruri pe care alții le ocoleau.

Pe mulți îi supăra felul său de a fi, franchețea sa crudă. Cei în compania cărora se afla acum îl cunoșteau foarte bine și îl prețuiau pentru că știa întotdeauna să le fie util. De multe ori observațiile lui, nu numai cele legate de meserie, fuseseră salutare în elucidarea unor cazuri complicate.

O ciudată, și pentru mulți inexplicabilă, amiciție avea pentru omul acesta cu înfățișare și comportare dură, colonelul Băleanu. Intuise dincolo de masca gălăgioasă, chiar brutală a doctorului sensibilități ascunse. Erau în stare să joace șah ceasuri în șir, fără să schimbe o vorbă unul cu celălalt, preocupați de mișcările proprii sau ale adversarului. În fața tablei cu pătrate albe și negre nu-și făceau nici cea mai neînsemnată concesie.

— Și, zi așa, dragă tovarășe căpitan, îmi dăduși peste cap ora de masă cu ședință cu tot! Când îți aud vocea la telefon știu că mă suni numai și numai ca să-mi răstorni un program, să-mi strici niște tabieturi, să mă smulgi din...

— ...din banalul cotidian, întregi mormăind Adrian.

— Precum zici: din banalul cotidian. Ia te uită! se

repezi doctorul. Oi fi vrând să-ți faci un merit din asta. Adică, vrei să insinuezi că duc o viață anostă și că am nemaipomenitul noroc ca, undeva, să se afle un anume căpitan care-mi îmbogățește biata mea existență cu evenimente palpitante, cu emoții. Ca să vezi, ce fantastică șansă pe mine! Nici nu-mi vine să cred. Ei bine, acum cel puțin spune-mi cu ce „trăire" inedită vrei să mă pricopsești iar?

În secunda de tăcere, pentru că numai atât a durat tăcerea, Adrian reuși să îngâne:

— Dacă mă lași să scot și eu o vorbă îți spun, firește...

— Auziți! îi luă drept martori pe cei de față cu patos ipocrit, de parcă ar fi invocat niște zei. Toți ascultau zâmbind discuția, de fapt monologul doctorului. Auziți! Dacă-l las... Păi, când eu ard de nerăbdare să aflu cauza... motivului, șarjă zâmbind și el, cauza acestui inoportun deranj la ora mesei, (Ivașcu chicoti amuzat știindu-l pe doctor mare gurmand), când toți oamenii cumsecade își văd liniștiți de treburile lor, dumnealui – arătă acuzator cu degetul spre Adrian – dumnealui mă poartă pe căldură, prin praf, că de hârtoape, să le aleagă pe cele mai adânci, are grijă nea Dobre, asul piloților de vânătoare a gropilor...

Colonelul se întoarse spre el, râzând de-a binelea. Flecăreala neobosită a doctorului îi făcuse bine. Îl întrebă:

— Vrei să afli Unde te duce „un anume căpitan” sau nu vrei?

— Vreau, cum să nu vreau, și schimbându-și subit direcția atacului verbal: mai ales că azi și-a ales o suită pe cinste, aș zice, avându-le în frunte chiar pe tine.

— Știe el de ce, zise colonelul fără a oferi și alte explicații.

— O fi știind el, dar nu știu eu. Ivașcule, tu cum stai?

— Bine! se mulțumi să spună procurorul cu intenția expresă de a-l întărâta.

— Aha, toți știți, numai eu nu. Atunci...

O privire aruncată peste umăr de colonelul Băleanu îl amuți brusc. În sfârșit, Adrian putu să-i dea detalii. Apoi, o bună bucată de vreme, în mașină domni liniștea. Fiecare rămăsese cu ghidurile sale. Își imagina locul, încerca să ghicească modul cum fusese răpusă victima, cine făptuise crima. Și, ciudat, niciunul nu reușea să vadă mai mult decât niște tălpi de bocanci, ivindu-se din pământ.

— Și, zici, că numai picioarele se văd? întrebă inutil doctorul, declanșând un fel de tresărire colectivă.

Medic legist de treisprezece ani, Călinescu era obișnuit cu toate. Dar acum, de ce oare vedea bocancii aceia într-un fel ciudat: ca pe niște urme pietrificate din timpuri imemoriale. Nu-i răspunse, bineînțeles, nimeni la întrebare.

Lui Adrian, drumul cunoscut, nestrăbătut la un interval atât de scurt, i se părea tot fără capăt. Nu mai înregistra nimic din ceea ce era în jur. Îl rodea doar nerăbdarea, abia-abia stăpânită, de a se apuca de treabă. Știa și nu știa – paradoxul meseriei! — ce-l așteaptă. Și drumul care nu se mai termina! Un gând stupid, fără nicio legătură cu frământarea tuturor, îi trecu prin minte: că mașina salvării, tare ar mai fi trecut în fața lor, spre a nu mai străpunge norul dens de praf, stârnit fără pic de gingășie de „Margareta" lui Dobre. Pe neașteptate, mașina stopă cu un icnet scurt. Coborâră.

— Uf, ce căldură insuportabilă, nu se putu abține doctorul.

— Las-că te răcorești îndată, îi strecură cu năduf răutăcios Adrian. Sub mal – îi susură la ureche spre a nu-l auzi și șeful – sub mal e răcoare, foarte răcoare, repetă cu un macabru subînțeles.

— Brr... se scutură ca de un frison procurorul.

Căpitanul o luă pe cărare. În urmă veneau șoferul și locotenentul Tătaru. De la urcarea în mașină nu rostise nici măcar o vorbă. Îi ajunse și salvarea. Șoferul acesteia și doi sanitari se adăugară, în aceeași solemnă tăcere, șirului pornit printre scorburile urâte, pe care nu le mai băga nimeni în seamă.

Doctorul venea în spatele colonelului Băleanu și se văicărea înciudat. Călcase, asemenea plutonierului

Stoica, în șanțul ce tăia cărarea.

— Încă puțin și m-alegeam cu o entorsă, drăcia...

Nimeni nu-i dădu atenție. Porniseră în susul apei.

Stoica salută respectuos. Colonelul îi făcu discret un mic semn s-o ia înainte. În câțiva pași ajunseră.

Deși erau obișnuiți cu de toate, îi stăpânea încordarea. Se opriră. Câteva clipe nu se auzi decât clipocitul, odihnitor, netulburat al apei. Apoi, imediat, un declic metalic scrijeli, țiuind parcă, liniștea. Locotenentul Tătaru intrase în acțiune. Calm, fără a se pripi, își desfăcuse tihnit „bagajul” și, înaintea tuturor, se apropiase de mal. Declanșatorul țăcăni scurt, de două sau de trei ori. Tătaru se retrase câțiva pași, cercetând locul. Doctorului îi reveni graiul și... simțul umorului.

— La naiba! Pe căldura asta cu bocanci!

— Sărmanul, cine știe de unde venea și încotro mergea, zise compătimitor, mai mult șoptind, unul dintre sanitari.

— ’Nde, făcu celălalt.

— Trebuie scos de aici, se auzi vocea procurorului.

— Permiteți să raportez, tovarășe colonel.

Plutonierul Stoica înaintase un pas și aștepta încuviințarea șefului.

— Spune.

— De la stâna de colo a venit un cioban să vadă ce e cu noi. I-am cerut două lopeți. Uitați-l.

Într-adevăr, de dincolo de perdeaua sălciilor, apăru un om scund, încălțat cu bocanci – „ca ai mortului”, remarcă Adrian – purtând două lopeți sub braț, înclinând aprobator din cap, colonelul aruncă, rapid, o privire spre căpitan. Acesta primi, cu clipiri mărunte, dojana mută pentru că scăpase din vedere un asemenea amănunt important.

— Am, și eu, una mică, la mașină, spuse Dobre.

— Adu-o!

Colonelul luă o țigară din pachetul pe care i-l întindea doctorul Călinescu.

Degajarea pământului cerea atenție deosebită. Cadavrul nu trebuia mișcat. Nu se știa nici măcar cu aproximație de când și în ce stare se află. Nicio precauție nu putea fi de prisos.

După primele fumuri nesățioase de țigară, doctorul Călinescu avea iar chef de vorbă.

— Măi, să fie, ce loc! Să știți că mie mi-ar plăcea să-mi găsesc tihna de veci într-un asemenea cavou natural. Mi-ar cânta păsărelele... râul mi-ar îngâna neîntrerupt povești... eu aș asculta. Timp aș avea. O veșnicie. Noaptea, ce-i drept, mi-ar fi cam neplăcută compania scorburilor ăstora dizgrațioase. De-a dreptul hâde. Parcă-s niște vrăjitoare încremenite într-o invocație satanică. Și invocația pare cu atât mai înspăimântătoare cu cât este mută.

— Ești incorigibil, doctore, îl întrerupse, neliniștit Ivașcu și-i făcu un semn din ochi spre ciobani.

Tot de după sălcii se mai ivise unul. Se închinau de zor, uitându-se cu fereală și cu teamă când la doctor, care le atrăgea atenția prin felul său zgomotos de a fi, când la cadavrul aproape în întregime scăpat de povara grea a pământului.

— Ce, nu-i așa? Liniște, pace, locuri frumoase... te împaci, sigur, și cu dumnezeu și cu oamenii. Frică nu mi-ar fi deloc. Stâna aproape, cu zăvozii ei uriași, știți, cum sunt pe la stâni, de pază.

— Doctore... îl mustră cu blândețe Adrian, încercând să-l oprească.

— Ce-aveți cu mine? se revoltă el simulat.

Îl temperă o privire a colonelului. Nu mai zise decât „iaca am tăcut”. Tăcu într-adevăr, tocmai când nu se mai aștepta nimeni la un asemenea miracol.

Locotenentul Tătaru se apucase din nou de treabă. Conștiincios și imperturbabil. Cadavrul se vedea acum în întregime. Doar fața îi era acoperită cu o batistă murdară. Grijă macabră a asasinului (sau a asasinilor).

Se apropiaseră cu toții. Numai cei doi ciobani, după o clipă de temătoare curiozitate, când aruncară câte o privire fugară mortului, se dădură la o parte. Cu un gest atent, precaut, doctorul prinse un colț al batistei și o îndepărtă. În jur domnea în continuare tăcerea. Densă.

Apăsătoare. Și cu toate că râul își vedea mai departe de drum prin albia străjuită de sălcii, cu toate că o ciocârlie săgeta văzduhul și cu cântecul nu numai cu zborul ei, nimeni nu lua aminte la farmecele naturii. Pânza tăcerii o rupse tot doctorul.

— Mai faci ceva, locotenente?

— Da, imediat. Amprente.

Din bagajul purtat cu atâta grijă, Tătaru își scoase cele necesare. Își continuă treaba ordonat, cu meticulozitate și răbdare. Dar nu cu încetineală.

— Acte are? întrebă colonelul nerăbdător.

— Nu știu...

Omul era îmbrăcat cu niște pantaloni groși, din postav, o cămașă veche, o vestă răzlețită de la cine știe ce costum ieftin, din cele ce zăceau, demodate, în magazinele sătești.

Cu nesfârșite precauții, plutonierul căută în buzunarele cadavrului. Din cel de sus, al vestei, scoase o hârtie umedă, șifonată – părea o chitanță și chiar se dovedi a fi una – pe care abia se distingea ceva scris și conturul zdrențuit al unei ștampile. Căutând cu aceeași grijă, găsi o fotografie. Cartonul se păstrase ceva mai bine decât hârtia. Fotografia înfățișa o femeie de treizeci-treizeci și cinci de ani, fardată strident, cu un aer vulgar înscris pe chipul lipsit de feminitate. Pe verso, un scris cu creion chimic, destrămat de umezeală, indica o

dedicație de genul „amintire veșnică”, în versuri, o semnătură și o dată. Atât.

Procurorul, Adrian și doctorul se uitau cu mare atenție la, deocamdată, singurele puncte de plecare spre aflarea identității victimei.

— Nu se înțelege nimic, mormăi bosumflat doctorul.

Alături, Tătaru aștepta răbdător să ia în primire cele două firave indicii.

— Ale tale sunt, zise căpitanul.

Cu buzele pecetluite de aceeași strașnică muțenie, locotenentul primi probele între două cartonașe, scoase anume din trusă. Colonelul se uita cu un aer absent la Adrian care știa prea bine ce înseamnă asta. Întoarse capul spre cei doi ciobani. Nu se clintiseră din locurile lor. Colonelul Băleanu clipi aprobator. Adrian se apropie de ei, încet, fără să se grăbească, cu aerul că atunci și-ar fi amintit întrebarea pe care voia să le-o adreseze:

— ...Sunteți de multă vreme pe-aici?

— D-apoi să tot fie vreo trei ani, rosti cel care adusese lopețile, schimbându-și stingherit greutatea trupului de pe un picior pe altul.

Pe tonul unei discuții obișnuite Adrian continuă:

— ...Nu vreți să v-apropiați?... Poate-l cunoașteți, cumva... și făcu o mișcare degajată către locul pe care cei doi evitau, cu înfricoșată îndărătnicie, să-l privească.

Urmară câteva clipe suspendate în tăcere, pătate cu semne de întrebare. Dar ea nu depăși limitele firești.

— D-apoi... vrem, iaca... ne-om uita, zise tot cel dintâi, sfătuindu-se, din ochi, cu ortacul său.

Încet, încet, se apropiară. Un om zăcea pe spate, prins în înțepenirea sfârșitului.

Ciobanul cel înalt, venit mai pe urmă, începu de la primit pași să se închine cu o patimă care numai a pioșenie nu aducea. Nimeni, cu excepția colonelului, nu remarcă zelul ipocrit al gestului. Dar și el își reprimă nejustificata suspiciune, prea spontană și fără vreun suport cât de cât temeinic. Ciobanul încremeni, mâna cu degete împreunate se opri la jumătatea închinăciunii, ochii se dilatară înfricoșați. La picioarele lor, un bărbat avea după urechea dreaptă semne întunecate de sânge. Barba crescuse. Trăsăturile nu i se mai distingeau, strivite de greutatea pământului și, probabil, de mâna criminală pentru a împiedica identificarea.

— Nu, nu-l cunoaștem, rosti în numele ambilor tot primul. Celălalt mișcă și el a necunoaștere din cap și porni repede, reluându-și închinatul, spre vechiul loc.

— Dobre! Haidem, îl chemă Adrian pe șofer.

Un uruit zgomotos îi vesti pe cei de față că mașina traversa podul. Foiala nervoasă a doctorului îl făcu pe colonel să-l îndemne:

— Stai și tu și mai trage un fum.

— Mi s-a stins sufletul în atâta tutun, se lamentă doctorul aprinzând, totuși, altă țigară.

— Tătaru, Stoica, așezați-vă pe undeva, la răcoare...

Îndemnul i se păru și colonelului cam nepotrivit. Nu interveni, însă, gândindu-se că nici unuia nu-i. Vor. Strica niște clipe de răgaz.

Sanitarii se retraseră povestind ceva cu glas coborât Ivașcu privea nostalgic joaca valurilor, sărind zglobii peste un bolovan ivit în cale. Din primul moment își dăduse seama că era absolut inutilă încercarea de a găsi urme de pași. Pietrișul păstra, cu destulă conștiinciozitate, urme de roți, în schimb, cele de pași nu erau decât niște vagi adâncituri mergând și venind din toate părțile. Cărările bătătorite nu „spuneau", nici ele, nimic.

Adrian nu oprise grupul, destul de numeros, să se apropie. Deci nu mai putea fi vorba de cercetarea urmelor.

„Nisip, pietriș, apă, cărări bătătorite. Afurisită treabă!", își zise procurorul nu tocmai vesel, așteptând să reînceapă nelipsita sporovăială a doctorului. După un fum tras în silă din țigară, acesta rămase preocupat închizându-se într-o nefirească tăcere. Faptul îl mira nespus pe procuror. Aproape-i venea să-l întărite. Renunță.

Adrian trebuia să revină cu martori din satele de peste

râu pentru o eventuală identificare. În așteptare, procurorul urmărea hărnicia locotenentului Tătaru, care se depărtase binișor. Fotografia și măsura întruna.

Într-un târziu, Ivașcu uită de ceilalți, absorbit de peisajul din jur. Colonelul Băleanu părea că uitase și el unde se afla. Se plimba agale, încoace și încolo, spunându-și că venise aici nu pentru că era absolut necesar, ci din dorința omenească, simplă, de a lăsa orașul undeva, departe, în urma sa. „Nu era nevoie de mine aici, acum. Am încredere deplină în ei, toți. Mă pot bizui pe Adrian, pe Tătaru, sfiosul ăsta inteligent și meticulos, pe Ivașcu, ambalat când cu Adrian când cu doctorul în controverse nesfârșite. Până și Stoica, prevăzător, s-a gândit la lopeți. Ce bine și liniștitor este să ai încredere în oameni...” Se încruntă, amintindu-și de telefonul de acasă. Amărăciunea părea că-l înlănțuie din nou. „Am fost ingrat. Nu trebuia să renunț la spectacol. Dar nu mai vreau să îndeplinesc, la nesfârșit, alte dorinți... Chamfort mi-ar fi râs în nas, «forța rațiunii, cum zice dumnealui, care să mă înalțe deasupra propriilor patimi și slăbiciuni», mi-a jucat o festă”.

Se răsuci pe călcâie, privindu-i pe ceilalți. Nimeni nu se mișcase, doar Tătaru se ostenea căutând ceva, numai el știa ce anume, pe drumul pe care veniseră cu mașina.

Timpul părea blocat, ca nisipul într-o clepsidră

proaspăt răsucită, pentru ca apoi, să picure în secunde impalpabile.

Deodată se auzi un zgomot asemănător bubuitului de tunet. Cel puțin așa păru, în liniștea neverosimilă din jur. Nu era, de fapt, decât uruitul cunoscut, așteptat, al roților mașinii. Căpitanul reveni însoțit de doi oameni: primarul și un sătean ceva mai vârstnic, cu o mustață impresionantă, niște sprâncene groase și dese, care se îmbinau la rădăcina nasului; avea o ținută dreaptă și mers apăsat badea Luca Traian, căruia primarul și cei doi ciobani – se cunoșteau deci – îi arătau respect deosebit. Cu excepția ciobanilor, grupul se reuni, tăcut, în jurul celui mort. Tăcerea o rupse badea Luca. Pe fața marcată de o tainică noblețe nu tresări niciun mușchi. Vorbi rar, sfătos:

— Dumnezeu să-l ierte, că de urâtă moarte a avut parte, bietul om. Ziceți că nu știți cine-i? C-apoi greu, tare greu, ne este și nouă să vă spunem. Iaca, bocanci din ăștia am și eu în picioare, și primarul Niculae Mărgineanu, aici de față. Ițari, sau pantaloni negri cum le ziceți dumneavoastră, am și eu, și orice rumân de prin partea locului. Cămăși, iară... Despre fața omului, ce să zic? Cine-l mai poate cunoaște acum?... De bună seamă nici mama care l-o născut, sărmana, că dac-ar fi știut...

Primarul, mai tulburat decât bătrânul, nu făcea altceva decât să încline aprobator din cap. Așa era. Fața

nu i se mai putea recunoaște. Cât despre îmbrăcăminte... Și-apoi nici nu auziseră să fi dispărut vreun om din sat sau din împrejurimi. E drept că mulți erau plecați pe șantiere sau la oraș.

Adrian se pomeni dând din cap și privindu-l pe Tătaru, care-i răspunse printr-un gest nedefinit. Știau amândoi, știau toți cei de față, că abia de-acum începea munca, adevărata muncă. Febrilă. Plină de osteneli. Abia acum începea să-i stăpânească un gen de neastâmpăr, pe care-l resimțeau, deopotrivă, în meseria lor, și tinerii ca Dinu, și cei mai experimentați. Nu numărul anilor determina intensitatea tensiunii, ci dificultatea evenimentelor cu care erau confruntați.

Acasă

Drumul spre casă, de fapt spre sediul miliției, fusese parcurs în liniște. Lipsea din formație doctorul. După remarca „îmi iau comoara și plec”, se urcase în salvare și pornise către spital, fără să mai zăbovească. Era cald. Nu era indicată nici cea mai mică întârziere.

„Ce-aș mai fuma”... îi trecu prin gând căpitanului. Parcă auzindu-l, colonelul Băleanu îl întrebă:

— Ce faci, Adriane, te-ai lăsat de fumat?

— Nu, dar...

— Fără niciun „dar”, fumează.

Subit, îi trecu cheful de a aprinde țigara și dădu un răspuns, aproape să nu se recunoască:

— Nu, tovarășe colonel, permiteți-mi să raportez. Știți... mi s-a acrit sufletul de atâtea țigări.

Peste umăr, colonelul îl privea cu un zâmbet ciudat, blând și cald. Procurorul îi azvârli o privire batjocoritoare, bodogănind abia auzit: „Raportează, raportează, nu, să trăiți, tovarășe suflet acru ce ești!”. Din colțul lui, Tătarii își sticli ochii, participând în felul său la veselia de moment iscată de răspunsul copilăresc al căpitanului.

La judiciar, în biroul cunoscut, stăruia permanent mirosul de țigară.

— Buni băieți. Și grijulii, spuse colonelul mulțumit, zărind cafelele cam reci, dar binevenite cu care îi aștepta Chirilă.

— Așa echipă prevăzătoare mai zic și eu, completă procurorul, bucuros de o cafea tare și foarte amară, cum stătea în obiceiul casei.

Se așezară care pe unde nimeri, cu excepția colonelului, care se oprise în dreptul ferestrei, rostind un lapidar:

— Vă ascult.

Știau prea bine că în asemenea situații șeful îi lăsa să se desfășoare în voie, cerându-le doar să gândească

temeinic, să acționeze operativ.

— Așadar – începu Adrian – avem un telefon anonim și un cadavru neidentificat. Din primele constatări, crimă. Mobilurile ar putea fi multiple: răzbunare, jaf (deși nu prea cred), o ceartă. Asupra lui niciun act, doar un bon, o chitanță și fotografia unei femei. Victima poate fi tot atât de bine un țăran de prin părțile locului sau un muncitor pe vreun șantier. Acestea, deci, sunt datele noastre. Până vom primi concluziile medicului și ale tehnicianului avem de verificat persoanele plecate sau dispărute din comunele învecinate.

Fără a mai pierde timp cu amănunte de prisos, făcu o rapidă repartizare a oamenilor:

— Nedelea, Mihăileanu, Radu, la treabă. Aștept ne întârziat date noi.

Ofițerii ieșiră în grabă.

— Ce-o fi cu Hipocrat al nostru că tace atâta? zise agitat procurorul.

— De ce ești nerăbdător tocmai acum? Nici n-a trecut prea mult ca să ai motive de neliniște, îl potoli Adrian.

Ridică, dus pe gânduri, receptorul. Știa că doctorul Călinescu își cunoștea meseria și... colaboratorii. Nu va întârzia, peste timpul care îi era necesar, nici măcar un minut. Și nu greșea. Când să ceară telefonistei legătura, auzi vocea medicului legist. Vorbea clar, puțin răgușit. Poate din cauza țigărilor.

— Căpitane, tu ești? Ascultă-mă cu atenție, că nu mai repet: moarte violentă, rezultat al lovirii cu un corp tare, lopată, secure; spargerea calotei și fractură de bază.

— Atât?

— Stai nițel, nu te precipita. Pe corp am mai găsit și alte urme, de lovituri, dar mai vechi. Vreau să spun mai vechi decât cele care au provocat decesul. Ai priceput?

— Asta-i tot?

— Tot. Ba nu, nu-i tot. Plec să mănânc că n-am să mai pot semna nici raportul și mi-e că ai fi în stare să nu-l iei de bun fără semnătura mea. Te sfătuiesc să faci același lucru și tu. Ți-o spun ca bun prieten, ce se află lângă tine și la bine, și la... știi tu. Te pomenești că îl ții și pe șef acolo flămând!

— Lasă, Mișule, îi întrerupse tirada căpitanul. Suntem amândoi niște nevolnici. N-avem argumente, iar dacă-am avea, n-am ști să le formulăm convingător.

— Este, recunoscu concesiv doctorul. Ei, ce să facem Te salut...

— La bună vedere.

— Încetează odată, și lasă-mă în pace! zise doctorul trântind receptorul.

Colonelul Băleanu plecase – între timp – de la judiciar. Se afla cu siguranță la el în birou. Adrian aștepta. Trecuse de ora nouă seara când își făcu apariția un ofițer, Radu „doi”, care-i aduse fișa cu toate datele

(cunoscute firește) și fotografiile victimei, încă umede.

Căpitanul nu apucă să le vadă. Zbârnâitul insistent al telefonului inundă încăperea. De la celălalt capăt al firului se auzi vioi un „să trăiți, tovarășe căpitan!”.

— Să trăiești, Dinule. Ce se aude, vajnic vânător de hoți? N-ai de gând să te mai întorci? Se vede că ne-ai uitat. De trei zile n-avem nicio știre de la tine.

— Păi, eu i-am raportat tovarășului colonel. Am găsit lucrurile. Știu și cine-i autorul, doar că...

— Doar că trebuie să te descurci singur, băiete. Noi avem ce face. Și vezi, să nu te prindă revelionul în deplasare.

— Am înțeles! sună jovial glasul locotenentului în receptor.

Legătura se întrerupse.

— Măi, Costi! Tipul ăsta zglobiu și mititel parcă zicea nu știu ce despre o dispariție. Ceva cu actori și cu actrițe. Îți amintești?

— Parcă, deși prea sigur nu sunt.

— Ia să ne uităm nițel la el în hârtii.

— Aoleu, se văită în glumă, punându-și mâinile în cap Chirilă. Cu ce-om fi păcătuit să dea peste noi asemenea năpastă?

— Lasă, nu te mai văicări, se burzului Adrian, nici el prea încântat de o astfel de perspectivă.

Resemnat, luă dublura cheilor și descuie fișetul lui

Dinu.

Printre hârtii, după ce le răscoli și mai mult, găsi plângerea Mariei Mureșan, din satul Brănești, cu privire la dispariția soțului. Reclamația data de zece zile.

— Repede, Costi. Legătura cu Brăneștii. Acolo e Radu „unu”. Salută-l și spune-i să se ducă la Maria Mureșan. Dacă e cazul, s-o aducă urgent pentru identificare. Și-acum să-l bucur pe amicul Călinescu.

Formă numărul doctorului:

— Alo, doc, ai mâncat?

— Dumnezeule, nicio țigară nu poate omul fuma în tihnă de răul tău. Ești incorigibil, o să...

— Lasă lamentațiile, doctore. Bucură-te că nu te-am trezit din somn.

— Erai în stare...

— Ba bine că nu!

— Hai. Spune repede, nu mă mai fierbe. Mai ai vreun „pacient”? Sau ți s-a făcut așa, deodată, dor de mine.

— N-am, dar vreau să știu dacă l-ai tăiat rău pe ultimul. Mâine dimineață e posibil să încercăm o identificare și n-aș vrea să-mi sperii martorul.

Pe buzele căpitanului începu să fluture un zâmbet ușor... Simțea cum se adună nori la celălalt capăt al firului. Chirilă îl privea, intuind cam ce se petrece.

— Se înfurie, îi șopti Adrian în clipa când în receptor răsună o rafală de cuvinte.

— Ascultă-mă cu atenție, Holmes! Am impresia că începi, probabil ești surmenat, să faci confuzii flagrante. Eu nu sunt institut de frumusețe. Și mai lasă-mă în pace la ora asta. Abia am prins și eu o seară să văd un western la televizor, și tu mă pisezi cu...

— Am zis și eu, ca să știi. Dimineață poate te scoli mai devreme și ai grijă să fie frumos...

— ...„pacientul” dintre sălcii, făcu doctorul, îmbunat de tonul „vinovat”, în care nu deslușise, lucru de mirare, hazul căpitanului.

— Ești colosal „doc! izbucni Adrian vesel, uitând cât îl enervează pe doctor abrevierea. Ești colosal. Tot nu botezasem acțiunea. Te iau naș și-i zicem „Salcia”. De acord?

— Mai slăbește-mă cu aiurelile tale. Și du-te o dată acasă că iar te caută mămica, puișor, se înfurie de-a binelea doctorul. Auzi de ce-i arde dumnealui! Naș, botez. Nemaipomenit! Asta le întrece pe toate!

Cum în urechi îi răsună un hohot de râs, doctorul mai pufni o dată mânios în receptor și-l trânti cu putere în furcă.

Din Brănești, Radu îi comunică lui Chirilă că femeia lipsea de acasă. Era plecată la niște rude dintr-un sat nu prea îndepărtat. O aștepta din moment în moment.

— S-o aștepți, s-o găsești! i se ordonă.

Rămânea valabil ordinul privitor la încercarea de identificare ce urma să aibă loc în dimineața zilei următoare. Adrian și Chirilă conveniră că în seara respectivă nu le mai rămânea nimic de făcut așa că...

Hai acasă, decise Adrian.

— Hai întâi pe la șef. Mai e aici.

„Înțeleaptă idee”, își ziseră amândoi, când văzură că șeful se desprinde din mijlocul dosarelor, pornind cu ei, pe jos, spre casă.

„Nu, nu-i omul meu”

De dimineață Adrian găsi pe masă raportul lui Tătaru. Chemat fiind, locotenentul se prezentă imediat la căpitan.

— Să vedem. Deci, așa... aici sunt fișele dactiloscopice. Bonul e așadar o chitanță de la hotelul „Union” din București. Interesant. Data nu se descifrează. În schimb fotografia... are o dată din acest an. Mda... Spune, Tătarule, ai trimis-o cumva la Capitală?

Adrian întrebase într-o doară. Era ferm convins că Tătaru făcuse tot ce trebuie.

— Am trimis, tovarășe căpitan. Se cercetează și la noi în fișele de evidența populației.

— În regulă. Chiriță, ce vești ai de la Nedelea și Mihăileanu? Zici că Radu e în drum spre noi. Dar

ceilalți?

— Ceilalți au de-a face numai cu oameni pe care îi cunoaștem. Avem doar un dispărut în județul vecin, dar nu corespunde cu omul nostru. S-o fi aciuat iar pe undeva Moise Tudor ăsta. A lucrat și pe la noi, la exploatarea minieră de sus. Dar acum nu-i.

— Le-ați spus și vecinilor?

— Le-am spus, sigur că le-am spus.

Un telefon de la Nedelea le întrerupse discuția. Cerea să fie găsiți doi oameni plecați cam demult de-acasă spre un șantier din Arad.

Pe la ora zece, lui Adrian i se raportă că sosise Radu „unu" însoțit de o femeie și un bărbat.

— Să vină la mine numai Radu.

Tânărul îi spuse că a adus-o pe Maria Mureșan. O urmase o rudă, un cumnat.

— Se pare că lucrurile s-au lămurit, tovarășe căpitan.

— Cum adică? întrebă Adrian.

— Soțul femeii a plecat pe un șantier. Nu știe unde.

În orice caz, omul a vorbit acum trei zile cu cumnatul ei, prin care i-a trimis cei 4500 de lei. Deci își retrage reclamația.

Câteva clipe nimeni nu rosti niciun cuvânt.

— Mda, interesant. Totuși... da, bine. Să vină femeia, se decise brusc căpitanul.

Ezita. Dacă lucrurile erau limpezi, devenea inutil să

mai piardă vremea cu cei doi. Apoi se răzgândi, cedând unui impuls inexplicabil. Dar nici n-avea nevoie de explicații. Hotărâse să stea de vorbă cu femeia și va vorbi.

Fu introdusă Maria Mureșan. Gata-gata să-i smulgă o exclamație de... admirație căpitanului. Se, bucură în sinea lui că nu lăsase să i se întrevadă surprinderea.

În locul unei țărănci oarecare intră o femeie de vreo treizeci și cinci de ani, înaltă, bine făcută, frumoasă, cu o ținută mândră, sfidătoare chiar, deși undeva aducea a bravadă. „Stupid mai sunt”! Adrian nu știa nici el de ce e stupid, nu-și putea explica acum, la iuțeală, așa. Că renunță. Își aminti de Dinu cu „nana sau lelița Maria Mureșan”. „Ehei, Dinule, Dinuțule, ce mai nană e asta!” îi oferi un scaun aproape de biroul său.

De lângă geam Chiriță, și el uluit de frumusețea și prestanța Mariei Mureșan, își privi mirat șeful, amuzându-se.

Femeia era îmbrăcată jumătate-sat, jumătate-oraș, așa cum obișnuiau majoritatea celor din satele învecinate. Ba chiar ceea ce ținea de port, iia, părea mai mult o cochetărie decât o reminiscență a vreunui costum specific regiunii.

La început Adrian avu un soi de ezitare, pe care celălalt ofițer i-o înțelese. Pur și simplu căpitanul nu știa cum să i se adreseze. Într-un târziu (după ce răsfoi

preocupat, chipurile, câteva file din dosarul aflat în fața sa) se hotărî.

— Și... tovarășă, s-a lămurit deci problema dispariției soțului.

— Da, s-a lămurit, s-a lămurit, tovarășe ofițer, zise repede femeia. Cum de nu? Că noi ne-am cam certat, că el zicea să strângem banii. Dar eu am vrut mașină de spălat și el zicea că nu și nu. Și-atunci a luat banii și a plecat și eu am vrut să-l găsiți să aducă banii înapoi.

Rostise totul aproape pe nerăsuflate. „Parcă ar fi spus o lecție învățată pe de rost", reflectă Adrian privindu-l fugar pe Chirilă. Stătea tot la geam, doar pe jumătate întors către ei. Ar fi putut jura că și prietenul său gândea la fel.

— Și cumnatul... cumnatul, unde a vorbit cu soțul, nu se putu hotărî Adrian să-i zică femeii nici dumneata, nici dumneavoastră.

— Aici, în oraș, alaltăieri, răspunse cam fără elan Maria Mureșan.

— Și unde zicea că a plecat? nu renunță Adrian.

— Păi, la șantier. La șantier zicea că se duce. Unde altundeva? Că n-are unde... dădu ea ușor din umeri.

Radu îi aruncă o privire al cărei sens nu-i scăpă căpitanului. Înclină capul a încuviințare.

— Dar care șantier? Unde anume?

— Eu, zău, că... da, cred că...

„De ce ezită? se întrebă căpitanul. Parcă se teme de ceva. Iar o iau razna!” Reluă.

— Unde erai dumneata alaltăieri?

— Păi, i-am spus și dumnealui, arătă spre Radu. La niște rude.

Radu clipi afirmativ. Însemna că lucrurile așa stăteau. Verificase.

— Bine. Așteaptă puțin dincolo. După aceea o să facem împreună o vizită la spital.

„A tresărit femeia sau era o impresie? Nu. Mi s-a părut doar”. Maria Mureșan se ridicase înaltă, dreaptă și cu mersul acela sigur, mândru, porni spre ușă.

— O clipă.

Femeia tresări vizibil. Se opri uitându-se întâi peste umăr. Întorcându-se apoi cu totul îl privi întrebător pe Adrian.

— Copii aveți?

„Mi s-a părut, ori a răsuflat ușurată?”

— Da, un băiat. Este la școală, la internat.

— Bine, mulțumesc.

I se păruse sau pleoapele ei pâlpâiseră temător, repede, de două-trei ori? Femeia ieși. Radu voi să-l cheme pe cumnatul acesteia. Căpitanul îl reținu.

— Ascultați-mă puțin. Azi suntem în zece. Omul a fost omorât aproximativ pe data de cinci. Unde era femeia atunci?

Răspunsul veni de la Radu.

— A fost în oraș, la băiat. A stat până seara la nașul copilului. Era duminică. Spre casă a pornit către seară.

— Pe jos?

— Pe jos, că nu-i departe. De altfel trec mașini destul de des...

— Ți-o imaginezi pe femeia asta făcând autostopul?

— De ce nu? Se obișnuiește. Însă atunci s-a întâlnit cu cumnatul ei care era cu căruța și fusese...

— Unde?

— În oraș.

— Ciudată întâlnire. Nu ți se pare?

— Nu, deloc, răspunse Chirilă cam plictisit.

— Radule, ia adu-l și pe cumnat, ordonă căpitanul.

Omul intră. Să fi avut patruzeci de ani. Era înalt și voinic.

— Bună ziua, spuse.

— Bună ziua. Dumneata ești cumnatul Mariei Mureșan?

— Da. Cumnat. Nevastă-mea a fost...

— De ce „a fost?"

— Păi, a murit acum șapte ani, dintr-o naștere grea. Și copilul tot atunci mi-a murit.

— Cum te numești dumneata?

— Păi, tot Mureșan. La noi jumătate din sat e Mureșan.

— Unde este soțul Mariei, cumnatul dumitale?

— Nu știu. M-am întâlnit cu el alaltăieri. În oraș, în fața restaurantului. Mi-a dat banii și mi-a spus că pleacă pe un șantier. Dar nu mi-a spus unde.

— Unde erai acum cinci zile?

...Și discuția continuă pe același ton. „Discuție de rutină. Fir-ar să fie de rutină”, bombăni nemulțumit Adrian.

Soțul reclamat spusese că intenționează să plece pe un șantier, dar nici el nu știa sau nu dorea să se afle unde anume.

Banii îi trimisese ca „să închidă gura muierii”. Cam asta era tot.

La morgă, frumoasa femeie privi adânc zguduită cadavrul pe care nu-l recunoscu. Cu senzația că ceva nu era tocmai cum ar trebui să fie, căpitanul îi mulțumi că a încercat să ajute organele de miliție.

Maria plecă grăbită. Dar parcă îi venea să plângă. „Oh, păcătos mai sunt. Aș fi în stare să mă bănuiesc și pe mine. Ce-oi fi având cu ea?”

„Nu, nu-i omul meu...” îi stăruia în urechi șoapta sugrumată de teamă, de oroare a femeii. Și cum să nu fie gâtuită de emoție, când până și el, care văzuse atâtea, abia aștepta să ajungă afară, la lumină, chiar în căldura toridă a zilei de iulie, preferabilă răcorii de acolo, unde numai doctorul și ajutoarele sale nu erau impresionați.

Adrian porni pe jos spre birou. În dreptul celui dintâi café-bar întâlnit în drum, nu rezistă tentației. „Am să intru în dugheană”. Își luă ceașca de cafea amară și se duse în colțul cel mai retras, deși în localul aproape gol nu l-ar fi stingherit nimeni, oriunde s-ar fi așezat.

Prin fumul albăstrui, destrămându-se nepăsător, Adrian privea fără să vadă. Se gândea că aici, în urbea natală, își epuizase rapid posibilitățile de identificare a victimei. Cel mai nimerit era s-o ia pe urmele chitanței de la hotel „Union” și să grăbească identificarea femeii din fotografia găsită asupra victimei.

„Ei bine, ce dacă nu era omul ei? Cu atât mai bine, pentru ea! Cu atât mai rău pentru mine. Și pentru băieți!” Cu această concluzie dezamăgitoare se ridică, deși abia gustase cafeaua, și ieși în căldura de-afară care devenise de-a dreptul insuportabilă. Adâncit în gânduri, mai-mai să treacă pe lângă mama sa, fără s-o vadă.

— Băiatule...

Mai mult șoaptă, chemarea era și caldă și dojenitoare, și duioasă și nedumerită. „Bietul copil, tare necăjit trebuie să fie dacă nici pe mine nu mă vede...”

— Sărut mâna, mamă. Iartă-mă. Mă grăbeam și nu te-am observat...

— Păi, nu mergeai repede?!...

— Ei, și tu, mamă dragă. Eram grăbit... în gând, îi

răspunse zâmbind înseninat.

Zâmbi și mama. Înțelese că fiul ei avea iar de lucru ceva greu, ceva care-l preocupa atât de mult încât n-o văzuse nici pe ea.

— Bine, băiatule, du-te. Du-te la treburile tale și... și vino sănătos, rosti ea repede ultimele cuvinte.

— Sărut mâna, mamă. Sănătos o să vin. Aici, știi și tu că te ascult întotdeauna. Sărut mâna, mai zise o dată uitându-se cald la ea.

Își continuă fiecare drumul. Adrian hotărî să nu se mai lase furat de gânduri și să fie atent la cei pe care-i. Întâlnește. „Bine c-a fost mama. Dacă m-oi mai fi întâlnit și cu alții pe care nu i-am văzut?" se dojeni singur.

La birou află că cei doi dispăruți se aflau pe șantierul de la Arad, că lunganul de 1,92 plecase la o exploatare minieră din Apuseni, iar Mureșan își făcuse lichidarea pe data de doi, dar cu două luni în urmă. Unde plecase, încă nu știau.

— Totuși, dădu glas îndoielilor Adrian, ceva nu-mi place în atitudinea cumnaților Mureșan.

— Ei, spuse răbdător Chirilă, până acum n-ai niciun motiv. Amândoi și-au putut justifica plecările din sat ca și revenirile. Pe ceea ce simți tu „plutind" în aer nu te poți hazarda să acuzi.

— Chirilă are dreptate, căpitane, zise și colonelul intrat pe nesimțite în birou.

— Știu, tovarășe colonel. Știu că nu pot.

— Uite ce trebuie să faceți neîntârziat: urmând planul discutat, începi verificările la București. Așa că, zâmbi colonelul Băleanu, pregătește-te de drum.

— Am înțeles. Exact peste patru ore și douăzeci de minute am un accelerat.

Confesiuni

— Tătărelule, tu ai să dormi sus, decretă pe un ton glumeț Adrian, imediat ce intrară în cușeta vagonului de dormit, alintându-l pe locotenent așa cum obișnuia doctorul Călinescu.

— Am înțeles, o să dorm sus, răspunse scurt Tătaru.

— ... nu de alta, dar ești mai tânăr și mai suplu.

— Găsiți? cochetă acesta subțiindu-și feminin vocea.

— Ei, nu te fandosi, locotenente, chiar în halul ăsta, îl chemă, chipurile, la ordine Adrian.

— Am înțeles. Nu mă fandosesc, să trăiți!

Adrian oftă din adâncuri zicând:

— Iată-ne, așadar, făcuți pachet, în drum spre capitală. Te bucuri, Mihai?

— Așa și așa. Nici prea-prea, nici foarte-foarte.

— Mi-ai dat un răspuns teribil.

— Păi, n-am dreptate că nu sar în sus de bucurie? Ce, mergem să ne plimbăm?

— Asta așa-i. Mergem să găsim acul în carul cu fin, — ... „fânul” e pe o tarla cam întinsă și cam populată. Oricum mă bucur să-i reîntâlnesc pe Dumitrana, pe Ștefanache, pe Vicol.

— Îmi faci pregătirea psihologică”? Nu-i nevoie. Tu erai lipsit de elanuri, apropo de deplasare, nu eu. Acum, speri totuși într-un sejur bucureștean agreabil?

— O, nu mă gândeam la nu știu ce distracții. La altceva mă gândeam.

Adrian scoase un mic fluierat a mirare.

— Nu mai spune... Și, dacă-mi îngădui să te întreb, la ce te gândeai matale? Dacă, firește, nu e la mijloc vreun secret... neprofesional. Pe cele profesionale, sper, nu mi le ascunzi...

— Nu, nu-i vorba de nicio taină. Sper doar că voi putea să-mi rup ceva timp să caut câteva discuri. Am auzit de un Peer Gynt[4] cu Filarmonica din Bamberg dirijată de Perlea[5], de Simfonia a IX-a cu Élisabeth

---

[4] Peer Gynt este o piesă de teatru în versuri de cinci acte scrisă de dramaturgul norvegian Henrik Ibsen, publicată în 1867. A fost scrisă în limba daneză – limba comună scrisă a Danemarcei și Norvegiei în viața lui Ibsen. Este una dintre piesele norvegiene cele mai interpretate. Este vag bazată pe un basm norvegian denumit Per Gynt. Autorul s-a mai inspirat și după o culegere de povești norvegiene a lui Peter Christen Asbjørnsen, Huldre-Eventyr og Folkesagn din 1845.

[5] Ionel (Jonel) Perlea (n. 13 decembrie 1900, Ograda (d), Ialomița, România – d. 29 iulie 1970, New York City, New York, SUA) a fost un dirijor și compozitor român, din tată român (Victor Perlea) și mamă germană (Margarethe Haberlein).

Schwartzkopf[6] și cu Filarmonica din Viena dirijată de Karajan[7]. De dublul concert Bach[8] cu Menuhin[9] și Oistrah[10]... ei, și de altele...

— Credeam că nu mai termini cu dorințele. Care este, de fapt, pasiunea ta – fotografiatul sau muzica?

Obosit de ziua călduroasă, a cărei amintire mai plutea vag în cușeta răscolită de vântul care intra nestingherit pe fereastra deschisă. Adrian se săltase pe pat și-și aprinsese o țigară. Tătaru nu-i răspunse imediat.

— De fapt nu știu nici eu prea bine când o trădez pe

---

[6] Élisabeth Schwarzkopf (n. 9 decembrie 1915, Jarocin, Prusia – d. 3 august 2006, Schruns, Austria) a fost o soprană germană, cu cetățenie britanică.

[7] Herbert von Karajan, sau Heribert Ritter von Karajan, în Austria Ritter fiind rangul nobiliar de cavaler (n. 5 aprilie 1908, Salzburg, Austro-Ungaria – d. 16 iulie 1989, Anif, Salzburg, Austria) a fost un dirijor austriac.

[88] Johann Sebastian Bach (pronunțat în germană /joːhan zebastjan bax/ n. 21/31 martie 1685, Eisenach, Turingia, Sfântul Imperiu Roman – d. 28 iulie 1750, Lipsia, Sfântul Imperiu Roman) a fost un compozitor german și organist din perioada barocă, considerat în mod unanim ca unul dintre cei mai mari muzicieni ai lumii. Operele sale sunt apreciate pentru profunzimea intelectuală, stăpânirea mijloacelor tehnice și expresive și pentru frumusețea lor artistică.

[9] Sir Yehudi Menuhin (n. 22 aprilie 1916, New York City, New York, SUA – d. 12 martie 1999, Berlin, Germania) a fost un celebru violonist și dirijor american, descendent al unei familii de evrei emigrați din Rusia. Pe lângă cetățenia americană, a dobândit ulterior și cetățenie elvețiană (1970) și britanică (1985), fiind înnobilat în Marea Britanie cu titlul de Lord Menuhin of Stoke d'Abernon. Sir Yehudi Menuhin a avut una din cele mai lungi și prestigioase cariere muzicale ale secolului al XX-lea.

[10] David Fiodorovici Oistrah (în rusă *Давид Фёдорович Ойстрах*, n. 17/30 septembrie 1908, Odessa, Imperiul Rus – d. 24 octombrie 1974, Amsterdam, Țările de Jos) a fost un violonist, violist și dirijor rus, de origine evreiască. A rămas în lumea muzicală ca unul din cei mai mari violoniști ai secolului XX.

una pentru cealaltă. Soarta (în glas, Adrian desluși o ironie caldă), soarta mă obligă să surprind prin obiectivul imparțial lucruri pe care aș prefera să nu le văd, mai bine zis aș vrea să nu mai existe niciodată. Aș vrea să...

— Vezi să nu devii patetic și să-ți expui profesiunea de credință, îl apostrofă Adrian.

— N-aș vrea să fiu patetic, ci convingător.

— Vrei să mă convingi să nu mai comit crime...

Adrian era amuzat. Contrar așteptărilor căpitanului, Tătaru râse înveselit. Se simțea bine. Fusese din nou puțin copilăros, dar se simțea bine. Naivitatea nu se potrivea, o știa, meseriei sale, dar atâta vreme cât era conștient de ea păstra și convingerea că nu-i poate dăuna. Se bucura că Adrian îi privea oarecum protector înflăcărarea. Nu-l judeca – Tătaru simțea asta – după micile și rarele sale copilării, ci după cu totul altceva, ceea ce era foarte important.

— Vorbeam de hobby-uri trădate, Mihăiță, nu-l slăbi Adrian, care avea chef de vorbă.

— A, da. După o zi grea, de pildă cum a fost ziua când l-am văzut pe omul acela, acolo, între scorburile hidoase gata să absoarbă tot aerul, să devoreze soarele, să mânjească lumina...

— Revino la hobby, și lasă digresiunile filosofico-literare pe mai târziu.

— Nu știu ce am că mă potopesc tot felul de gânduri. Să revin, deci. Atunci, ca și altădată, m-am dus acasă să ascult muzică. Ascult... două trei ore și uit tot. E ea și când aș sta sub jetul puternic al unui duș înlăturând tot praful adunat. După aceea pot s-o iau de la capăt liniștit?

O vreme se înstăpâni tăcerea, tulburată doar de trepidația ritmică a roților. Prin fața ferestrei se perindau într-o goană nebună mii de lumini și pete mari de întuneric, de nestrăbătut cu ascuțișul privirii.

Orice peisaj creează o anumită stare de spirit. Imaginile înecate de întunericul nopții, care însoțeau acceleratul, nu se lăsau prinse, dar le dădeau celor doi o stranie senzație de solidaritate, de înțelegere, de cuprindere cu mintea și cu inima a unor simțăminte care în mod obișnuit nu i-ar fi apropiat.

Tătaru avea impresia că, dacă celălalt l-ar fi privit, în clipa aceea, i-ar fi deslușit toate ascunzișurile datorită transparenței care parcă devenise trăsătura sa esențială.

Dincolo de rama metalică a geamului izbucniră, cu o înspăimântătoare violență, lumina stridentă și șuierul năprasnic al unui tren, alergând bezmetic, ca și al lor, dar în sens invers, prin noaptea sfâșiată de lumini și zgomote.

Capriciul nestăpânit al memoriei îi apropie cea mai cumplită spaimă a copilăriei. Împreună cu un grup de

colegi de școală fuseseră surprinși de o furtună în Cheile Bicazului. Cerul brusc întunecat, norii coborâți, acoperind frumusețea sălbatică a munților, înghițindu-i, tunetele stârnind ecouri prelungi și dând aproape senzația rostogolirii stâncilor îi lăsaseră o impresie covârșitoare.

Nemărturisit, și astăzi, îi păstra furtunii un gen de venerație plină de teamă. Poate nu teamă, dar ceva asemănător. Întotdeauna își refuzase încercarea de a defini acel „ceva”. În mod cu totul inexplicabil se simți tentat să-i vorbească lui Adrian despre ceea ce se rușina să numească, fie și în gând, teamă. De fapt, amintirea ei, păstrată foarte viu în memorie. Se bucură că în cușetă era întuneric și nu puțea fi văzut. Simți urcându-i dinspre inimă către obraji un val de căldură și avu certitudinea că fața i se înroșise peste măsură.

— Ascultă, Mihai, auzi tresărind vocea lui Adrian. Nu te supăra că-ți pun o asemenea întrebare. Nu ți se pare nepotrivită meseria asta pentru tine?

Surprins de strania întrebare, venită tocmai în clipele acelea de intense trăiri, nu răspunse. Adrian reluă ideea.

— Nu ți se pare, uneori, că porți o încărcătură prea mare de sensibilitate, ca pe un balast inutil în situațiile deosebite în care te afli ades?

„Oh, trebuie să-i răspund repede, fără ezitări, cât mai firesc, ca să mă creadă. Să mă poată crede”. Încercă să

vorbească cât mai nepăsător.

— Nu. De ce? Am lăsat să se întrevadă asta vreodată, în vreo ocazie, „situație”, cum ați numit-o?

— Deloc, băiete, absolut deloc. Tocmai că n-ai lăsat nimic să se întrevadă. Te credeam doar meticulos și pedant până la a zgâria nervii celorlalți. Dar te descopăr sau, mai exact, te re-descopăr azi. Știam că te deosebești esențial de mulți dintre noi, dar...

— De ce *noi,* cum adică *noi*? Și eu sunt *noi,* accentuă supărat tânărul.

— Stai nițel, nu te necăji fără motiv.

— Nu mă necăjesc. Ați zis *noi* pe un ton care nu mi-a plăcut. Ce voiați să spuneți? Că noi, milițienii, suntem o categorie aparte? Nu suntem tot oameni?

— Mihăiță, încercă să-l tempereze căpitanul.

— Nu, insistă el, mie spuneți-mi: Nu suntem tot trist.

— Suntem. Suntem oameni, făcu Adrian împăciuitor.

Locotenentul ceru pe un ton aspru – bărbătesc o țigară, trase, neîndemânatic ca orice nefumător, un fum cu care se înecă. Tusea îi zgudui umerii, în tresăriri scurte. Aruncă furios țigara pe geam.

— Deci sunteți de acord cu mine? rosti sacadat.

— Bineînțeles, nici n-aș putea altfel.

— Tocmai asta nu pricep mulți. Că și noi suntem oameni, cei mai obișnuiți oameni. Muncim, iubim, conducem fete seara acasă.

— ...când avem timp, îl întrerupse zâmbind nevăzut Adrian.

— Când avem timp, repetă involuntar Tătaru. Le facem curte...

— ...când nu se sperie de îndelungatele și desele noastre absențe, întregi iar Adrian din colțul patului său.

— Lăsați-mă să continui, dădu din mâini, tot ascuns de întuneric, Tătaru. Și noi suntem oameni. Mergem la pescuit. Unii își duc nevestele la cinema, la teatru, alții bat covoare acasă, șterg praful, își duc dimineața copiii la cămin. Și-atunci despre care *noi,* cei atât de deosebiți mai poate fi vorba? Mă simt în stare să fac orice lucru din cele înșirate. Deci despre care *noi* sau *voi* vorbiți?

— De ce vrei să-mi răstălmăcești cuvintele?

— Câtuși de puțin. Dar vreau să înțeleg și eu ceea ce se pare că nu vreți să-mi explicați. Stați! Se ridică pe pat, lovindu-se zdravăn cu cotul de suportul metalic; fără a se văita, își lăsă picioarele să-i atârne în partea dinspre geam. Stați! Răspundeți-mi la o întrebare! Tovarășul colonel dintre care *noi* face parte? Dintre cei ca mine sau dintre „ceilalți”? Ca să mă iau după discriminările dumneavoastră sau ale nu știu eu cui. Nici nu-mi pasă cine ’.

Adrian izbucni într-un hohot de râs de mult reprimat, de teamă să nu-și jignească susceptibilul coleg. Nu-i

răspunse însă la întrebare.

Nereceptiv la glume în aceste momente. Tătaru nu-i împărtășea veselia. Era preocupat adânc de dileme pe care le-ar fi dorit limpezite imediat.

Reluă cu aceeași vehemență, explicabilă numai prin prisma dorinței fierbinți de a fi cât mai clar. Adrian înțelesese că nu trebuia întrerupt.

— Ce e rău în asta că, după ce fotografiez morți pe toate fețele și din toate părțile, după ce mă străduiesc să contribui la restabilirea dreptății, la realizarea unui echilibru – dacă nu se poate mai mult – între bine și rău, mă duc acasă și ascult muzică? Mă îmbăt cu muzică.

Adrian era uluit de ceea ce se petrecea cu Tătaru cel tăcut, ponderat și exact ca un cronometru. „Nu mi l-aș fi imaginat niciodată pledând cu atâta înfocare. Aș zice chiar cu exaltare. Ce-o fi cu el?”

— Știți cum e atunci? Nu, n-aveți cum, iar mie îmi lipsesc cuvintele ca să explic. E rău că-mi iau curaj și frumusețe de la bătrânul Beethoven[11], mai impetuos

---

[11] Ludwig van Beethoven (pronunție germană: Pronunție audio audio; n. 16 decembrie 1770, Bonn, Sfântul Imperiu Roman – d. 26 martie 1827, Viena, Imperiul Austriac) a fost un compozitor german, recunoscut ca unul din cei mai mari compozitori din istoria muzicii. Este considerat un compozitor de tranziție între perioadele clasică și romantică ale muzicii. El a lăsat posterității opere nemuritoare, printre care: 9 simfonii (a 3-a Eroica, a 5-a a Destinului, a 6-a Pastorala, a 9-a cu finalul Odă bucuriei pe versuri de Friedrich von Schiller, adoptată ca imn oficial al Uniunii Europene), 5 concerte pentru pian și orchestră (remarcabile al 4-lea și al 5-lea Imperialul), Un concert pentru vioară și orchestră,

decât cel mai tânăr dintre tineri? Sunt aidoma celor care-și duc zilnic copiii la cămin. Și ei au încărcătura de sensibilitate despre care îmi vorbea „cineva” mai înainte. Posed un bagaj, de care m-aș descotorosi oricând, vulnerabilitatea afectivă, dar am și forța cu care sunt înzestrați semenii mei.

Adrian continua să tacă, socotind că ar fi fost o impietate să întrerupă confesiunea colegului său, pe care îl puțea numi, de fapt, prietenul său:

— Intuiesc, prietene (Adrian tresări auzindu-se numit astfel tocmai în clipa când el însuși se gândea la același lucru), că sunteți nedumerit. Am reușit să vorbesc cât în doi ani. Nu ascund faptul că n-am vorbit nimănui astfel. Trebuie să-l respect neapărat pe cel de care mă apropii. Altfel rămân departe. Dacă nu-mi rostesc cu glas tare gândurile. Nu înseamnă că sunt un individ ascuns. Îi scriu în fiecare săptămână mamei și-i povestesc cele mai vesele și cele mai năstrușnice întâmplări. Iar ea se bucură de veselia mea, de fruntea mea descrețită.

— Dar despre necazuri nu sufli o vorbă, îl luă la rost interlocutorul său.

Cum adică să nu-i spun? se miră tânărul. Ieri am primit de la ea un pachet. Un bust mic al lui Beethoven,

---

Missa solemnis, 32 Sonate pentru pian (printre care a 8-a Patetica, a 14-a Sonata Lunii, a 23-a Appassionata), Sonate pentru vioară și pian (mai cunoscută Sonata Kreutzer), 16 cvartete pentru coarde, Opera Fidelio.

îi scrisesem acum două săptămâni că, din greșeală, l-am spart pe al meu. Ea avea unul identic, pe care mi l-a trimis, deși e o amintire scumpă.

Și din nou rămaseră fiecare cu ghidurile lui. Noaptea derula vertiginos timpul și distanțele. Fulgere auriu-albăstrii brăzdau cerut pe întreaga lui înălțime. Bicele luminoase, scânteind fracțiuni de secundă, aveau ceva sublim. Vedeau doar cuțitele de lumină și auzeau doar zgomotul roților și zbuciumul neîntrerupt al perdelei.

— Să nu-mi spuneți că sunt un om ciudat!

„Ce tânăr este! Bine că își păstrează nealterată candoarea. Trebuie adus totuși mai mult între oameni. E un timid, iar confesiunea plină de patos, revoltele contra nimănui, exaltarea de azi nu-s altceva decât refulări."

— Nu, n-o să-ți spun că ești ciudat. Am să-ți spun că ești un tip colosal, cu a cărui prietenie – dacă mi-o acorzi – nu pot decât să mă mândresc. Și fiindcă veni vorba despre echilibru, am să mă străduiesc să-l restabilesc în modul cel mai onest cu putință. Mărturisite sau descoperite, eu îți cunosc micile violons d'Ingres[12]. De ce să nu recunoști, tu calci în picioare tiparele obișnuite și ai două: fotografia și muzica.

Tătaru nu înțelegea unde vrea să ajungă. Îl urmărea

---

[12] Pictorul Ingres avea ambiția de a fi socotit, fără să fie, un mare violonist. Violon d'Ingres, pasiune puternică pentru o îndeletnicire străină vocației.

cu mare atenție.

— Ei bine, Mihai, când ne vom întoarce din misiune, o să-ți dăruiesc ceva, dacă bineînțeles, ți se va părea vrednic de tine.

Locotenentul continua să asculte, la fel de atent. Adrian se văzu nevoit să nu se oprească, o dată pornit spre... „restabilirea echilibrului”. Pe un ton supărat, aproape răstit, de parcă l-ar fi învinovățit cineva, îl întrebă pe Tătaru:

— Știai că pictez?

Își regretă mărturisirea când auzi un: „cum?!”, exclamat cu cea mai desăvârșită surprindere. Căpitanul era înciudat. Tătaru, stupefiat. Veselul Adrian, cel eu nenumărate cuceriri în lumea feminină a târgului, dar pe care le trata cu nepăsare, ironic cu tot și cu toate, cinic până și cu el însuși...

— Cum?!

Tătaru umplu din nou tăcerea cu uimirea sa. Căpitanul era mânios, ori poate nu mânios, ci plin de regrete pentru ușurința cu care-i „scăpase” mărturisirea.

— Așa... Așa, deci.

De mirare, tânărul se repeta, ceea ce-l enerva și mai rău pe Adrian.

— Și-atunci, repezi Tătaru o întrebare supărată, de ce m-ați judecat pe mine, excluzându-mă parcă, dintre

„noi”? Nu vi se pare că ați fost nedrept?

Căpitanul nu se grăbea să-i răspundă. Își reproșa lipsa de tact cu care îl lăsase pe tânărul ofițer să afle că era socotit un băiat mai deosebit, nițel ciudat, cam prea retras pentru vârsta lui. Asta comparativ cu veselia celorlalți colegi, din aceeași promoție. De aceea se gândea că nu era nimerit să se mai aventureze în direcția dezvăluirilor. „Mai bine fac pe supăratul”.

— La drept vorbind, tu... mi-ai smuls mărturisirea.

Tătaru îl privea „de sus”. Se aplecase peste pat, ușor nedumerit.

— Nu credeți că persistați în a fi nedrept cu mine? Cine punea întrebări?

— Oh, Mihai, nu-ți fac procese de niciun fel. *Acum,* și accentuă pe „acum”, mi-a făcut bine să vorbesc despre asta. Când ne vom întoarce acasă, te iau la mine să-ți alegi ce tablou vrei.

Și iar amuțiră o vreme, gândindu-se fiecare la celălalt. Adrian întrerupse tăcerea. Își reluă liniștit confesiunea.

— Știi, Mihai, la mine acasă nu aduc pe nimeni, niciodată.

— Auzisem, rosti acesta ușor, ca o răsuflare, temându-se ca nu cumva Adrian să se oprească.

— Am, și eu, tainele mele. Când te-am auzit vorbindu-mi atât de sincer, cu fruntea sus, gata să-ți aperi cu toate puterile și argumentele posibile pasiunile,

n-am mai rezistat. Și, iată-mă așadar, cu rafturi întregi de bibliotecă burdușite cu albume și reproduceri, cu biografii ne sau romanțate ale pictorilor și sculptorilor lumii, iată-mă mângâind cu ochii și sufletul frumusețea Venerei lui Botticeli [13], fermecat de ingenuitatea desăvârșită a pruncilor lui Rafael[14], iubind măreția plină de înțelepciune a lui Michelangelo, demiurgul lui Moise[15].

Și iar rămase fiecare cu ale lui. Și căpitanul reluă:

— În bruma de timp liber voi colinda librării și măcar un muzeu. Un muzeiaș mic de tot, încheie zâmbind trist.

Tătaru îl întrebă cu un copilăresc avânt:

---

13 Nașterea lui Venus (Afrodita) (în italiană: Nascita di Venere [ˈnaʃʃita di ˈvɛːnere]) este o pictură realizată de Sandro Botticelli în anul 1484, aflată la Galeria Uffizi, Florența. Este o reprezentare a zeiței Venus, născută din spuma mării, ca femeie matură (numită Venus Anadyomene). Ca model i-a servit și în această pictură frumoasa italiană Simonetta Vespucci.

14 Rafael a pictat numeroase compoziții în care apare figura Fecioarei Maria în diferite ipostaze. În 1507, când mai era încă la Florența, pictează Madona cu sticlete, restaurată mai târziu de Rodolfo Ghirlandaio. În tabloul Madonna dell'Impannata, Fecioara Maria și Pruncul Iisus sunt înconjurați de Sfânta Elisabeta, Sfânta Ecaterina și Sfântul Ioan Botezătorul. Grație culorilor calde, opera respiră bucurie și calm, luminată de zâmbetul senin al pruncului.

15 Moise (Italiană: Mosè [moˈzɛ]; c. 1513–1515) este o sculptură a artistului italian de înaltă Renaștere Michelangelo Buonarroti, găzduită în biserica San Pietro în Vincoli din Roma. Comandat în 1505 de Papa Iulius al II-lea pentru mormântul său, acesta înfățișează figura biblică Moise cu coarne pe cap, bazată pe o descriere din capitolul 34 din Exodul din Vulgata, traducerea latină a Bibliei folosită la acea vreme.

— Ce-ați zice de muzeul colecțiilor? Aș putea să vin și eu?

— Auzi vorbă! Dar știi ceva? Hai să tragem un pui de somn că mâine și-n zilele următoare...

Adrian nu-și termină fraza. Fu întrerupt de vocea schimbată a tânărului, pregătind parcă dezvăluirea unei mari taine.

— Aș vrea să vă spun ceva. Știți... cam secret.

Căpitanul era nedumerit și amuzat totodată. Tăcea însă, așteptând să vadă ce-o să mai urmeze, gândindu-se tot la o confesiune. Cel puțin așa i se păru, după tonul încărcat de emoție cu care i se adresase. Tătaru continuă fără vreun îndemn:

— În biroul șefului radioul nu merge de obicei.

— Da, știam, răspunse, neînțelegând unde voia să ajungă locotenentul.

Acesta prelungi pauza spre a mări interesul, după care rosti precipitat:

— Și totuși merge. Merge. L-am auzit eu.

Adrian tot nu înțelegea. Zise pe un ton cam nehotărât, simțind că era nevoie să spună și el ceva:

— Păi de auzit, l-am auzit și eu bineînțeles.

— Da, dar ați auzit și ce *anume* asculta colonelul? Tătaru își păstra aerul tainic. Căpitanul începu să-și piardă răbdarea.

— Drept să-ți spun, nu-mi amintesc.

— Ei vedeți? Radioul e deschis numai când se transmite un anumit fel de muzică.

Adrian socoti că-l va provoca să vorbească tăcând.

— Da, e deschis numai când se transmite muzică simfonică. Am fost martor chiar la o nostimadă, adăugă tânărul.

— Serios?

— Râdeți, râdeți. Dar ascultați-mă. Acum trei săptămâni, când a venit colonelul Poparad. Cu Drăcea și Hangu... Țineți minte?

— Țin.

— Se transmitea Ceaikovski, „Patetica[16]”. Radioul nu mergea tare, dar se auzea. Doamne, ce se mai auzea. Mă chemase șeful cu niște materiale. Îl simțeam că nu prea e „prezent” la discuție. Îi lăsa pe ceilalți să vorbească. La un moment dat, Poparad, fără o vorbă, se ridică de pe scaun și... țac! închide radioul mormăind: „Ei, drăcie, ce mai cârâie și ăsta aici?” Și l-am văzut pe șef răbufnind încruntat. Dar ce zic încruntat? Furios. Nici nu mi-l imaginasem vreodată astfel. „Radioul să-l închizi la tine în birou, când nu-ți place. Pe-al meu. Eu îl deschid și

---

[16] Pe data de 6 noiembrie 1893, la nouă zile după ce a terminat Simfonia a 6-a în si minor Patetica op. 74, Ceaikovski moare de holeră pentru că a băut apă nesterilizată din râul Neva. Acesta este motivul oficial. Unii cred că actul a fost deliberat, deci o sinucidere. Indiferent de motivul real, a beneficiat de funeralii naționale, la care au luat parte aproape 8000 de persoane, fiind înmormântat la mănăstirea Alexandr Nevski din Sankt Petersburg.

numai eu îi închid!” Și ce frumos a prins iar să răsune „Patetica”. Înțelegeți?

Adrian înțelesese. Colonelul Băleanu, omul cel mai calm, mai atent, omul care nu era capabil să jignească, își pusese ritos la punct oaspetele. Cât de mult trebuie să-i fi plăcut, dacă n-a ținut seamă de nimic. Îi reveniră în minte propriile-i gânduri despre colonel în postura de învățător blajin și înțelept, într-un sat cu copii silitori și respectuoși... „Iar am luat-o razna!”

— Mihai, gata, hai să dormim.

— Dar ați înțeles, nu-i așa?

— Am înțeles, băiatule. Te-am înțeles pe tine și, datorită ție, îl văd altfel și pe șef. Acum dormi. Îți ordon.

Cu un oftat, Tătaru se lungi la locul său. Niciunul nu dormea. Fiecare trăia inefabila bucurie a descoperirilor legate de ei, de alții.

Tătaru pricepu că tăcerea în care se adâncise Adrian nu era tăcere, ei tumult de emoții. Era fericit că „secretul” său încăpuse pe mâini bune, că devenise secretul „lor”, că va fi păstrat cu sfințenie și cu respectul nobil al prieteniei.

Din goana neslăbită a trenului, tăind nestăpânit tăria nopții, într-un colț de cer se zări luna, apărută nu-se-știe-când și nu-se-știe-de-unde. Portocalie, cu obrajii bucălați, ea ai unui sugar zdravăn. Privea curioasă la neodihna furtunii metalice, trenul. Se înălța încet,

demnă.

Îndepărtă umbrele, schimbându-le forma și locul, sporind farmecul nopții, al acelei nopți cu tăceri pline de înțelesuri.

Căutări

Ajunși la București, cei doi își întâlniră, într-adevăr, colegii, dar... în Gara de Nord. Vicol și Dumitrana tocmai plecau.

— Bravos! Așa ne primiți, cu flori în gară, îi tachină Adrian.

— Oh, voi sunteți amabili. Să veniți din celălalt colț de țară numai și numai ca să ne conduceți la gară! Înduioșător. Și neașteptat, dragii mei, absolut neașteptat. Și asta tocmai când dăm o fugă, eu, până la Oltenița, iar amicul nostru la Buzău. Așa prieteni mai zic și eu.

Se bucurau sincer de această revedere destul de scurtă. În fața obligațiilor profesionale, prietenia se limita, ca acum, la surpriza întâlnirii, la manifestări zgomotoase, grăbite, pline de veselie. Dar ea avea suportul solid al pasiunii comune pentru meserie.

Se despărțiră cu promisiuni de întâlnire grabnică, atât de grabnică cât aveau să le-o îngăduie misiunile.

— Dacă nu plecați, în două zile ne întoarcem.

Își strânseră mâinile în fugă. Adrian împreună cu Tătaru se grăbiră spre sediul Miliției Capitalei.

Ștefanache, anunțat de grijuliul Chirilă, îi aștepta.

— Ascultă. Paul, de ce lași apa să clocotească? O să devină „grea” și strici bunătate de licoare, îl luă, glumind, la zor Adrian.

Cafelele abureau îmbietor în cești. Intrară fără nicio introducere în problemele care-i preocupau. Deciseră ca Tătaru să se alăture celor care efectuau munca migăloasă de cercetare a mii și mii de fișe de evidență pentru ca, după fotografia cu dedicație, să se dea de urma femeii. Adrian se va deplasa împreună cu un ofițer la hotelul „Union” pentru verificarea chitanței aflate asupra cadavrului.

Încercau să găsească, după numerele descifrate, copia chitanței și numele pe care fusese eliberată. Treabă nu din cale afară de grea, dar cu pierdere de vreme, fiindcă nu-l găsiră îndată pe funcționarul care avea în păstrare chitanțierele.

Depășit și acest impediment, reieși că fusese eliberată lui Tudose Constantin de la I.A.S. Marghita, cu aproximativ două luni în urmă. Cei de la hotel începură să dea din colț în colț: înregistrarea se făcuse pe baza unei simple delegații.

Locotenentul Breslașu se încruntă gata să ia foc. Dar se domoli. Trebuia să procedeze calm pentru a obține

cât mai multe detalii.

Luat ceva mai din scurt, recepționerul (era liber după serviciul de noapte și fusese adus special de acasă) își aminti vag de „persoană”. „Mă-nțelegeți, din cauza afluenței. Hotelul nostru e un hotel de clasă, un hotel de lux. Avem un număr extrem de mare de clienți. Mă credeți sau nu, noi servim ireproșabil. Puteți să întrebați pe oricine și-o să vă convingeți”.

Aflară însă că Tudose fusese cazat pentru o noapte aici, la hotelul de „clasă”. Destul de vorbăreț, afirmase că urma să facă niște achiziții, că actele o să le aducă a doua zi, lăsând „garanție” delegația și... plătind înainte, lucru firește acceptat de recepționer; „fiindcă, mă-nțelegeți... obligația noastră este să satisfacem pe orice client care ne onorează”. A doua zi, „clientul care onorase hotelul” a plecat foarte devreme, fără a reveni.

— Întâmplător păstrați cumva delegația? se interesă neavând prea mari speranțe, căpitanul.

„Întâmplător” (își imaginase că era ceva necurat cu omul acela!) recepționerul păstrase sub hârtia dintr-un sertar delegația pe care ofițerii o luară semnând, în prealabil, un bon: „știți, ca să nu am cândva, vreo neplăcere”, sunase mieroasă, slugarnică și cu atât mai enervantă, explicația. Și cu asta, li se încheie misiunea la hotel.

— O să mai venim noi, zise Breslașu în stradă, pe-un

ton care l-ar fi făcut pe recepționer să tresară.

— De ce? Cred că pe baza unei delegații n-or să mai dea camere.

— Credeți? se arătă sceptic locotenentul.

— Bineînțeles. Sau, naiba să-i mai știe.

Ajunși la sediu, Adrian ceru la Marghita verificarea urgentă a lui Tudose și a delegației acestuia. Era nerăbdător, deși nu-și făcea cine știe ce iluzii. Ba se învârtea pe lângă cei de la evidență, ba revenea, nu tocmai vesel, în biroul lui Ștefanache. În timpul uneia dintre plimbări, ferind pe cineva grăbit, se lovi zdravăn de o ușă. Ștefanache se amuză.

— Adriane, băiatule, ți-ai pierdut orice fărâmă de răbdare.

— Răbdare am eu, dar ai să te miri când o să-ți spun că nu-mi pot lua gândul de la... Maria Mureșan.

Scrutându-l înveselit, Ștefanache îl tachină:

— Păi, dacă era frumoasă, te cred și eu că nu-ți mai iese din minte.

— Nu, ceva nu e în ordine cu femeia asta. Nu pot, oricât m-aș strădui, să spun ce anume nu e în ordine, dar... (ezită o fracțiune de secundă), dar așa simt eu! își încheie fraza, precipitat, căpitanul.

— Ascultă, zise contrariat Ștefanache, doar n-ai s-o reții pentru simplul și emoționantul motiv că „simți” tu ceva.

— Ei, cum îți poți închipui una ca asta! Dar femeia știe ceva. — ascunde ceva. Înțelege-mă. Nu știu ce anume, dar ceva este! rosti ferm căpitanul.

Ștefanache îl privi plin de adâncă și colegială înțelegere. I se întâmplase doar și lui, nu o singură dată, să aibă acest straniu simțământ, care-l urmărea cu încăpățânate, că există „ceva” care-i scapă. I se părea că ar fi de-ajuns să întindă mâna și să atingă acel „ceva”, să-l simtă, și totuși nu putea.

— Înțeleg. Dar cel puțin deocamdată, dintr-o mie de motive, nu-ți rămâne nimic altceva de făcut decât să aștepți. Să ai răbdare. Auzi? (I se păru că Adrian era plecat departe cu gândul și că nu-l ascultă). Să ai răbdare. Ca maică-mea. Ce te uiți? Ea a așteptat ceva vreme de doisprezece ani. Era convinsă că adevărul trebuie să iasă la iveală. Și a așteptat. Auzi, tu? Doisprezece ani! Ți-am povestit?

— Nu, zise cam fără chef Adrian. Nu mi-ai povestit.

— Stai că-ți spun acum. Nu-i de râs. Eu ara învățat din asta și zău că mi-a prins bine. Mi-a prins bine în meserie, dar și altfel...

— Lasă introducerea și dă-i drumul.

Ștefanache nu se lăsă rugat. Voia să-și mai abată nițel prietenul de la gândurile care-l frământau.

— Eram copil. Vară. Cald. Dormeam cu mama afară, în cerdacul casei. Știi cât de bine e să dormi în cerdac?

Să vezi cerul imens, întunecat, cu milioane de ochișori luminoși clipind necontenit, îmbiindu-te să stai treaz și să tot privești. Din vreme în vreme îți pui în gând câte o dorință. Prima stea căzătoare, așa cum îmi spunea bunica, îți vestește că dorința ta se va împlini. Într-o asemenea noapte, mai către ziuă, se trezește mama cu câinele mârâind ciudat. Ce se întâmplase? Nici nu-ți trece prin minte. Dăduseră mămăligă cu câlți câinelui și ne furaseră toate găinile. *Vântul*, așa-l chema pe frumosul nostru câine ciobănesc, i-ar fi sfâșiat pe hoți, dar cu dinții încleștați... Pe lumină, am găsit rezemat de gard un ciomag de toată frumusețea. Doisprezece ani l-a păstrat mama și după doisprezece ani a aflat cine era hoțul.

— Asta-i bună! Cum așa?

Adrian ascultase istorioara colegului său întâi fără interes. Spre sfârșit, ciulise urechile.

— Știi cum? N-o să-ți vină a crede. Datorită ciomagului.

Ștefanache făcu 6 pauză. Scoase pachetul de țigări, îi oferi și căpitanului, după care reluă.

— Aveam noi la capătul satului o rudă, un fel de unchi, cuscru, cumătru, nu știu prea bine, căci moșul era neam cu jumătate din sat. Era foarte bătrân. Moș Ciucă se numea. Și ce să vezi? După ce ani de zile nu părăsise curtea casei sau banca din fața porții, ne-am pomenit,

într-o zi, cu moș Ciucă la noi. Zicea că simte că i se apropie ceasul și că vrea să-și ia rămas bun de la toți. Ajunge, moșul, deci și la noi. Când, ce crezi? Zărește, într-un colț, ciomagul. Ciomagul rămas amintire de la hoțul găinilor. Și numai ce-l auzim: „Da' ce caută la voi, fa Ileano, fata moșului, ciomagul ăsta al lui Mihai a Petrei. Doar lui i-l dădui mai acu-nu'ș câți ani? Hai? Aud? Cum ajunse în prispa voastră?" Mama nu prea voia să-i spună. Mihai. A Petrei era vărul ei și nepotul moșului. Dar el o luă din scurt. Neavând încotro, mama-i povesti. Furios la culme că unul din neamul său a fost în stare să fure, bătrânul se duse ață la Mihai, îl făcu să-și recunoască vina și să ceară iertare. Ce părere ai?

— Ce istorie! exclamă Adrian surprins.

Bătrânul a fost toată viața lui o figură colosală. Veneau la el oameni din sat să le judece neînțelegerile, să-i ceară sfaturi în tot felul de probleme. Era ascultat cu un respect adânc, știindu-se că întotdeauna era nepărtinitor. Chiar dacă ar fi fost vinovat propriul său fiu, nu l-ar fi apărat pe nedrept.

...Și așa, mai cu răbdare, mai fără, timpul trecea. Ștefanache plecă în vreo două rânduri, reveni și iar plecă. Prevăzător, Adrian se ocupă de probleme administrative. Bineînțeles îi mai zori pe cei de la

evidență și îi pisă cu telefoane pe cei de la Marghita. „Adormiți. Domnișoare fără glas” (de ce „fără glas” habar n-avea nici el), îi blagoslovea în gând, deși era conștient că munceau fără pic de răgaz.

Abia seara, târziu, primi vești: la I.A.S. Marghita nu existase niciodată un Tudose Constantin și nici nu s-a eliberat vreo delegație cu numărul și pe numele respectiv.

— Asta-i lovitură sub centură, tovarășe căpitan, zise Breslașu.

— Chiar sub centură, Breslașule. Singura nădejde ne e acum în băieții de la fișe.

— Aa, în femeia cu veleități de poetă.

— Da, confirmă mormăit căpitanul, gândindu-se în altă parte.

O pistă, cea de la Marghita, se închisese. Rămânea fotografia. Își reamintea însă mereu de clipirile, de ezitările Mariei Mureșan. „Fotografia ar putea să mă ducă într-o direcție bună. Dar Maria Mureșan? Sunt în stare să pariez că ne-a ascuns ceva. De ce?” În niciun caz nu s-ar fi pripit cu vreo măsură nelalocul ei. Oricum, nici nu i s-ar fi îngăduit așa ceva.

Se așezase la biroul nu-știu-cui și se gândea, într-o liniște care aici, în inima unui oraș zgomotos, părea nefirească. Își aminti că citise undeva despre o liniște în care putea auzi mercurul în termometru, iar aerul era ca

o peliculă insonorizatoare. Se detașase ușor de neliniștea care-l stăpânea aproape continuu, când telefonul îl trezi din cugetare.

— Te salut, tovarășe căpitan. Cum îți place Bucureștiul?

Vocea colonelului Băleanu se auzea clară și apropiată, bucurându-l pe Adrian. Apelul venea tocmai în momentul în care avea nevoie de el.

— Să trăiți, tovarășe colonel. Aștept. Îmi place Bucureștiul așa de mult, încât n-am reușit să văd dacă plouă sau e senin.

Îi raportă pe scurt situația. Șeful îl consolă, spunând:

— Cu Marghita, n-ai încotro. Ține-mă în continuare, la curent și, noapte bună.

— Mulțumesc, noapte bună. Să trăiți, tovarășe colonel.

Un clinchet metalic anunță terminarea convorbirii. Adrian rămase îngândurat, cu un zâmbet rătăcit în colțul buzelor. Uitase de-a binelea de Breslașu care era tot acolo. Parcă l-ar fi păzit, nevrând să-l lase singur tocmai acum.

— Am auzit, că șeful dumneavoastră e un ora extraordinar, că în tinerețe a fost agent de circulație, iar acum e doctor în drept.

— Așa este, confirmă Adrian.

— Când eram în școala de ofițeri ne-a ținut și nouă

două prelegeri. A fost mai grozav decât lectorii de la drept care veneau frecvent la cursuri.

Căpitanul îl privi pe sub sprâncene.

— Măi, pe toate le știți voi, ăștia, din Capitală. Dar ai dreptate. Șeful nostru este extraordinar.

Adrian se ridică. Cu un „haidem”, rostit scurt, porni, urmat de Breslașu, să-l caute pe Tătaru, să mai, impulsioneze munca celor de la evidență. Când să intre pe ușa unuia dintre birouri, locotenentul tocmai strângea bucuros mâna altui ofițer, scund și cam. Rotunjor, cu o figură deschisă, simpatică. Dând cu ochii de Adrian, exclamară într-un glas:

— Am găsit, tovarășe căpitan!

— Cum, cum? sări Adrian, neînțelegând în primul moment ce spuneau. Ce s-a întâmplat? Raportați pe rând.

— Să raporteze Voinea. E meritul lor, se retrase modest Tătaru.

— Raportați care vreți, dar dați-i drumul odată!

— Permiteți, tovarășe căpitan. Am identificat femeia. Se numește Ștefănescu Victorița, cu domiciliul în București, șoseaua laurului, numărul 139 bis.

— Uf!

La atât se rezumă reacția căpitanului. Îl bătu prietenos și fericit pe umăr pe Voinea, de parcă l-ar fi mângâiat. Își dădu seama cât era de obosit. Văzu ochii încercănați

ai lui Voinea, pe cei duși în fundul capului ai lui Breslașu, paloarea accentuată a lui Tătaru. Bucuros că apăruse un fir, Adrian se apropie de fereastra larg deschisă și inspiră cu nesaț aerul răcoros al minunatei nopți de vară. Stelele clipeau complice. Se întoarse zâmbitor spre ceilalți.

— Sunteți niște băieți grozavi! Dar pe Victorița noastră o s-o căutăm abia mâine de dimineață. La ceasul două din noapte e cazul să ne odihnim și noi. Firele încep iar să se înnoade. Nu?

Ofițerii îi conduseră pe „musafiri" la hotel. Parcă nu le venea să se despartă, deși o făceau pentru puțină vreme. Dimineața...

...Orașul îngândurat, privind în jur pe sub pleoapa abia deschisă a nopții, se trezea treptat, în revărsatul zorilor. La ora aceea calm, întins, ocrotea cu grijă odihna locuitorilor. Pași rari îi tulburau liniștea.

Păstrând, în dorința tainică de a o prelungi, amintirea răcoroasă a nopții de vară, dimineața încântătoare, vegheată solemn, la un capăt de zare, de ochiul roșu, imens al soarelui, anunța o zi luminoasă și fierbinte.

Anevoie, perdeaua străvezie se împrăștia, regretându-și sfârșitul stăpânirii de peste noapte. Încremeni o vreme, apoi dispăru topindu-se în aerul azuriu. Venea, cu o grație impetuoasă, dimineața.

La orele nouă Ștefănescu Victorița fu invitată la miliție. Avea un aer liniștit, sigur. Nu se deosebea de imaginea din fotografic. Îi privea pe toți cu nedisimulată curiozitate. Nu făcuse rău nimănui, nu se știa vinovată de nimic și răspundea firesc la întrebări. Totul părea în regulă, până la vederea fotografiei. Tresări, iar siguranța de până atunci începu să se fisureze. Încercă să „nu-și amintească” ce-i cu fotografia. Inutil, căci era vizibil neliniștită. Frământa întruna, în neștire, mânerele poșetei. Ochii nu mai aveau o expresie neutră și nepăsătoare, ci alergau pe de lături, ocolind cu îndărătnicie privirile directe, ferme.

Nu a fost nevoie – și ofițerii și-au dat seama imediat – de mari insistențe pentru a o face să vorbească. Da, fotografia era a ei. Recunoștea că întreținea relații de multă vreme cu un oarecare Vasile Amariei. Omul era dintr-o comună de lângă Focșani, dar îi plăcea să lucreze mai ales prin Transilvania. De ce în Transilvania? Așa. I se părea că prin părțile acelea oamenii sunt mai buni, mai liniștiți, că se câștiga mai bine. Unde lucra? Mai ales la I.A.S.-uri sau pe șantiere. Și pe șantier se câștiga bine, chiar foarte bine. Dar lui îi plăcea la I.A.S. De ce? Nu știa nici ea prea bine. Dacă venea des pe la ea? Uneori da. Alteori nu venea cu lunile. Când a fost ultima oară? Nu erau nici două săptămâni de atunci. Lipsise peste două luni. Ce-i drept

i se păruse cam schimbat. Nu puțea spune cum, dar era altfel. Cel mai mult a mirat-o, însă, dorința lui de a nu se mai întoarce în Transilvania și de a se stabili în apropiere de Focșani, la un șantier sau tot la un I.A.S., depinde unde găsea de lucru. Bineînțeles, cât mai convenabil. Dacă l-a întrebat despre motivul unei asemenea decizii? Desigur. Ce i-a răspuns el? Fusese sincer. Așa îi era felul. Îi spusese c-a avut niște certuri cu un cetățean. Cum se numea? Femeia nu-i cunoștea numele, dar știa de la Amariei că lucraseră în mai multe rânduri împreună. Oare numai pentru atât părăsea niște locuri care îi conveneau? Nu numai pentru atât. Se temea să nu aibă și alte necazuri cu omul acela cu care s-a și bătut. Altceva nu știa. Ultima oară Amariei dormise la ea? Nu, la un hotel. „Știți... soțul”... Știau! În dorința de a fi crezută, femeia devenea insistentă. Începând să-l enerveze pe Adrian.

— Zău, credeți-mă. Nu știu altceva. Amariei părea om bun. Doar când bea se cam supăra fără motiv. Altfel era... atent cu mine. Dar ce-a pățit? De ce v-a dat fotografia mea? Să n-o dați cumva... știți... că noi... că eu, doar așa, când venea prin București, știți... noi...

Clar. Deveneau absolut inutile insistențele pentru obținerea de noi detalii. Era limpede ca lumina zilei că femeia nu mai putea adăuga nimic să-i poată interesa. O lăsară să plece.

Adrian urmărea cu mare atenție cum se destrăma, în aerul cald, fumul albăstrui al țigării. Breslașu dispăruse, furat de probleme care-l solicitau imperios într-alt loc. Sosi, între timp, Ștefanache.

— Asta este deci poeta fatală, comentă el frunzărind niște însemnări.

Adrian, nu în dispoziții dintre cele mai bune, nu socoti necesar să-i răspundă în alt fel decât aruncându-i o privire încruntată. Ștefanache se grăbi să completeze comentariul:

— Cel mai vesel lucru, în toată povestea asta, este faptul că vă și văd călătorind, cât se poate de urgent, tocmai către Focșani.

— De asta poți fi absolut sigur, tinere, apucă să răspundă Adrian căruia i se făcuse legătura cu colonelul Băleanu.

— Ce-ai hotărât? întrebă colonelul.

— Peste un ceas și jumătate avem un accelerat către Focșani.

— E-n ordine. Aștept vești de la voi.

Așadar, sejurul bucureștean luase sfârșit. Nu apucaseră să-și revadă prietenii întâlniți fugar în gară, la sosire. Fuseseră nevoiți să plece, mai departe, într-o nouă direcție. Așa era meseria lor.

Instalați comod într-un compartiment, Adrian și

tătaru se uitară unul la celălalt izbucnind în râs.

— Ce ai în geanta aia, Mihai? Presupun că ultimele noutăți muzicale, înregistrările de care-mi vorbeai. Nu?

— Nu v-ați înșelat câtuși de puțin. Presupunerea este cât se poate. De. Exactă. Dar, apropo. Ați „ieșit” de sub imperiul încântătoarelor emoții... sau, nu încântătoare, profunde, trăite vizitând... muzeul...

A, sigur că mi-am revenit și ca să-ți demonstrez lucrul acesta, am. Să-ți fac o propunere pe cât de prozaică, pe atât de convingătoare.

— Să auzim.

— Ce-ai spune să mâncăm ceva la vagonul vecin, care, după cum ai observat, este vagonul restaurant?

— Spun că ideea este teribilă. Să trecem fără întârziere la aplicarea ei, să ne-ajungă măcar timpul să mâncăm în tihnă, că acuși suntem la destinație.

După nici trei ore, rapidul Moldova poposi în gară Focșani. Și aici erau, firește, așteptați. Ștefanache se îngrijise să le anunțe sosirea. Maiorul Iordache, de la judiciar, îi întâmpină, amabil și prevenitor, ca pe niște vechi prieteni. Cu toate că îl cunoștea doar pe Adrian, le arătă amândurora o caldă bunăvoință.

Iordache vorbea cu un ușor accent moldovenesc. Era o adevărată desfătare să-i stai alături la o cană de Cotnar. De amănuntul acesta își aducea cu mare plăcere aminte Adrian. Mai știa că dacă timpul i-o va îngădui,

maiorul nu-și va dezminți faima de gazdă desăvârșită. Dar cine putea spune, cu certitudine, ce îi mai aștepta și cât timp vor avea la dispoziție?

— Și iată-vă pi drumuri, la Focșani. Ei bine, băieții noștri s-or și apucat di treabă, îi liniști el pe nou veniți. Și cu folos.

„Cum adică: și cu folos?” vru Adrian să întrebe. Nu putea crede că „băieții” de la Focșani îi puteau spune așa repede ceva nou. Tăcu.

În curând avea să afle. „Cei de la Focșani” (cum le zisese în gând), îl cunoșteau pe Vasile Amariei. Era un bărbat violent, mai ales după consumarea unei anumite cantități de alcool, lucru pe care-l făcea destul de frecvent. Suferise două condamnări în trecutul nu foarte îndepărtat, pentru grave vătămări corporale. „Un element agresiv, turbulent”, îl caracterizaseră ofițerii cu o profesională zgârcenie verbală.

— Are o carte de vizită frumoasă, nimic de zis, remarcă Tătaru. Ce-ar fi să fie tocmai el omul nostru?

— Stai puțin. Nu te avânta chiar așa, deodată, îl domoli maiorul.

Tătaru se înroși.

— Să știți, tovarășe maior, că locotenentul Tătaru este unul dintre cei mai potoliți oameni din câți cunosc eu, îl apără Adrian, văzând culoarea care înlocuise paloarea obișnuită a obrajilor tânărului său coleg. E scos din „ale

lui” de ultima parte a investigațiilor de la „Capitală”.

— De ce-l aperi, că doar nu i-am făcut nimic. I-am zis numai să nu fie pripit. La „Capitală” mi-am mâncat, și eu, destule zile și nopți, care numai scurte n-aș spune c-au fost După ce prindeam un fir, plecam ca din pușcă să-i dau de capăt. Mai rău era că lucrurile se complicau abia după aceea, când, fericit, ziceam că am terminat. Cine știe ce-o mai ieși din cazul vostru! Să apară, mai întâi, Amariei și-om vedea ce rămâne de făcut.

Dimineața, „din apă, din piatră”, cum le ceruse maiorul, băieții săi îl scoaseră pe Amariei: se angajase de câțiva zile ia un I.A.S. din apropiere.

— Iată-te din nou pe la noi, Amariei, îl luă ușurel Iordache. Țin minte că te-ai jurat că n-o să ne mai întâlnim *aici*...

Accentuase intenționat pe *aici,* subliniind promisiunea celuilalt de a se face om de treabă. Amariei era îngrijorat de „invitație”, deși se străduia, din răsputeri, să nu arate. Ținea cu tot dinadinsul să aibă un aer nepăsător, să pară mirat că fusese chemat la miliție.

— Păi, tovarășe maior, acum n-am mai făcut nimic. Chiar nimic. Pot să mă jur pe ce vreți dumneavoastră. Sunt curat ca lacrima, tovarășe maior. Muncesc, câștig bine. M-am. Liniștit. Zău. Credeți-mă că n-am făcut nimic.

— Chiar nimic, Amariei? se miră maiorul Iordache.

Așa să fie oare?

Tonul blând, liniștea din încăpere nu-l înșelau pe Amariei. Așezat pe scaun, începuse să transpire, iar cu o mână frământa o batistă nu tocmai curată. Nu răspunse, continuând să se uite întrebător întâi la maiorul Iordache, apoi la ceilalți.

— Să zicem că-i așa cum spui tu. Dar te-aș întreba un lucru. Oare de ce-or fi pornit, așa, în plimbare, până la Focșani, tovarășii aici de față? Îi arătă cu un gest larg pe cei doi ofițeri. Să mă vadă pe mine sau pe tine? Ce părere ai?

Iordache vorbise tot calm, cu același glas blajin, ușor zeflemitor. Deși dădea semne de neliniște, Amariei Vasile tăcea îndărătnic.

La. Lumina blânda a după-amiezii, tensiunea se acumula în biroul maiorului Iordache, așa cum cerul aduna nori vineții într-un colț de zare. Orice drum către omul ghemuit în scaunul cu spătar nu prea înalt, părea închis. Iar maiorul părea să posede o răbdare infinită. I se adresă tot blând, tot cald și tot... fără succes. Adrian începu să creadă că nu acesta era tonul potrivit, când îl auzi din nou pe Iordache:

— Amariei! Îți închipui că numai tu exiști pe lumea asta? Crezi cumva că doi ofițeri se află de pomană aici, pentru unul ca tine sau altul de teapa ta?!

Nici urmă de blândețe. Se făcea simțită o amenințare

surdă, care nu trecu neobservată urechii exersate a interogatului.

— Pentru o bătaie? scăpă el involuntar. Se opri speriat, dezorientat.

Maiorul Iordache înclina ușor capul spre umărul drept și-l îndemna, zâmbindu-i încurajator.

— Așa. Zi-i... hai, zi-i că zici bine. Acum cred că-ți place să povestești. Parcă așa spuneai cândva, nu?

— Da, tovarășe maior. Dar să vedeți, tovarășe maior, eu cu Mureșan ne-am...

Un nume fusese rostogolit ca un zar și-n primul moment rămase nebăgat în seamă. Dar numai o fracțiune de secundă. Adrian tresări. Observă doar Tătara. Întrebări buimace îl asaltară: „Mureșan? Care Mureșan? Ia să auzim despre care Mureșan ciripește vrăbioiul ăsta moțat. Poate chiar despre...” Nu-și termină gândul.

— ...ne-am certat și vreau... să... spun... ne-am certat rău de mai multe ori.

Iordache nu comentă răspunsul bâlbâit. Ridică a mirare sprinceana dreaptă, îndemn tacit pentru celălalt să continue.

— Păi, ce-i drept, tovarășe maior, ultima oară nu numai că ne-am certat, ne-am bătut ca proștii, cum se bate omul la beție. Pe viața mea. Am și acum vânătăile de la ultima ceartă... asta, bătaie vreau să zic. Uitați, vi

le pot arăta și dumneavoastră, tovarășe maior, tovarăși ofițeri, îi luă, nu se știe de ce, martori și pe ceilalți.

Ofițerii schimbară priviri discrete. Niciunul dintre ei nu zise nimic.

— Amariei, Amariei, repetă dojenitor maiorul. Ce fel de ceartă cu vânătăi mai e și asta?!

— Ei, n-a fost numai ceartă... V-am spus că ne-am și bătut. Știți cum se întâmplă când ești băut.

— Nu știu. Dar, cum se vede, tu știi prea bine.

— Vedeți, dumneavoastră, de dat am dat și eu, a dat și el. Da' să mă toarne la dumneavoastră, la miliție, nu mă gândeam. Mai ales că de vină nu eram eu, ci el.

— Zău? se miră maiorul. El era, deci, vinovat?

— Dacă vă spun...

— Te cred, te cred, Amariei. Dar nu mi-ai spus când și unde v-ați... certat.

— Parcă dumneavoastră nu știți. La Galda, unde altundeva? Luaserăm banii, și de, ca omul, ne-am cinstit și am cam băut. Din una, din alta, ca la beție, gata! Ne-am luat la harță. Ne-am certat și... ce mai! Ne-am bătut, cum v-a spus și el. Dar mai tare, zic eu, ne-am certat.

Ultimele cuvinte le rostise uitându-se către Adrian, arătând că-i era limpede cine era la curent cu bătaia lor.

— V-ați certat de-au rămas vânătăi. Și care are mai multe, mă rog frumos?

Pe Adrian îl enerva modul ăsta de a conduce

interogatoriul. I se părea că pierd timp prețios, că se rostesc vorbe în vânt, că se ocolește intenționat subiectul discuției. „Ce naiba îi tot dă maiorul cu cearta cu vânătăi? Asta l-o fi omorât pe Mureșan și el îl interoghează pe un ton de bunic sfătos", se înfurie căpitanul.

Îi venea să intervină ferm și să-l ia „strâns" pe Amariei. Se jena însă de maior. „Pentru, dumnezeu, vorbesc despre soțul femeii ca despre un mort! Dar ea nu l-a recunoscut! Ăsta s-o fi bătut zdravăn cu altul de teapa lui, iar mie mi-a cășunat pe Maria Mureșan, cu tresăririle ei speriate. Cine știe cu ce Mureșan s-o fi ciondănit! Doar ea nu l-a recunoscut, își repetă căpitanul. Ăsta vorbește sigur despre altul. Vorba cumnatului: jumătate satu-i Mureșan... Trebuie să fiu prudent." Îl auzi pe Amariei răspunzând tacticos, de parcă nu discuta în sediul miliției, ci era la o tacla, povestindu-și isprăvile de odinioară.

— De unde să știu eu? Că și el îmi cam muiase coastele. Dar nici eu nu m-am lăsat. Atâta cât mi-aduc aminte, că băuserăm binișor.

„Fir'ar să fie de treabă, se aprinse iar Adrian. Devenim de-a dreptul caraghioși. Ăsta ne duce de nas, iar noi ne lăsăm duși. Maiorul are stil, dar eu am... nervi!"

Cu un gest ferm întinse mâna spre biroul vecin și puse

în fața maiorului niște fotografii. Iordache se întoarse pe jumătate și-i zâmbi lui Adrian. Pricepu că-și pierduse răbdarea. Luă una dintre fotografii, cea în care cadavrul se vedea mai clar. Continuând să zâmbească, i-o dădu lui Amariei.

— Acesta-i Mureșan sau cum i-ai spus?

Amariei, cum își aruncă ochii pe fotografie, încremeni. Apoi se ridică pe jumătate de pe scaun, ducându-și mâna la gât, de parcă s-ar fi sufocat. Se reașeză, încet, palid, tremurând înfricoșat, cu ochii măriți de groază.

— N-am auzit prea bine, Amariei. Acesta este Mureșan? Ia uită-te cu atenție și la celelalte.

Omul dădu să zică ceva, dar din gâtlej nu-i ieșeau decât sunete nearticulate. La al doilea îndemn al ofițerului își îndreptă cu fereală privirile spre fotografiile pe care acesta le desfășurase, pe îndelete, cât era biroul de mare. Nu se mai uită atent la ele, scăpând-o din mână și pe prima. Își acoperi fața cu amândouă mâinile. Nimeni nu scotea un cuvânt, se auzea doar respirația lui precipitată. Țârâitul telefonului îl făcu să tresară, amplificându-i. Parcă, spaima.

— Amariei!

Vocea maiorului își pierduse total blândețea. Era aspră. Dură. Metalică.

— Răspunde, Amariei! Îl cunoști, îl cunoșteai? se

corectă maiorul schimbând timpul verbului spre a sublinia implacabilul. L-ai cunoscut undeva pe omul acesta?

Înspăimântat de-a binelea. Amariei nu-și mai lua mâinile de pe față, stând cu capul aplecat spre genunchi.

Ofițerii așteptau. Știau că tăcerea nu mai avea nimic liniștitor, ci sporea tensiunea celuilalt. Nu aveau îndoieli că era implicat într-un fel.

Pentru acuzații directe sau pentru disculpare, aveau nevoie, ambele parți, de probe, de probe absolut certe, care să reziste unor contraprobe. „Ar putea fi chiar el asasinul, se gândi Adrian, dar totul ar fi prea simplu. Nu se leagă...

Dar, cine știe? A mărturisit că-l cunoștea pe Mureșan. Reacția la vederea fotografiei este mai mult decât grăitoare. Oh, tovarășe maior, nu mai prelungi tăcerea, întreabă, întreabă repede și dur!”, îl îndemnă în gând pe Iordache. Ca și când ar fi auzit, acesta se adresă cu asprime omului:

— Ascultă, Amariei. Nu mă face să aștept prea mult răspunsul. Sau nu înțelegi ce-ți cer?

Amariei înclină din cap de vreo câteva ori. Apoi, cu efort, își luă mâinile de pe față.

— Cum? Adică da? Asta vrei să spui? zise maiorul.

Sub imperiul aceleiași spaime reuși, în cele din urmă, să dea un răspuns.

— Îl... îl... da... rosti, abia șoptit. Amariei.

Maiorul Iordache nu mai socotea necesar să-i lase vreun răgaz, ci îl luă din scurt:

— Ce-i aia „îl, îl” și „da, da”? Îl cunoști sau nu? Să-mi spui clar. Termină cu istericalele. Nu ne face să pierdem timpul de pomană ascultându-ți suspinele.

Atât îi trebui omului. Începu să plângă în hohote. Umerii i se zguduiau. Cu un pumn își lovea întruna genunchiul. Acum nici atât nu mai putea vorbi.

— Apoi, chiar că mă scoți din sărite. Ce te-a apucat plânsul? Să fi plâns *atunci*...!

Ceva din vocea maiorului, poate modul în care accentuase pe „atunci”, îl făcu să se silească, printre sughițuri, sa zică:

— Da... da. Îl... îl cunosc. Este... el.

— Care el, omule? Mureșan?

— Nu... da, Mureșan, dar eu... nu... eu, și el a dat, dar eu, vă rog să mă credeți, eu nuu...

Vorbea, legănându-și capul de la dreapta spre stânga.

„Dacă joacă teatru, este magistral, își zise Adrian, dacă nu”... Socoti că poate interveni și el:

— Hai, Amariei. Mai bine potolește-te. Trebuie să recunoști că ceartă eu vânătăi care să rămână pe vecie se întâlnește mai rar. Nu-i așa?

Bărbatul își ridică privirea spre căpitan.

— Așa este, sigur că așa este cum spuneți

dumneavoastră, tovarășe ofițer.

Începea, încet, încet să-și revină. Dar nu era potrivit să fie lăsat prea mult. Trebuia folosit orice moment de slăbiciune pentru aflarea adevărului.

— Pe femeia asta o cunoști?

Căpitanul îi întinse fotografia Victoriței Ștefănescu, la vederea căreia abia tresări și, spre surprinderea tuturor, răspunse imediat. Într-adevăr, nu foarte fluent, dar oricum încerca.

— Da, sigur... sigur că o cunosc. Mai de mult. Eram, așa... înțelegeți dumneavoastră.

— Hai, să vorbim acum ca oamenii. S-o luăm de la cap. Ca să ne putem înțelege unii cu alții. Ești de acord?

— Da, da, sigur că sunt, sigur, se grăbi să repete.

— Mă bucur. Înseamnă că o să ne înțelegem. Deci. Îl cunoști pe omul ăsta?

Îi întinse din nou o fotografie pe care, mai potolit, Amariei o privi dintr-o parte, dar cu atenție.

— Da, parcă... Mureșan trebuie că este... îi cunosc vesta. Parcă i s-au rupt și niște nasturi, atunci...

— Când *atunci?*

— Păi, când ne-am bătut...

— Tu i-ai făcut vânătăile astea... la cap?

— Nu... începu să suspine iar Amariei, nu tovarășe ofițer. Nu i le-am făcut eu... nu eu. Tovarășe maior, l-am... și-și întinse mâinile ca pentru a se apăra de o

amenințare numai de el știută. I se adresa și maiorului Iordache ca unui cunoscut mai vechi.

— Bine, despre asta o să mai discutăm noi. Spune, însă ce căuta fotografia acestei femei, pe care spui că o cunoști, la Mureșan?

— Păi, noi din asta ne-am luat la...

— Cum v-ați luat din asta? Din care?

— Așa, bine. Acolo, la bufet, după ce-am scos banii să plătesc, mi-au căzut pe jos, din buzunar, mai multe hârtii. Și buletinul mi-a căzut... Pe unele le-a ridicat Mureșan și... n-a vrut să mi le dea înapoi. Și... și din asta ne-am certat.

— V-ați certat. Bun. Asta am mai auzit. Mai departe ce-ați mai făcut?

Amariei se uita mirat, chiar mustrător la căpitan, ca și când i-ar fi reproșat că nu înțelege atâta lucru. Continuă:

— Mai departe n-am făcut nimic. Că dacă el nu mi-a dat înapoi fotografia nicicum... nicicum n-a vrut să mi-o mai dea, eu... eu m-am dus la dormitor. Mi-am luat lucrurile și am plecat.

Toți îi priveau cu neîncredere. Cum adică? Pur și simplu a plecat? S-au certat și a plecat? Nu părea verosimil deloc.

— Unde ai plecat? insistă Adrian.

Răspunsul îi surprinse prin rapiditatea și siguranța cu care fu dat. Amariei nici nu clipi când rosti:

— La Focșani. Încoace am plecat.

— Amariei! glasul maiorului Iordache sună iarăși aspru. Nu ne mai plimba. Doar nu discutăm astăzi pentru prima oară!

— Am plecat spre Focșani, dar m-am oprit la București, să mă întâlnesc cu... știți dumneavoastră cu cine.

— Amariei, nu așa. Spune-mi, cu cine te-ai întâlnit!

— Păi, cu Victorița, cu Ștefănescu Victorița...

Era vinovat – credea maiorul Iordache – și încerca să-i deruteze răspunzând fără prea multe precizări.

— Am ajuns la București și m-am dus la un hotel.

— La ce hotel te-ai dus?

— La „Union". Mi-am lăsat lucrurile acolo... Să știți, tovarășe maior, că nu mint. Dumneavoastră mă cunoașteți doar. Zău că vă spun tot. M-am dus la hotel, cum am zis după care am trimis-o la Victorița pe mătușa ei, că... ea o anunța când veneam în București.

— În ce zi anume a fost asta?

— Păi, pe data de 3 a lunii.

— Mai departe.

Discuția amenința să devină una de rutină, măcinând nervi și de o parte și de alta și sfârșind în „coadă de pește", cuta obișnuia să zică Adrian. Nu trebuia să se ajungă aici. Își potoli nerăbdarea pe care o simțea încolțindu-l vicleană, și-și îndreptă atenția spre Amariei

care părea dispus să vorbească.

— Da... M-am întâlnit cu Victorița la mătușa ei... am stat acolo până seara. Cred că se făcuse ora zece, apoi m-am dus la hotel. Am dormit și după aceea... am venit întins încoace, la Focșani.

— Amariei! îl admonestă Adrian. De ce vrei să ne „duci” iar? Măi, omule, chiar nu înțelegi nimic?

— Înțeleg, sigur... da, tovarășe...

— Pe ce nume te-ai înregistrat la hotel? De ce n-ai dat buletinul, că doar îl aveai!

— Și... și asta știți?!

Luat din scurt, Amariei decise că este bine să spună singur totul.

La hotel se înregistrase sub un nume fictiv – Tudose Constantin. Pe același nume, ales absolut întâmplător, se mai înregistrase și altă dată, nici el nu știa prea bine de ce. Indicând, cu aproximație, data înregistrării anterioare, reieși că era apropiată de cea înscrisă pe chitanța găsită asupra victimei. Delegațiile le luase de la I.A.S. Marghita (unde lucrase mai în toamnă), dintr-un carnet uitat, probabil, și găsit pe un birou.

— Explică-ne, Amariei, de ce ți-ai ascuns numele? Ce urmăreai înregistrându-te sub nume străin, la un hotel? Aveai probabil un motiv serios.

Adrian se gândea – și nu fără temei – că motivul adevărat era vinovăția omului, dorința de a-și șterge

urmele. Ce alte rațiuni l-ar fi putut îndemna la asemenea lucru? Răspunsul fu argumentat șubred.

— Nu știu nici eu prea bine. Văd acum ce prostie am făcut. Am greșit, recunosc, dar... dar am vrut să văd dacă pot.

— Ce să poți?

— Păi, omul acela, știți, de la recepție, a zis întâi că nu are camere deloc. Dar după ce i-am pus pe masă vreo trei hârtii de zece... nu mi-a mai cerut nici buletinul. A fost bună numai delegația.

„Eh, ce mai plevușcă, aș zice, dacă n-ar fi și o victimă în toată povestea asta”, reflectă Adrian. Dar niciodată nu trebuia nesocotit un amănunt care ar fi putut sluji adevărului.

— Nu înțeleg, totuși, de ce-ai completat delegația pe alt nume. Dacă ne convingi că n-ai avut vreun motiv dubios, totul este în regulă.

— Sunt vinovat că nu mi-am dat buletinul, tovarășe maior, sunt vinovat... dar nu știu, uite, să mă tăiați bucăți-bucățele, nu pot să vă spun de ce am făcut așa. Nu știu și pace. Acum trag ponoasele prostiei mele.

Dădea energic din mâini, își clătina capul, își trăgea câte o palmă peste frunte, frământa batista, transpira. I se adresa mai mult maiorului Iordache, simțind că pericolul venea de la Adrian și nutrind, absurd, speranța că maiorul o să-l apere de primejdia care

plutea.

De fapt poate că nici nu pricepea suficient de bine cât de aproape era de pericol. Avu revelația după ce își furișă o privire către Adrian care se juca nepăsător – cel puțin așa îl vedea Amariei – cu fotografiile. Le strângea, apoi le răsfiră cu gesturi neglijente pe toată suprafața mesei. Amariei gemu surd. Îi țipară ochii, ieșiți din orbite, apoi spaima lui prinse glas. Strigă:

— Tovarășe maior! Doar nu credeți că... eu... eu l-am... pe Mureșan. Nu eu, credeți-mă, tovarășe maior! Dumneavoastră mă cunoaște ți. Știți că eu nu pot. Nu puteam. Spuneți-le și dumnealor, vă rog din suflet, tovarășe maior...

Izbucni iar în hohote de plâns. Adrian nu mai găsi necesar să-l cruțe.

— Ba da, asta credem, rosti el cu glas ferm și se ridică, semn că orice altceva era de prisos.

Informat despre mersul anchetei, procurorul Ivașcu ceru ca Amariei să fie adus pentru cercetări. Suficiente elemente îl indicau pe el ca autor al crimei.

Pe drumul de întoarcere, Adrian fu ținta glumelor prietenești ale tânărului său coleg privind buchetul plin de rafinament al „Cotnărelului” pe care... nu izbutiseră să-l guste!

Cercetările continuă

Acasă, cercetările în cazul „Salcia” nu conteniseră o clipă. Locotenentul-major Chirilă obținu, cu ajutorul locotenentului Mihăileanu, câteva date de la I.A.S. Galda, unde lucraseră o vreme împreună Mureșan și Amariei.

Părerea exprimată, repetat, de cei mai mulți oameni era că și unul și celălalt erau arțăgoși, veșnic puși pe ceartă, că se întreceau cu măsura la băutură. Cele mai frecvente scandaluri se petreceau după un popas la restaurantul cooperativei din comună.

La începutul lunii istoria s-a repetat. Au băut, s-au certat și s-au lovit reciproc, motiv pentru care au fost scoși din cămin. Dar nici asta nu le-a domolit elanul belicos. Au plecat la... restaurant să se împace. Cel puțin într-acolo au afirmat că se îndreaptă, spuneau cei care-i întâlniseră în drum.

Nimeni nu putea preciza însă cum decursese „împăcarea”, dacă avusese ori nu loc. Se știa doar că în aceeași zi Amariei revenise de unul singur și-și luase lucrurile de la cămin.

Din acel moment, nimeni nu-i mai revăzuse și, cu toate eforturile depuse de Chiriță, nu se putuse depista nicio urmă a vreunuia.

La I.A.S. ca și la cămin nu iscase nicio nedumerire

plecarea lor (nimeni n-o numise „dispariție"), deoarece o făcuseră și în alte rânduri. Se duceau pe vreun șantier, unde câștigau – cel puțin așa se lăudau la revenire – bani mai mulți, decât în „amărâtul ăsta de iaseu".

Se reîntorceau totuși după un timp. Așa cum explicau ei, aici găseau vin bun, belșug pentru neostoita lor sete.

Așadar, împotriva lui Vasile Amarei începeau să se contureze acuzații. Acesta era motivul pentru care procurorul dispusese reținerea lui.

Desfășurarea anchetei, cu toate momentele ei de impas, se putea compara cu funcționarea unui mecanism ale cărui piese erau destinate fiecare unei anumite mișcări. În totalitate alcătuiau un întreg complex, util și necesar.

Și iată-i pe ofițerii din „angrenajul Salcia" reuniți – pentru a câta oară? — în biroul lui Adrian. Nu lipsea, firește, nici procurorul Ivașcu. Era într-una din zilele lui proaste. (Înțelegeți-l, îl apărase doctorul Călinescu, e în plină criză de ficat!...). Ba se așeza pe un scaun, ba se ridica, gesticula grandilocvent – „pledând" pentru... regimul vegetarian – apoi iar se așeza liniștit, pe alt scaun. Era limpede pentru toți că nu se simțea bine. Îl trăda și paloarea neobișnuită a chipului obosit.

Îl priviră, cu surprindere, când, în toiul unor replici circulând calme de la unul la altul, Ivașcu sări brusc de

pe scaun și începu să vocifereze, străpungând violent, cu pumnul strâns, aerul din încăpere. Mai exact fumul dens de țigară, atât de dens, încât pe toți cei de față, fumători și nefumători, îi usturau ochii.

— Vreau dovezi, căpitane. Dovezi, dovezi și iar dovezi! Tu trebuie să mi le aduci!

Îl împungea acuzator cu arătătorul în piept pe Adrian, care nu reacționă în niciun fel. Nici măcar nu se depărtă din raza de acțiune a... degetului amenințător al procurorului („Bietul de tine, rău trebuie să te mai doară dacă faci așa urât”, îl compătimi tacit căpitanul). Cu totul neașteptat, Adrian se înfurie și se întoarse cu spatele la toți, zicând cu glas surd:

— Or să vină și astea, Ivașcule, ce te repezi așa la mine? Dovezi! (se întoarse iar cu fața). Auzi, domnule, ce vrea dumnealui și cu câtă vehemență! În definitiv îți imaginezi că-mi spui noutăți? De când mă știu, cu tine am avut conflicte numai pe această temă...

Și iar se întoarse cu spatele, supărat pe toți, deodată. Știa că se mâniase ca... nu știu cine pe sat, dar nu se mai putuse stăpâni. Probabil pentru menținerea echilibrului, supărarea căpitanului îl dispuse pe Ivașcu.

— Asemenea conflicte o să mai ai cu mine, nicio grijă. După ce v-ați plimbat frumușel, tu și un anume locotenent, prin capitală și într-un dulce târg moldovenesc, ce crezi că ți-aș putea cere?

Locotenentul „anume” zâmbi sfios. În chip de răspuns, se ridică și, cu permisiunea căpitanului, deschise larg ușa pentru a grăbi ieșirea fumului de țigară.

Priveau toți, în tăcere, norișorii albăstrii prelingându-se, atrași ca de un magnet nevăzut de curentul de aer.

Atmosfera părea neverosimil de tihnită. Singura tulburare o stârneau plutirile străvezii, traversând încăperea spre ieșire. Pentru un observator neinițiat, totul aducea a întâlnire pasageră între oameni care n-aveau nimic comun.

Chiriță, conform ticului său, se juca absent cu pixul. Adrian răsucea, adânc preocupat, ambalajul de celofan al pachetului de țigări. Procurorul, reașezat pe scaun, răsfoia un dosar. Inutil îndrepta colțurile foilor îndoite de atâta cercetat.

Tătaru schița pe o coală albă o mulțime de figuri geometrice, Absorbit de această importantă îndeletnicire, asemenea unui școlar silitor, își mușca creionul sau privea gânditor spre un colț al biroului.

Dar ce însemnătate putea să aibă impresia cuiva, când toți erau prinși în păienjenișul dilemelor acestui caz, pentru a cărui soluționare fiecare avea responsabilități precise? Exista însă, acolo, între ei, și o... excepție, un om ale cărui gânduri, în momente de tăcere, alunecau involuntar în afara cazului, agățându-se cu disperare de

speranța firavă a soluționării propriului său „caz”. Oricât de prompt s-ar fi dat răspunsurile în cazul analizat de grupul operativ, al său putea rămâne nerezolvat.

Locotenentul Mihăileanu, care efectuase investigațiile de la Galda, era nefericit. Adunase în ultimele zile atâta amărăciune, încât i se părea că niciodată nu va fi în stare să redevină cel de dinaintea nenorocirii abătute asupra lui.

În urmă cu două săptămâni, venind acasă de la serviciu, găsise pe masă un bilețel scris în mare grabă: *„Am hotărât că așa nu mai putem continua. Sunt o femeie tânără și doresc să mă bucur de tot ce-mi poate dărui viața. Tu-mi oferi prea puțin. Adesea nimic. Vreau să cânt, să râd, să dansez. În loc de asta – gătesc, spăl, calc, și aștept un soț care vine obosit, își dorește – și e mulțumit cu atât – o cafea, o carte și... mă iubește! Mie nu-mi ajunge!”.*

Biletul se încheia fugar cu o promisiune sunând vag amenințător. *„De Călin voi avea grijă, dar nu așa cum îți închipui tu”*. Dur. De neînțeles, deoarece nimic nu anunțase acest gest. Călin, un băiețel delicios, își petrecea prima vacanță școlară la bunici, părinții ofițerului, iar mama plecase fără a spune unde. Mihăileanu știa unde, dar ce sens avea s-o forțeze să revină? Așa că de două săptămâni se chinuia, cu toate încurajările colonelului, singurul căruia i se destăinuise,

dintr-o obișnuită pornire omenească.

Cu o mișcare bruscă, Adrian zvârli celofanul mototolit nu în coșul de hârtii cel mai apropiat, ci într-unul abia zărindu-se după un colț de masă. Se ridică de pe scaun, împingându-l cu putere. Toți tresăriră, privindu-l intrigați de gesturile sale violente.

— Ți-am adus autorul prezumtiv al omorului, se răsti el la procuror.

Veni spre masa la care ședea acesta. Proptindu-se cu un cot de ea, se aplecă spre Ivașcu interogându-l încruntat:

— Asta nu te satisface? Tăcu o clipă după care reluă: Ce naiba mai vrei de la mine?

— Să-ți răspund organizat, tovarășu'! Unu roman: nu mă satisface. Doi roman: multe, vreau multe, dar nu ți le spun pe toate acum. Te las și pe mătăluță să te măi gândești. Nu găsești că este absolut indicat să te așezi și să gândești metodic? Și punctul trei roman: să-și mai tragi și tu oleacă sufletul cam ostenit.

— Mersi. Ești teribil de grijuliu. Știi ce-ți propun? Nici nu-i dădu procurorului timp să răspundă. Până când subsemnații, adică cu și „băiețălul șela” – Adrian îl arătă pe Tătaru – dăm o fugă să ne facem frumoși cu un duș și un ras-tuns-frezat, luați-l voi la întrebări pe Amariei. Doar sunteți și frumoși, și „deștepți”, și odihniți. De acord?

— De acord, de acord. Parcă e chip să obiectezi? El decide și pe urmă mai vrea și voturi „pentru”. Și încă însoțite de aplauze, zise Ivașcu pe un ton împăciuitor.

— Vezi? Așa îmi placi, procurorule. Înțelegător, mare la suflet...

Ieși din birou urmat îndeaproape, ca de o umbră, de Tătaru, nu înainte de a azvârli, cu eleganță, un salut amical.

Locotenentul, care închisese ușa cu grijă, să nu se trântească din cauza curentului, se izbi de Adrian, dezechilibrându-l ușor. Acesta, preocupat (unde erau veselia, sclipirile voioase din ochii căprui, inteligenți?). Nici nu sesiză. Prinzându-l de braț, îl strânse cu putere și-i spuse în șoaptă:

— Știi ceva, Mihai? Mergem la fine să... gândim metodic. Lasă-i pe ei acum cu criminalul prezumtiv, iar noi, cu grijile și problemele noastre legate, fir-ar să fie, tot de el.

În „împărăția” tehnică a locotenentului era liniște și mai ales răcoare. Să nu mai vorbim despre dulăpiorul plin de mistere, cu tot dichisul trebuincios obținerii unei cafele tari și amare. Pe pereți, în cele mai neașteptate locuri, spânzurau miraculos filme abia developate, puse la uscat.

Cu ceștile imense în față, aspirând cu nesaț aroma băuturii preferate, rămaseră o vreme privind, fără o

vorbă, aburul ce se destrăma ușor.

În biroul acesta rătăcit în colțul cel mai retras al clădirii, toate zgomotele ajungeau estompate. Aveau exact ce-și doreau cu ardoare acum: liniște. Sprijinindu-și un cot de genunchi și făcându-și palma suport bărbiei. Adrian clipi (îl cam usturau ochii după fumul de dincolo) de câteva ori, după care... își aprinse o țigară și se adresă locotenentului.

— Ce nu ne place, deci, nouă?

— Păi, nouă nu ne place, se porni Tătaru să turuie, vreau să zic nu ne-au plăcut din capul locului – ezită o secundă și continuă zâmbind malițios – nu ne-au plăcut... pâlpâirile pleoapelor Mariei Mureșan.

— Mihai! Ce naiba, fii și tu serios, îi mustră Adrian; privindu-l dintr-o parte.

— Serios, să trăiți! Permiteți să continui. Deci nu ne-a plăcut că Maria Mureșan nu l-a recunoscut, n-a vrut sau n-a putut să-l recunoască, pe cel răpus, deși un străin a putut. A putut – de notat lucrul acesta – chiar din prima clipă.

„Atent, a sesizat așadar”, își spuse căpitanul.

— Ce circumstanțe acorzi femeii?

— Una singură în favoare: spaima în fața unui cadavru deloc frumos. Atât și nimic mai mult.

— Și împotrivă?

— Împotrivă, ziceți...? Ei bine, împotrivă, lipsa...

apetitului de a recunoaște, zâmbi locotenentul.

— Mihai, nu te hlizi!

— Am înțeles, nu mă hlizesc. Permiteți o înghițitură, tovarășe căpitan?

— Doamne, Mihai! Tu nu poți discuta serios?

— Ba pot, cum să nu pot? se zbirii și locotenentul. Deci, serios. Dintr-un motiv sau altul, Maria Mureșan n-a vrut să recunoască victima. Asta serios.

— Din care motiv? „Unul” sau „altul”?

Adrian se lăsă, ca de obicei, antrenat în jocul locotenentului.

— Nici „unul”, nici „altul”. Cred că este vorba de... celălalt. Zău, îmi cereți prea mult.

— Deloc. Trebuie să vedem de ce clipea femeia, nu se mai stăpâni, în cele din urmă, nici Adrian.

Se ridică de pe scaun, dar se reașeză și trase fumul adânc în piept, expirându-l îndelung. Întinse mâna spre telefon. Rugă telefonista să-i facă urgent, cât poate ea mai urgent, legătura cu șeful postului de miliție din Brănești.

După ce îi solicită acestuia vești noi despre cei plecați sau sosiți în sat, îi ceru ca, păstrând cea mai mare discreție, să vadă ce mai face Maria Mureșan:

— Mă interesează ce spune, cum se comportă. A mai primit sau nu vreo știre de la soțul ei plecat, după cum știi, din Brănești? Tot ce afli îmi comunici numai mie,

cât mai repede cu putință.

— Bine zis, îl aprobă locotenentul. Mi-a plăcut mai ales finalul.

Făcea aluzie, firește, la formula mai mult amicală folosită de căpitan.

— Mulțumesc. Am reținut. Mai bine i-ai spune și tu Cuiva să vorbească cu fiul ei, care e aici, în oraș, la școală. Nu crezi?

— Ba cred, dacă se pune problema să „cred” și eu ceva. Mihăileanu e bun?

— Bun. De ce să nu fie?

— Întrebam dacă n-are cumva, în acest moment, altă misiune, se explică locotenentul.

— N-are, se strâmbă la el Adrian, adăugând: Cheamă-l încoace și pe doctor să vadă nițel vânătăile ăstuia, cum îi zice, Amariei.

Locotenentul dădu să iasă, dar se opri în ușă, privindu-l mirat pe Adrian care încerca, de altfel în zadar, să mai soarbă din ceașcă; zațul cafelei nu se lăsa, totuși, băut.

— N-am înțeles. Ați trecut cumva la... felul doi?

— Ce-ai zis? A, da! Nu... Ce naiba vrei de la mine, acum? Du-te odată unde-ai plecat și lasă-mă-n pace. Nu mă mai cicăli.

Tătaru ieși chicotind.

La judiciar munca se desfășura în ritmul obișnuit. După plecarea celor doi ofițeri, Chirilă, în prezența procurorului, relua interogatoriul cu Amariei. Acesta, în linii mari, repeta jurându-se, plângând, frângându-și mâinile, declarațiile de la Focșani. Cu răbdare, fu determinat să relateze cât mai exact detalii legate de diverse momente.

Obișnuit să fie „luat la întrebări”, omul vorbea frământând în palmă batista și mai dubioasă la culoare. Din când în când se lovea cu palma peste frunte, apoi pe genunchi. Totul era monoton. Întrebare. Răspuns. Întrebare. Răspuns. O stereotipie care l-ar scoate din minți pe un neinițiat.

Amariei știa ce înseamnă să te afli în fața unui anchetator care te întreabă, te întreabă, te întreabă. Tu trebuie să răspunzi. Și răspunzi.

Dar munca de anchetator nu este întotdeauna interesantă, în sensul de palpitantă. Ea presupune răbdare dusă până la limită, perseverență și, mai ales, neslăbită atenție. Repetarea unor date, reluarea unor relatări pot scoate la iveală, într-o fracțiune de secundă, acel „ceva” util orientării investigațiilor – fie pe un drum nou, fie tot pe cel bătătorit, observând însă ce se scăpase anterior.

— Ascultă, Amariei. Unde a rămas Mureșan când tu te-ai întors să-ți iei lucrurile?

Omul se adânci în gânduri, deși răspunsese la această întrebare. Parcă nu-și mai amintea nimic. Și totuși:

— Păi, a rămas pe drum.

— Și după aceea, ce-a mai fost?

— Păi, după aceea... după aceea nu l-am mai văzut.

Procurorul scăpă, neatent, creionul din mână. Zgomotul fu luat de Amariei drept semn al nerăbdării, iar expresia de pe fața lui Ivașcu, căruia îi urmărise reacțiile, drept neîncredere. Se precipită cu explicații:

— Da, să știți, că nu eu... Pe viața mea că vă spun adevărul. Că noi ne-am mai certai și altă dată, dar ne împăcam repede. Știți cum e între oameni când mai iau câte un păhărel...

Dădea din mâini, dorind să fie cât mai elocvent. Strădania plină de zel păru suspectă anchetatorilor. Privindu-i pe cei prezenți. Se simți îndemnat să vorbească.

— Știți, noi amândoi am lucrat și la șantier la Luduș. Și pe alte șantiere. Unde auzeam că se caută mână de lucru, plecam amândoi...

— De ce amândoi? Erați chiar atât de buni prieteni?

— Păi... eram și... nu eram.

— Cum vine asta? Erați sau nu prieteni?

— Plecam amândoi că era mai bine să ai un ortac, să nu fii singur.

Ocolea cu încăpățânare răspunsul deschis.

— Noi. Și asta v-o poate spune oricine, nu ne codeam la muncă și câștigam bani frumoși. Munceam mult, dar câștigam. Însă de ce să vă mint, ne cam plăcea câte un pahar... și...

Și ce? De ce trebuie să te îmboldesc să vorbești Nu înțelegi că e în interesul tău?

— De înțeles, înțeleg eu multe, dar... ce să mai lungesc vorba, ne plăcea, așa, câte o femeie... și, vedeți, știu toți că ne certam, dar uite că acum a fost mai rău, ne-am bătut. Ne-am bătut mai rău și... gata. Ne-am bătut, dar zău...

— Vrei să ne vinzi gogoși, Amariei? Cine te-a văzut plecând cu trenul?

Omul strânse din umeri, întinzând palmele în lături, ca unul care nu are ce spune.

— Te-a văzut cineva pe drumul ce duce spre gară? Ai, întâlnit vreun cunoscut în tren?

Același aer dezorientat și același gest de neputință.

— Biletul de tren îl mai ai?

Tăcu o bună bucată de vreme, vizibil frământat de gânduri pline de neliniște.

— Păi, știu eu? răspunse cu îndoială în glas. Nu știu. Dar, vă rog să mă credeți, am plecat. Doream, mă bătea de mult gândul să mă apropii de ai mei. Să nu mai stau așa departe. În alt capăt de țară. Voiam să mă întorc la Focșani. Și m-am întors. Biletul nu-l mai am. De unde să

știu eu atunci că trebuia să păstrez biletul, că o să, dea peste mine asemenea năpastă?

Se verificară toate afirmațiile. Iar la dosar se tot adunau materiale, declarații de tot felul, din care, treptat, se contura profilul unui om deloc demn de încredere, cu tot soiul de isprăvi la activ. Dar nici unele nu constituiau dovezi certe, ci doar prezumții de vinovăție.

Adrian și procurorul se întâlniră iar în biroul cunoscut. La intrarea procurorului, Adrian frunzărea, plictisit, o „Flacără”, cugetând că se pierduse o revistă ilustrată și se câștigase o gazetă incisivă.

Geamul parcă luase foc. După ce tighelise[17] cu aur niște fâșii zdrențuite de nori, soarele, în apus, învăpăiase tot cerul, inundând cu o lumină puternică încăperea austeră.

— Bizar apus de soare, șopti procurorul așezându-se la una dintre mese.

— Mai curând sublim, aș zice. Netezind cu palma revista, nu-și lua ochii de la geamul încă împurpurat. Nu cred c-am mai văzut așa ceva.

Se ridicase fermecat, atras de frumusețea aproape ireală care li se dăruia. Treptat astrul începu să pălească.

---

[17] A tivi cu o fâșie dintr-un alt material (colorat).

Pe bolta ce păruse a fi cuprinsă de un uriaș incendiu, se instalaseră săgeți prelungi, trandafirii, mesageri crepusculari, vestind nemilos declinul zilei. Era gata să rostească: „N-am să pot reda niciodată, nici măcar pe-aproape, o asemenea splendoare". Se opri la timp. Procurorul nu știa că Adrian pictează.

— Aruncă-mi, te rog, un chibrit, îi ceru acesta căpitanului. El îi întinse bricheta.

Farmecul pieri. Mobilierul, pereții, obiectele de pe birouri își recăpătară dimensiunile, contururile. Redeveniră sobre și utile, strict utile și necesare. Se strecurase neobservată, poate și nedorită, atmosfera obișnuită, cea-de-toate-zilele, și-de-toate-nopțile. Zile și nopți pline de neodihnă, de neliniște, de frământare.

Cel care se reîntoarse primul în sfera preocupării profesionale fu procurorul Ivașcu. O făcu fără prea mare tragere de inimă, dar... asta era! Fără „asta" nu-și concepeau existența. Se rezemă degajat de spătarul scaunului și-și întinse picioarele sub masă. Expiră, mai curând atent la propriile-i gânduri decât la fumul care părea că nu se mai termină, și-abia apoi zise de parcă-ar fi continuat o discuție.

— Deci, băiete, n-avurăm încotro. Nu l-am putut opri pe ăsta, cum naiba-i zice?... se prefăcu el a fi uitat numele prezumtivului vinovat.

— A trebuit. Ce era să-i mai facem?

— Să nu-l pierdeți din ochi, spuse înciudat. Nicio clipă, deși... ezită o fracțiune de secundă. Să nu-i mai încuviințați toate catahrisurile[18], asta să faceți!

Adrian îi aruncă o privire piezișă, gata să-l podidească râsul, auzind expresia de împrumut și nepotrivită pe deasupra, dar se stăpâni zâmbind doar în colțul buzelor. Ivașcu îl cercetă atent pe sub sprâncene și reluă potolit.

— Mi se pare ciudată angajarea lui, din nou, la Galda. Nu zicea el că vrea să se apropie de casă? Nu de-asta s-a dus la Focșani?

— Ba de-asta...

— Atunci?

Căpitanul ridică din umeri fără să răspundă. Ivașcu nu renunță.

— Despre Mureșan ce-ați mai reușit să aflați?

Ușa se deschise larg. În prag apăru locotenentul-major Chirilă, răsuflând grăbit. Se vedea că alergase.

— Mă iertați, am fost reținut la...

— Lasă, nu te mai dezvinovăți. Ai picat la țanc, îl întrerupse Adrian. Ai auzit întrebarea? Ai cincizeci de puncte dacă satisfaci cinci la sută din curiozitatea procurorului.

— Îi satisfac mai mult decât atât dacă-mi dați răgaz

---

[18] Abuz, exces, samavolnicie, silnicie.

să-mi trag sufletul.

— Ce să spun?! Ai îmbătrânit...! îl apostrofă prietenește Adrian.

— La concluzia asta am ajuns și eu pe... ultima sută de metri. Cât despre Mureșan, de unde să încep?

— De la început, preciză cu o grimasă veselă Ivașcu.

— Bine, fie. Deci Mureșan ăsta era un tip plin de contradicții din câte am aflat până acum.

— Ce fel de contradicții? insistă procurorul.

— Muncitor bun, dar cam bețiv. Nu era cheltuitor, ci chibzuit, chiar zgârcit, dar cam afemeiat.

— Păi cum se împăcau astea? Din câte-mi dau seama nu prea aducea nici cu Piersic[19], nici cu Alain Delon[20] ca să-l placă femeile.

— Habar n-am. Și eu mi-am pus întrebarea. Din spusele unora, n-ar fi dat un ban cuiva, n-ar fi. Făcut cinste cu o țuică sau cu o bere, nici dacă l-ai fi picat cu ceară.

---

[19] Florin Piersic (n. 27 ianuarie 1936, Cluj, România) este un actor român de film, radio, televiziune, scenă și voce. A jucat dramă, comedie, tragedie, figuri istorice, haiduci.

[20] Alain Fabien Maurice Marcel Delon (n. 8 noiembrie 1935, Sceaux-l'Unité, Île-de-France, Franța) este un actor și producător francez, câștigător al Premiului César. Ascensiunea sa a fost rapidă, fiind la vârsta de 23 de ani comparat cu actori francezi celebri ca Gérard Philipe și Jean Marais, precum și cu actorul american James Dean. A fost denumit chiar și Brigitte Bardot în ipostază masculină. De-a lungul carierei, Delon a lucrat cu regizori celebri printre care Luchino Visconti, Jean-Luc Godard, Jean-Pierre Melville, Michelangelo Antonioni și Louis Malle.

— Cam greu de înțeles... poate de aici să se...

— ...contureze mobilul, continuă ideea Adrian. Crezi că a avut bani la el?

— Tot ce se poate. Pentru un avar, cunoscut ca atare, n-ar fi deloc imposibil să fi stârnit lăcomia vreunuia.

— Da, dar cu asta încă n-am făcut nimic. Vorba lui Ștefanache: „să avem răbdare, să nu ne impacientăm” zise căpitanul.

— Răbdare, ca răbdare, dar să vedem ce-au aflat Nedelea și Radu „doi” pe acolo, pe unde a mai lucrat omul, interveni Chirilă. Nu se poate să nu vină ei cu ceva care să ne folosească cât de cât.

Pe nesimțite înserarea îmbrățișase, tandră, orașul. Lumina palidă, lipsită de căldură, a unui bec fluorescent le fusese totuși suficientă, căci nu se atinseseră încă de întrerupător. Că seara care sosise era. Și ea, plină de un negrăit farmec, nu avuseseră vreme să observe, preocupați de numeroase întrebări. Când în încăpere zbârnâitul telefonului răsună strident, toți avură o mică tresărire. Adrian era chemat de urgență la colonelul Băleanu.

— Nu cunoști omul până nu mănânci cu el un sac de sare. Așa zicea bătrânul meu tată. Ce-aș putea eu să vă spun despre Mureșan?

Vocea bărbatului, muncitor pe șantierul fabricii de

cărămidă, era groasă, răgușită ca la fumătorii înrăiți. Cu gesturi încete își aprindea o țigară după alta, umezindu-le abundent și strivindu-le în colțul buzelor. Avea mimi mari, cu degete butucănoase, cu palmele crăpate. La fiecare a treia frază cita biblia sau își amintea că, într-o ocazie, un lucru fusese spus așa și nu altfel de „bătrânul său tată". Era destul de vorbăreț. Din fericire și spre satisfacția vădită a locotenentului Nedelea care nu trebuia să intervină decât din când în când cu câte o întrebare.

Bătrânul meu tată îmi spunea să mă feresc de cel care adună talanți...

Nedelea nu pricepu ultimul cuvânt.

— Trecea o basculantă care tusea, icnea, se îneca, reușind cu greu să se smulgă din încleștarea pământului cleios, cu urme adânci, lăsate de alte zeci de mașini a căror soartă fusese identică.

— Care aduna ce? întrebă stingherit locotenentul, nemulțumit că nu înțelesese.

— Talanți. Să mă feresc de cel care adună talanți de aur. Așa mă povățuia bătrânul meu tată, care știa întotdeauna, foarte bine, ce sfaturi să-mi dea.

Nedelea simțea niște furnicături inexplicabile în palme, sau pe vârful limbii, când nea Aurică-betonistul pomenea de... bătrânul său tată". Auzise asta, în ultima jumătate de ceas, de cel puțin douăzeci de ori, așa încât

îi venea să-l repeadă, să-i spună de la obraz că se săturase până peste cap de sfaturile mistice ale unui cretin bătrân.

Nea Aurică îi servise citate din cugetările „bătrânului" de tiptil: „șerpi veninoși au slobozit dumnezeu asupra lor și au mușcat poporul" sau „să cădem în mâna domnului,căci mari sunt îndurările lui"... etc. etc. Auzindu-le pe cele privitoare la „talanții" de aur le trecu, din păcate, cu vederea. Neatenția l-a costat încă un drum pe șantierul, nu prea îndepărtat, dar plin de noroaie, al fabricii de cărămidă.

Noua deplasare se datora unei întâmplări. Iată în ce fel se petrecuseră lucrurile. Prezentându-și raportul, Nedelea o făcuse ea de obicei, sobru, concis, la obiect. Despre citatele „bătrânului tată" notase: „O particularitate a relatărilor betonistului Dobrescu Aurel II o constituie faptul că face referiri repetate la tatăl său, Dobrescu Aurel I, ale cărui sfaturi au accente mistice".

Din nou se părea că ancheta se împotmolise când...

— Ce să vă mai spun? M-a scos din fire cu „șerpii veninoși", cu „poporul de osândiți" cu „talanți!". Până la urmă talanții ăștia au ajuns de aur! auziți? De aur!

Nedelea le relata cu vervă colegilor discuția purtată cu nea Aurică. Se amuzau copios, căci locotenentul povestea cu mult haz. Spre ghinionul său și spre „norocul" anchetei, exact când vorbea despre talanții de

aur, intră pe ușă căpitanul, pentru care referirea nu avea nimic biblic. Părându-i-se chiar prea pământesc amănuntul, îl luă pe locotenent din scurt:

— Și de ce n-ai pomenit în raport nimic despre monedele de aur?

Nedelea se fistici, cu atât mai mult cu cât întrebarea fusese rostită pe un ton nu tocmai blând.

— Păi, tovarășe căpitan, nu vorbeam despre monede de aur...

— Atunci despre ce?

Întrebarea suna aproape amenințător. În orice caz, de aici i s-a tras lui Nedelea cea de-a doua întâlnire cu nea Aurică, betonistul.

Locotenentul nu s-a mai lăsat impresionat de meandrele povestirii. A izbutit să afle, că într-o după-amiază, revenind în dormitor mai devreme decât de obicei, nea Aurică l-a surprins pe Mureșan cântărind dintr-o mână într-alta, zornăind cu plăcere, niște monede care i s-au părut a fi din aur. Bănuiala i-a fost întărită de faptul că, la intrarea sa în dormitor, Mureșan s-a grăbit să le ascundă și a refuzat, supărându-se chiar, să i le arate. Degeaba a insistat, mai în glumă mai în serios. Mureșan a negat cu vehemență că monedele sale ar fi fost din aur. „Deși-i mare păcat, cum zicea bătrânul meu tată, pot să mă jur pe orice că erau din aur. Aur curat. Ba, mai mult, cred că se și temea, căci a doua zi

Mureșan și-a luat catrafusele din dormitorul nostru și dus a fost!”

Deși încercările lui Nedelea de a obține detalii suplimentare eșuaseră, căpitanul se declară mulțumit, fără a-i arăta însă lucrul acesta. Îi dădu imediat o nouă misiune, precizând că în niciun caz nu-i va mai fi trecută cu vederea neatenția.

— Crede-mă, și eu puteam să scap amănuntul cu talanții evlaviosului nea Aurică, îi apără Chirilă pe Nedelea care abia ieșise.

— Tot ce se poate, dar el a făcut-o. Iar pe tine nu te-aș fi iertat.

— Parcă-i vorba de iertare aici...

— Să lăsăm fleacurile. Spune-mi, nu ți se pare că Mureșan al nostru devine tot mai interesant? Unde o fi aurul? Ce-a putut face cu monedele?

Adrian se înconjurase, preocupat, de șuvițele fumului de țigară și-l iscodea pe Chirilă în aceeași măsură ca pe sine.

Locotenentul-major, care se oprise în dreptul ferestrei, se întoarse. Plimbându-se cu mâinile la spate prin birou lăsa impresia că-și numără pașii: opt încolo, opt încoace, și tot așa. Răspunse într-un târziu.

— De făcut putea face multe. Să le vândă. Să le ascundă...

— Ori să i le ia cineva, îl întrerupse plin de nerăbdare

căpitanul.

— Ori să i le ia cineva, repetă ca un ecou Chirilă. Și asta este tot o ipoteză, firește.

— Ba bine că nu! Pare-se că începe să se contureze un mobil al crimei.

— Jaful?

— De ce nu? răspunse tot cu întrebare Adrian. Presupui altceva?

— Nu.

Investigațiile întreprinse demonstrară că Amariei nu poseda sume de bani mai mari decât ar fi fost normal, față de ceea ce câștiga din munca lui. Ciudată li se părea afirmația că nu-l văzuse pe Mureșan umblând cu aur.

— Poate că nu vrea să spună, comentă Chirilă.

— Nu cred. O să mai vedem noi.

Chiriță se opri în fața mesei la care ședea căpitanul Răsfoia mecanic filele calendarului neîntoarse de vreo trei zile.

— Să trăiți, tovarășe căpitan! M-am prezentat la ordinele dumneavoastră. Misiunea a fost îndeplinită...

În prag stătea zâmbitor Dinu. Turuise școlărește salutul, strălucind de veselie, dar cam plin de praf. Pe cei doi, copleșiți de întrebări, apariția lui neașteptată, proaspătă îi binedispuse.

— Oho, iată-l și pe prinde-hoți-și-spărgători al nostru! Ce faci, băiatule, ai terminat week-end-ul? îl întâmpină

Adrian ca de obicei.

— Week-end, pe naiba, zise înciudat Dinu. M-a fiert gestionarul ăsta!...

— Care gestionar? Fii ceva mai explicit! Așa n-ajungem nicăieri.

— Păi nici nu e nevoie să ajungem undeva, pentru că am ajuns, rosti emfatic Dinu.

— Ce vorbești?! Deci ai rezolvat cazul...

Locotenentul întârzie cu răspunsul, evitând să-i privească. Nedumeriți, preț de o clipă, cei doi înțeleseră cum stăteau lucrurile. Lăudăroșenia nu trebuia tolerată. Căpitanul interveni surâzând într-un fel aparte:

— Dinule, spuneai ceva despre o nouă misiune, sau n-am auzit noi prea bine? Costi, de ce nu lași băiatul să vorbească?

— Iartă-mi impolitețea, Dinule. Te rog...

— Vă arde de glume! mârâi bosumflat Dinu, înălțându-se pe vârfuri.

— Dar cine-și poate îngădui. În asemenea momente de mare tensiune, să glumească? păru revoltat Adrian. Dinu era atât de necăjit, încât se deciseră să-și încheie ironiile aici.

— Bine. Hai, dă-i drumul, și spune-ne ce-ai făcut? zise căpitanul strivind un zâmbet în colțul buzelor.

— Am spus. L-am rezolvat... pe trei sferturi.

Îl săgetară priviri mirate care cereau explicații

suplimentare. Dinu adăugă aproape plângăreț.

— N-am găsit vreo douăzeci de mii. Și m-am gândit că, la noi, într-un cadru – cum să-i zic? (Începu chiar să zâmbească) – mai intim, se va confesa cu mai multă ușurință.

— Măi, băiete, ești absolut incorigibil, se supără Adrian. Când ai să înveți să vorbești cum se cade?

Pe chipul lui Dinu se așternu tristețea. Nu înțelegea ce vor de la el.

Se așeză, oftând din greu, pe un scaun. Trase spre el mapa elegantă de care nu se despărțea. Scoase dintr-un buzunar o batistă albă, călcată, cu care-și șterse fruntea.

— Doamne, ce figură de martir, nu-și stăpâni Chiriță o remarcă plictisită.

— Ascultă, Dinule. Spune odată ce ai de spus și lasă-ne în pace! îl repezi Adrian. Dar vorbește clar. Ai înțeles?

— Am înțeles, sigur că am înțeles.

— Atunci, ce mai aștepți?

Aflară că Dinu îl adusese pe gestionarul magazinului prădat, pentru cercetări. „Cadrul intim”, propice „confesiunilor”, era biroul acesta sobru. Nutrea convingerea că va avea o influență categorică asupra gestionarului pe care-l bănuia de complicitate.

— Bine. Să sperăm că ai procedat cum trebuie. Așază-te acum și să nu mai rostești un cuvințel.

Dar Dinu ieși. Adrian se întoarse spre Chirilă, care se juca cu pixul, pocnindu-l.

— Unde ziceai că am rămas?

— Am rămas la început, strecură malițios locotenentul-major. Că pare a se contura un mobil...

— Exact.

— Exact, pe naiba! se burzului Chirilă.

— Ei. Și tu! Nu te mai agăța de formulări. Să începem, deci, prin a căuta monedele de aur. De când lumea banii au constituit mobiluri pentru crime.

Rămaseră o vreme gânditori. Nu mult, căci zbârnâitul telefonului interveni nerăbdător, sfâșiind tăcerea ce se așternuse în birou.

— Da, eu sunt.

Adrian înhățase receptorul la primul semnal. După răspunsul laconic îl îndepărtă de ureche, privindu-l cu o expresie greu de definit. Îl reapropie, repetând:

— Da, eu sunt, cu glasul ușor modificat, adăugă: drăguță...

Chirilă nu pricepea defel cui se adresa acel tandru, delicat „drăguță”.

— Mă emoționează tonul tău duios, căpitane, spuse Ivașcu de la celălalt capăt al firului. Nu-i pot rezista, crede-mă. Dar tot aștept, cât se poate de repede, un răspuns. Prompt. Operativ. Exact. Ori v-a toropit căldura în așa hal că nu mai puteți gândi?

— Am înțeles. La voi nu se poartă bunele maniere. Dacă le rog să mai ai nițică răbdare, dacă...

— Ce dacă? Niciun dacă! Ți-ai pierdut simțul umorului. M-ai dezamăgit total, amice.

Ivașcu închise telefonul. Adrian fluieră... admirativ. Nu avusese timp de ripostă. Se gândi că nu i-ar strica o mică plimbare. Rămase doar cu intenția, căci primi un raport de la omul însărcinat să-l supravegheze pe Amariei.

În seara precedentă acesta îi făcuse o vizită Mariei Mureșan, la Brănești. După o oră plecase cam abătut. Ajuns la Galda se îmbătase zdravăn. Contrar obiceiului, nu făcuse scandal. Era atât de beat, încât abia a nimerit dormitorul. Fără a spune cuiva vreun cuvânt se culcase. Părea ciudată o asemenea comportare la un om pus mereu pe harță.

Căpitanul ordonă să se continue supravegherea cu cea mai mare atenție.

— Costi, băiatule, începem să ne mișcăm.

— Sfântă răbdarea lui Ștefanache, susură zâmbitor Chirilă, așteptând replica furioasă a căpitanului.

— Lasă-mă în pace cu răbdările tale. Mă duc să-i raportez șefului.

O anchetă are ritmuri veșnic imprevizibile. Așa încât nu era deloc surprinzător faptul că, în aceeași zi, Adrian

avu din nou vești.

Amariei se „mișcase” iar, și tot spre Brănești. Ce căuta oare la nevasta fostului său prieten? Iar ea chiar să nu-și fi recunoscut bărbatul? Până la proba contrarie erau obli gați să aștepte. Bănuielile căpitanului că Maria Mureșan nu era întruchiparea nevinovăției se accentuară.

La Hrănești, între timp, „istoria” se repeta. Amariei discută vreo două ceasuri cu femeia, după care, tot cu un aer posomorât, plecă ia bufet să bea.

Și pentru că senzația de a bate pasul pe loc nu era pe placul căpitanului, îi ceru procurorului să fie readus pentru cercetări Amariei. Cu asentimentul colonelului Băleanu se dădu curs solicitării.

Intrând în birou, Amariei își exprimă nedumerirea.

— Tovarășe căpitan, zău, credeți-mă, n-am făcut nimic. Nu m-am certat cu nimeni, cum știți că se mai întâmpla. Nici altceva n-am făcut. Nu pricep de ce m-ați adus iar la dumneavoastră.

— Știu. Amariei. Știu. Înțeleg că te miri, dar dacă e cineva care nu înțelege, apoi acela sunt eu.

Vasile Amariei îl scrută cu atenție pe căpitan, având un aer mirat. Dar era destul de speriat de calmul ofițerului. Mai ales că nu reușea să deslușească ce se ascundea dincolo de blândețea de pe chipul lui. Adrian își amintise de maiorul Iordache, de glasul lui blând. La

rândui său încerca să ajungă până la omul care-i stătea în față. De aceea și adoptase ionul unei discuții banale.

— Știi ce nu reușesc eu să înțeleg?...

După ce rosti întrebarea, făcu o pauză mai lungă. Amariei îl privea la fel de mirat. Dar nu speriat. Căpitanul reluă tot cu duhul blândeții.

— Uite, Amariei, ce nu reușesc eu deloc să înțeleg. Mi-ai spus și mie. Și altora, că intenționezi să te apropii de casă, de ai tăi. Este?

— Da, tovarășe căpitan.

— Ai afirmat, nu o singură dată, că de asta ai și plecat la Focșani.

— Așa-i, conveni, Amariei, neînțelegând încotro țintea căpitanul.

— Ciudat este că, deși o doreai, n-ai mai plecat...

Căpitanul nu mai întreba. Constata. Brusc, omul începu să se agite, înghițind aerul, ca și când nu i-ar mai fi fost de-ajuns.

— Să vedeți, se repezi el, dar se opri după primul elan. Eu...

— Tu...

— Eu... să vedeți. M-am răzgândit! răbufni scurt. Apoi, redobândindu-și liniștea și cu o falsă veselie în glas, reluă: Îmi place prin părțile astea, că am multe de învățat... Oamenii-s buni gospodari... și știți, eu...

— Amariei! i-o reteză căpitanul. Ce-ai căutat la soția

lui Mureșan?

Bărbatul își strânse umerii, ca sub o lovitură. Nu se așteptase la această întrebare. Căpitanul își sprijini fruntea-n palmă. Își pusese însă greșit cotul pe masă. Cu o ușoară grimasă renunță la poziția incomodă.

— Nu ne mai face să pierdem timp!

Amariei îi aruncă o privire fugară, apoi își lăsă ochii în pământ. Se vedea limpede că era adânc frământat.

— Ei?! făcu nerăbdător Adrian.

Acesta aruncă un răspuns surprinzător:

— Păi, am fost... am fost s-o cer de nevastă!

Veni rândul ofițerului să-l privească plin de adâncă uimire.

— Ce vorbești?! S-o ceri de nevastă?! Măi, dar știi că ești formidabil? Nici n-am cuvinte... Auzi, dom'le! S-o ceri de nevastă. Păi bine, omule, femeia nici nu și-a dus bărbatul în cimitirul satului și tu o pețești? Mă faci să râd! Haide, vorbește serios, ce naiba?

Amariei nici nu clipi. Continuă pe un ton grav.

— Vă spun drept, tovarășe căpitan. Femeia îmi place de mult. Frumoasă este. Gospodină este. Casă frumoasă are. Tocmai bună să-mi încropesc și eu un trai mai de doamne-ajută, că destul am umblai creanga prin lume de unul singur. Dar nu m-a vrut. Nici altă dată, nici acum.

— ...Și?

— Și-apoi trebuie să aibă bani frumoși, că Ion, pe lângă că era chibzuit, mai și ciupea de ici, de colo câte ceva.

Cum adică mai „ciupea” deveni atent căpitanul.

Amariei nu răspunse imediat. Își trecu meditativ mâna prin păr. Se gândea, probabil la ceea ce trebuia să zică și se trăgea ușurel de lobul urechii.

— Drept să vă spun: nu prea știu bine, căci Mureșan nu-mi povestea chiar totul.

— Zău Chiar nu-ți povestea?

— Nu, sigur că nu.

— Bine, să zicem că te cred. Dar din câte-ți spunea, multe, puține, ești sigur că n-ai omis nimic să ne relatezi?

— Păi, eu...

Întrebări. Întrebări nenumărate. Sâcâitoare. Obositoare. Răspunsuri bâlbâite ori rostite pe jumătate... Cuvintele, scăpate fără voie sau intenționat echivoce, dezvăluiră totuși faptul că Mureșan avusese în câteva rânduri sume mari de bani la el, că îi plăceau femeile, altele – firește – decât nevasta, cu care nu se înțelegea prea bine.

Și iarăși întrebări. Și iarăși răspunsuri. Aflară apoi că Mureșan avea o adevărată pasiune pentru fotografiile pornografice și că poseda o mulțime. Cândva se bătuse cu Amariei din pricina asta.

„Oh, doamne (Adrian se amuză auzindu-se invocând a disperare pronia cerească), din ce mai sunt alcătuiți și oamenii?! Îți vine să-ți iei lumea în cap!”. Și ăsta, ăsta din fața lui?!

Amariei Vasile discutase cu Maria Mureșan despre moartea bărbatului ei. Nu, nu părea îndurerată.

După îndelungate ocolișuri își exprimă convingerea – gelozie sau abilitate? — că femeia nu era necăjită de moartea bărbatului din cauza „celuilalt”.

Așadar, noi semne de întrebare! Unde erau banii? Unde era colecția de fotografii de care Mureșan nu se despărțea niciodată. De ce tăcea Maria? De ce n-a vrut Să-și recunoască bărbatul? Pe cine acoperea tăcând?

— A devenit presant să aflăm ce hram poartă „celălalt”, decise Adrian, mai ales că povestea pare veche. Cel puțin așa a mărturisit fiul victimei, din nefericire, deseori martorul unor certuri între părinți pe acest motiv.

Apăsându-și pixul în bărbie, Chirilă sugeră:

— Să vedem ce-o să afle Mihăileanu. Trebuie să recunoaștem că s-a descurcat magistral. Bietul copil nici nu știe că...

— Da. Bine. Îl întrerupse Adrian, după care se înfurie: Termină odată cu pornitul ăsta nenorocit că-ți arunc pixul pe geam!

Niște priviri schimbate fugar între Chirilă și Tătaru, și o... tăcere „disciplinată" au fost singurul răspuns la izbucnirea căpitanului, culminând cu închiderea zgomotoasa a unui dosar, peste care își trânti amândouă palmele.

Alte întrebări și unele răspunsuri la acestea

— Mă scoate din sărite individul. Înțelegeți? Mă scoate din sărite și gata! Nu știu ce-mi vine să-i fac, lua-l-ar să-l ia!...

Dinu era furios pe gestionarul care nu se aventurase în confesiuni largi așa cum nădăjduia. Bietul „prinde-hoți era mereu căinat[21], în glumă, de colegi. Subiectul compătimirilor, nu lipsite de „piper", era, firește, eșecul interminabilelor discuții cu „negustorul". O singură dată îi scăpase un „i-am dat!" cu privire la cei douăzeci de mit pe care nu-i puțea justifica. Apoi nu voise, în ruptul capului, să mai recunoască ceva.

Erau în birou toți trei. Adrian, Chirilă și Dinu. După ce-și umplu masa, într-o desăvârșită dezordine, cu dosare, hârtii, creioane, Dinu începu să se plimbe necăjit de colo până colo. Înălțându-se, la viraje, pe vârfurile picioarelor.

---

[21] A compătimi, a deplânge.

— Ce-i cu tine? îl interpelă Chirilă. A început să-ți scârțâie iritant voința. Te cam lamentezi pe toate drumurile. Îți spun sincer. Îmi pare nespus de rău.

Vocea locotenentului-major devenise aproape duioasă.

— E „tare” tipul, nu-i așa, Dinule? Și, ca străluminat de o subită inspirație: Ascultă, azi n-ai încercat? Nu-l va impresiona oare noua ta cravată?

Adrian interveni sobru:

— Degeaba râzi, Costi, dar are o cravată pe cinste. Mor de invidie. Unde-ai găsit-o?

Dinu se opri din pendularea neobosită, se uită, pe rând, când la unul când la celălalt, după care oftă adânc zicându-le, mustrător, la început, apoi intrând în joc:

— Râdeți în zadar. Dacă v-ați vedea. Dacă v-ați putea vedea ce figuri faceți. Cavalerul tristei figuri în dublu exemplar și ediție a secolului XX. Și pentru ce? Pentru un mortuleț, acolo...

— Nu fi cinic, că nu te aranjează. Nici nu e frumos și nici nu se cade să glumești cu...

— ...da, se revoltă Dinu, pentru „ăla” vă agitați nu știu câți, pe când eu mă zbat de unul singur și... și tot am realizat mai mult.

— Măi, mai, ce modest...

Căpitanul nu reuși să-și termine ideea.

— Auzi, Dinule? zise Chirilă. Conștiința datoriei

trebuie să-ți înfrângă în mod categorie slăbiciunea. Toate nevricalele astea sunt o dovadă de slăbiciune. Și nimic altceva. Trebuie să găsești în tine, și numai în tine, resursele de tărie necesare pentru a puțea acționa în numele dreptății pe care o aperi – tonul sentențios se modifică brusc – cu un vajnic „prinde-hoți” ce te afli.

— Și nu uita, preluă ștafeta Adrian, blând-malițios. Nu uita că acum ai și ajutorul celor de la economic, care – trebuie să recunoști – ți-au fost de mare folos. Nu găsești?

Găsesc, găsesc, mormăi bosumflat locotenentul, dar eu, eu cu voi sunt obișnuit să lucrez. Și... gata!

— Ne-ai ignorat zile în șir și acum revii ca o albină la matca sa. Ești ingrat cu toată lumea. Și cu noi, și cu cei de la economic. Ne-ai renegat pe noi, întâi, acum te îndoiești de ei. Unde vrei s-ajungi, nerecunoscătorule?

Dinu dădu amărât din mână.

— Unde vreau să ajung? Vreau să aflu ce-a făcut negustorul ăsta cu banii. Vreau să vorbească! Să aflu tot! Să demonstrez că este o înscenare ordinară, că n-a fost niciun fel de spargere, că el, numai el, a furat totul.

— Te-a supărat rău individul, nu-i așa?

Din vocea lui Chirilă răzbătu o undă de prietenească înțelegere.

— Costi, zise căpitanul încruntat. Vrei să-l scoți pe amicul nostru din mrejele slăbiciunii sale de moment.

Nobilă intenția ta, n-am ce zice. Dinu a crezut că a isprăvit cu negustorul aducându-l încoace. Asta-i urmarea firească a izolării tânărului aici de față. N-a vrut ajutor, nici măcar sfaturi. Pe deasupra a fost arogant și cu băieții de dincolo. Lasă-l, acum, să fiarbă. O merită.

— În definitiv ce vreți? se revoltă Dinu.

— Se pare că uiți un amănunt: ți s-a adresat; nu eu mult timp în urmă, aceeași întrebare. Ești dator domnia ta cu un răspuns.

Adrian adoptase tonul cuvenit șefului.

— Vreau să găsesc banii.

— Perfect. Găsește-i.

— Bine, dar unde? Unde să-i mai caut?

— La rude, la prieteni... sugeră Chirilă.

— ...sau dat un anunț la „mica publicitate". România liberă îți pune spațiu berechet la dispoziție, zâmbi din nou Adrian, privind figura frământată a locotenentului.

Dinu se uita când la unul, când la altul așteptând nerăbdător o idee, un sfat când...

— Stați! Am găsit! Mulțumesc! și o zbughi pe ușă.

O vreme se așternu tăcerea. Priveau ușa care, se trântise în urma lui Dinu. Pe el îl uitaseră instantaneu. Fiecare se gândea la problema care, în ultimele zile, le fusese aproape exclusiva preocupare.

— Costi, pe mine mă bate un gând...

Frecându-și bărbia de umăr, Adrian căuta absent pachetul de țigări care zăcea într-un echilibru precar pe colțul biroului. O atingere neatentă îl aruncă jos. Se aplecă alene, culegându-l de lângă coșul de hârtii.

Chirilă îl privea cercetător. Își cunoștea bine prietenul. Știa că va continua singur, fără interpelări, fără a fi zorit. Așa se și întâmplă.

— Mă gândesc că n-ar strica să ne întoarcem puțin cu gândul și cu preocupările spre Maria Mureșan. De ce continuă să tacă femeia asta? Tăcerea, cu toate verificările cu toate concluziile noastre, cu tot alibiul ei, o cam acuză...

— Nu prea-mi place nici mie. Fără să-mi pot explica de ce. Iar cumnatul ei mi-a plăcut și mai puțin.

Cercetările lui Mihăileanu aduseră în atenția lucrătorilor de miliție și a procurorului un personaj nou – Pop Dumitru, cu care Maria Mureșan întreținea strânse legături, în modul cel mai discret, de mai multă vreme. Dar, cu toată grija pentru păstrarea tainei, ce nu se află într-un sat?

Pop – după cum rezulta din investigații – un om liniștit, retras, era văduv de mai mulți ani. Dar apele adânci au învolburări ascunse. Și el avea, uneori, izbucniri ce se apropiau de violență. Altfel își vadea de treburile lui, fiind foarte harnic și muncitor. Era zgârcit

la vorbă și, în nicio privință, nu cerea sfaturi cuiva.

Cu câtva timp în urmă, spre mirarea întregului sat, își mărise casa, și așa încăpătoare și arătoasă. Oamenii se întrebau la ce i-o fi trebuind casă mare, când nu avea copii. Fiecare este însă liber să trăiască cum dorește. Nimeni nu-l putea opri. Satul vorbea, iar Pop își vedea nestingherit de ale lui.

În timp ce Mihăileanu prezenta raportul, urmărindu-și meticulos însemnările dintr-un carnet, colonelul Băleanu, care asista, puse într-o doară o întrebare sunând mai curând a comentariu:

— Așadar Pop a făcut lucrări de zidărie...?

Tătarii îi aruncă o privire colonelului, foindu-se nerăbdător pe scaun. Agitația lui era neobișnuită.

— Permiteți... îndrăzni, ridicându-se ușor.

Colonelul înclină capul în chip de acord.

— Nu știți, tovarășe Mihăileanu, Pop are cumva și căruță?

Colonelul lăsă un zâmbet să-i fluture pe buze. Ceilalți se uitau nedumeriți la Tătarii.

— N-am verificat, răspunse ezitând Mihăileanu, dar – continuă mai ferm – Pop e un om gospodar! Un foarte bun gospodar. Sunt... aproape sigur că are.

Și mai mirați fură ceilalți auzind vocea colonelului Băleanu străbătută de o undă de nemulțumire.

Hai, Tătarule, du-te. Du-te și vino repede înapoi.

Locotenentul ieși grăbit. Ușa se închise, contrar obiceiului, destul de zgomotos în urma lui. Preț de câteva minute se înscăuna liniștea, tulburată doar de foșnetul unor hârtii mișcate de Adrian.

— Chirilă, glasul colonelului avea acum rezonanța gravă a tensiunii, cere-i la telefon pe șeful de post din Brănești. Să verifice dacă noua noastră cunoștință, Dumitru Pop, are vreo căruță cu o roată defectă. Căutați-l și pe procurorul Ivașcu.

— Am înțeles.

Și în timp ce Chirilă ieșea să execute ordinele, Tătaru reveni cu un teanc de fotografii. Toate reprezentau unul și același lucru. Mai exact unul și același loc. Malul râului Secaș. Într-un plan mai îndepărtat apărea cărăruia. O parte din sălciile acelea scorburoase se răsfirară, în detaliu, ea într-un exercițiu de prestidigitație, pe masă.

Colonelul selectă vreo șapte-opt imagini cu pietrișul de pe mal. Printre urmele amestecate, brăzdând în toate direcțiile, se distingea anevoie aceea a unei roți cu raful[22] mai subțire și cu o ruptură...

Confirmarea că Dumitru Pop avea o căruță nu îi surprinse. Roata defectă fusese înlocuită și se afla... în curtea casei sale, rezemată de un gard.

---

[22] Cerc de fier care se aplică pe obada unei roți de lemn.

Din ordinul procurorului, Dumitru Pop fu adus urgent pentru cercetări.

Răspunsurile începură să se succeadă, fără a da impresia că aparțin unui om luat pe nepregătite.

...Cadavrul din fotografie semăna „cumva" cu Mureșan. Nu avea niciun fel de legături cu soția acestuia. Și nici n-a avut vreodată. O ajutase de câteva ori la diverse treburi gospodărești, fiindcă soțul îi era plecat mult din sat.

Nu știa prea multe despre victimă. Da. Mureșan avea mulți bani. De unde? N-avusese cum să afle. Poate o fi înșelat pe careva așa cum a încercat odată să facă și cu el. Dar e păcat să vorbești morții de rău...

Adrian insistă asupra istoriei cu încercarea de înșelăciune. Așadar cum a vrut Mureșan să-l înșele?

A zis că-i aduce monede de aur, dacă îi dă în schimb bani mulți. Dar el n-a vrut. N-a vrut în ruptul capului. De unde să aibă Mureșan bani de aur?! nu putea fi decât înșelătorie.

Dacă fusese după pietriș? Da. Fusese cu căruța, la cotul râului, lângă sălcii. Sigur, a fost de mai multe ori acolo. Lângă sălcii pietrișul era bun. Îi trebuia pentru casă. Acolo i se stricase roata. Da, o schimbase. El singur. Ce mare lucru e să schimbi o roată cu raful rupt! Despre mort? Despre Mureșan nu mai știa nimic altceva. Chiar nimic, nimic.

— Știai că Mureșan este mort când ai fost chemat la noi?

Adrian rostise întrebarea într-o doară, fiind aproape convins că omul o să nege. Dar parcă poți prevedea totul?! Reacțiile fiecărui individ sunt de multe ori imprevizibile.

— Da, știam... nu...

— De unde știai?

— Păi. Eu, nu...

Siguranța părea că începe să-l părăsească. Ar fi retractat. Dar cum?

— Ce „nu”, Dumitru Pop?

Răspunsul, bâlbâit sau ferm, nu mai avu vreme să sosească. Un apel urgent îl smulse pe Adrian din birou. La colonelul Băleanu află o știre senzațională: gestionarul arestat de locotenentul Dinu mărturisise că îi dăduse spre „păstrare” lui... Mureșan peste douăzeci de mii de lei. Cine și-ar fi imaginat!

După explicațiile „negustorului”, venind de la Galda. Mureșan trecuse pe la el. Adusese niște monede de aur. Urma să-i aducă și altele, dar numai după ce se linișteau lucrurile cu „spargerea”.

Toate acestea le aflase Dinu informându-l „în treacăt” pe gestionar că se ceruse la Cluj arestarea fiicei sale, studentă, căreia probabil îi fuseseră dați banii și pe care o apăra tăcând.

Ideea îi venise, nici el nu știa prin ce asociație, după ultimele glume prietenești a căror țintă fusese. De la ieșirea din biroul eu „răutăți”, Dinu muncise cu răbdare, reflectând la fiecare cuvânt, privire, gest, care trebuiau să-l determine pe cel vinovat la mărturisiri.

Rezultatul fusese neașteptat. Atins punctul vulnerabil al conștiinței – dragostea lui de părinte – cedase. Se jura că fata nu știa nimic, implorând să fie lăsată în pace, să nu fie făcută de râs în fața colegilor. Repeta neîncetat cu lacrimi în ochi:

— Copila mea e un înger. Nu știe nimic, nimic din tot ce-am făcut eu, păcătosul de mine, pentru ea.

Era dispus acum să arate ascunzătoarea monedelor de aur. Ar fi făcui orice numai să nu-și implice fiica în povestea asta urâtă.

Cazul îi obliga să-și îndrepte atenția pe încă o pistă.

Amariei, prieten al victimei, le punea probleme legate de frecventele sale reveniri la Brănești. Prezumția de crimă nu putuse fi abandonată, dar nici probe concludente nu i se furnizaseră lui Ivașcu.

Dumitru Pop era și el un vinovat prezumtiv. Iar acum, deodată, Gheorghe Căliman, gestionarul.

Nu cumva, dornic de înavuțire lesnicioasă, îl omorâse pe Mureșan cu intenția de a-și opri pentru sine tot aurul și banii?

Lui Dinu i se încredință misiunea să verifice afirmația

lui Căliman că Mureșan plecase din Negrași – satul unde se comisese furtul – însoțit de doi localnici. În cursul nopții avusese loc înscenarea spargerii, după care gestionarul nu se mai putuse deplasa nicăieri. Mureșan îi relatase cearta și bătaia cu un „prieten”. Văzuse chiar niște vânătăi pe care Mureșan susținuse că le avea de la „nemernicul ăla de Amariei”.

Iată deci un detaliu semnificativ: cineva îl văzuse pe Mureșan *în viață* după despărțirea dură de la Galda.

Sarcina de a continua interogarea lui Dumitru Pop îi reveni lui Chirilă.

Săteanul repetase fără pic de ostentație că a cărat pietriș de la cotul râului. Doar toți oamenii din sat ca și cei din satul vecin aduc pietriș din același loc! Iar el de ce să fi mers în altă parte? Își schimbase singur roata pentru că... Da. Se aflase în ambele sate despre mortul găsit la râu, dar nu știau cine era victima.

Chirilă se opri aici cu interogatoriul, pentru a veni în biroul colonelului. Într-o încăpere alăturată se afla Maria Mureșan, rechemată pentru cercetări.

Colonelul ieși pentru puțin timp. Tătaru și Adrian stăteau lângă geam, privind prin perdeaua transparentă tumultul obișnuit al orașului. Păreau a savura tihna unor clipe de răgaz ivite neașteptat.

— Îl putem bănui și pe Pop de comiterea crimei, li se

adresă Chirilă. Are un soi de hotărâre, aș defini-o sumbră, încât îl cred în stare să omoare pentru a-și atinge țelul.

Căpitanul se întoarse spre el.

— Să-și, atingă țelul... Ascultă, Cosii, ți s-a părut, cumva... prost? îl întrebă.

— Nu, de ce? se miră Chirilă.

— Atunci fă bine și explică-mi și mie Schimbând roata, „criminalul” tău n-a încercat să scape de ea. Ci a lăsat-o în nasul nostru tocmai în curte... N-am auzit încă răspunsul...

Chirilă rămase pe gânduri, fixând plin de interes un colț al încăperii. Încercă o explicație.

— Și-o fi zis că n-avea rost s-o ascundă. Oricum îl văzuseră destui cărând pietriș de la cotul râului.

— N-ar fi exclus ca lucrurile să stea și așa, dar...

— Dar crezi, preluă Chirilă fraza, că n-ar fi avut motive s-o facă?

— O, ba bine că nu! Avea motive. Și încă din belșug banii, femeia. Sau invers. N-are importanță. Cert este că ar fi avut destule.

— Atunci de ce nu ești de acord cu mine? Ce presupui că l-ar fi putut reține?

— Cosii, asta n-o mai știu. Cel puțin deocamdată Drept să-ți spun, m-am săturat să tot bâjbâim. Mergem să discutăm cu femeia.

— Stai puțin, Adrian, stai puțin.

Colonelul, revenit în timpul schimbului lor de păreri, îl opri:

— E timpul s-o luați mai din scurt pe văduva asta care încă se străduiește să dea impresia că nu cunoaște tocmai „amănuntul” că este văduvă.

Cercul părea să se strângă. Vinovatul, dintre mulți bănuiți cu alibiuri firave, se afla, totuși, pe-aproape.

Adrian își reamintea, agasat, de fulguirile pleoapelor frumoasei Maria Mureșan.

Gândul enervant că vinovatul se-nvârtea probabil în cercul femeii îl făcea să aibă regrete pentru timpul pierdut în cu totul altă parte decât acolo unde ar fi trebuit să-și concentreze mai intens atenția.

Undeva, în memorie, îi mai rămăsese agățat îndemnul șefului de a o lua din scurt pe femeie. Deși asta putea să însemne că... „Oh, fir-ar să fie! Șeful știe că nu va ieși nimic din luatul ăsta din scurt. Atunci de ce să-mi pierd vremea cu ea?! Și totuși!”

Se ridicase de pe scaun. Probabil că nu se mulțumise să-și formuleze comentariul numai în gând. Chirilă care tocmai intra îl, privi cu uimire, după care făcu un gest cu degetul arătător, înșurubându-l în dreptul tâmplei.

— Începi să mă îngrijorezi...

Neînțelegând despre ce vorbea prietenul său și fără a mai aștepta vreo explicație Adrian părăsi grăbit

încăperea.

La început Maria Mureșan negă tot. Nici urmă de ezitări în răspunsuri. Nu știa că i-a murit soțul. Nu știa nici despre Pop. Nimic. Fiecare gest, fiecare cuvânt păreau a fi expresia celui mai pur adevăr. Și totuși!

Adrian își schimbă brusc tactica. O acuză direct de a fi complicea lui Dumitru Pop la asasinarea propriului ei bărbat. Dar era pregătită. Continuă să nege cu încăpățânare.

Căpitanul îi dădu atâtea amănunte încât femeia fu convinsă că Pop le-a furnizat. Confirmă vechea lor dorință de a fi împreună. Mărturisi că băiatul era al lui Dumitru Pop.

Măritată cu Mureșan din voia părinților, pentru că familia lui fusese „cu stare”, și-a purtat nefericirea în felul ei.

„Puteți să faceți cu mine ce vreți. Nu l-am omorât nici eu și nici Dumitru. Dar l-aș fi omorât într-o zi. Eram văduvă cu bărbat în viață. Era bețiv și-i plăceau femeile. Singure sau cu bărbat. Numai să fie altele decât mine. Acasă eu am fost bărbat și nu el. Nu-mi pare rău că-i mort. Dar n-am făcut-o eu. Nici Dumitru. Gândiți ce vreți. Cuviința mi-ar fi cerut ca despre morți să vorbesc numai de bine. Mi-i bărbat cu cununie în lege și după datină. Dar pe el nu pot să-l vorbesc de bine. Atât am

avut a vă spune. Și v-am spus."

Adrian era nedumerit de vehemența tonului cu care-și făcuse mărturisirile. Credit însă nu-i puțea acorda, Rămâneau o mulțime de puncte obscure.

— Bine, să spunem că e așa. Reclamația, însă, cu ce scop ai făcut-o?

Răspunsul veni cu o siguranță pe care nu ți-o poate da decât încrederea în propria-ți dreptate.

— Reclamația? Păi v-am spus. Voiam banii aceia de care știam. Că prea mulți nu-mi dădea niciodată.

— Să zicem că nu l-ați omorât voi. Atunci cine a făcut-o? Ce crezi?

Tot liniștită, de parcă ar fi vorbit cu un vecin din sat, Maria Mureșan răspunse eu o întrebare:

— D-apoi, eu de unde să știu? Dacă ar fi fost altfel de om, v-aș fi putut spune câte ceva. Dar știam eu cu cine se însoțește în drumurile lui?

— Știai că avea bani mulți?

— Mă mir de dumneavoastră că mă întrebați de asta când eu am scris la miliție...

Maria Mureșan îl fixa contrariată. Adrian îi simțea ciudat de acut intensitatea privirii. Cum nu pricepea atâta lucru: ea doar își reclamase bărbatul pentru bani!

— Eu nu vorbesc de cei patru mii cinei sute, ci despre cei douăzeci și șase de mii pe care știm sigur că-i avea omul dumitale. De aceea cred că ești amestecată în

moartea lui.

Maria nu răspunse imediat. Acum când se discutau lucruri grave care o priveau direct, femeia aceasta de o frumusețe stranie, viguroasă, dar iradiind deopotrivă grație, degaja o liniște inefabilă. Îl domina cu o certitudine demnă, care-l mira pe Adrian și îl întărâta. „O cred, fir-ar să fie de treabă. O cred pe femeia asta”, își mărturisi uluit.

Luptând împotriva unei convingeri interioare, căpitanul i se adresă neutru, dornic să-i urmărească reacțiile.

— Dacă nu l-ați omorât. Voi, cine atunci?

Răspunsul veni fără întârziere:

— Nu știu. Și nici cu păcat n-aș vrea să vorbesc.

Fraza următoare sună precipitat:

— Este bine să vorbești chiar și cu păcat.

Când se auzi din nou vocea Mariei, avu senzația că sunetele vin de la distanțe nemăsurate.

— Să vorbesc, ziceți, și cu păcat?

Sfârșind întrebarea, tăcu. Închise ochii, prinzându-și obrajii în palme, luptându-se cu îndoielile, cu teama (cu teama?! Dar nu cu teamă semăna îngândurata sa concentrare!), cu emoția adâncă de care părea să fi fost cuprinsă dintr-o dată. Zise deci, ridicându-și fruntea:

— Am să vă spun!

Tăcu la fel de brusc, pentru a relua:

— Eu cred că Amariei l-a omorât. Știa că are bani... omul meu. Amariei a fost în stare, când trăia Ion – pentru prima dată îi pomenea numele – să vină să-l ponegrească în fața mea, să-mi ceară să trăiesc cu el, spunându-mi ce făcea bărbatul meu. Pe acolo pe unde umbla. Tot Amariei, după ce l-a știut mort, a fost în stare să vină iar, să-mi ceară acum să-i fiu nevastă. După lege, cu acte, și ce v-am spus, judecați dumneavoastră.

La atât se rezuma ultima discuție cu Maria Mureșan.

Declarațiile ei aveau o logică. Dar, se înțelege, credit tot nu i se putea acorda.

Oricum, vorbise despre niște intenții criminale și erau obligați să aducă dovezi dacă deveniseră sau nu fapt.

Și iată-i reuniți din nou în biroul colonelului.

Bețiv sau nu, afemeiat sau nu. Afacerist mărunt, escroc sau ce păcate o mai fi avut. Mureșan era mort. Criminalul trebuia găsit, iar ei nu aveau dreptul să greșească.

Conform obiceiului, colonelul îi lăsase să construiască ipoteze, să se contrazică.

Pierduseră noțiunea timpului. Adrian vru să-și aprindă o nouă țigară, dar își reprimă gestul, devenit reflex supărător. Zâmbind. Colonelul luă de pe masa plină cu hârtii o cutie cu chibrituri și i-o întinse. Căpitanul își puse țigara în gură, o aprinse, cu gândul aiurea.

— Dă-i drumul odată, îl incită procurorul sosit și el între timp. Dă-i drumul, amice, c-au început să-i cam cadă frunzele „salciei” tale.

Fără nicio undă de umor, căpitanul reluă discuția:

— Să recapitulăm. Ion Mureșan a putut fi omorât, pentru bani sau fiindcă devenise stânjenitor. Pentru amândouă mobilurile sunt trei criminali posibili Amariei, Pop și, în egală măsură, soția defunctului. La o cercetare mai amănunțită aflăm că numai primul știa câte ceva despre sumele mari de bani pe care le mânuia și, uneori, le avea asupra sa Mureșan.

Pentru Pop Dumitru, Mureșan era mai mult o piedică în calea apropierii de femeia iubită. Știm, cu toată certitudinea, o iubește de foarte mulți ani.

Cât despre nevastă... și pentru ea Mureșan era tot o piedică „sentimentală.” Amândoi au alibiuri, deși unele nu prea rezistă: roata defectă, urmele din cotul râului, apoi...

Nu reuși să-și ducă ideea până la capăt:

— Iar?! Știi ceva, căpitane? îl apostrofă procurorul Ivașcu. Eu i-aș decreta vinovați pe toți și i-aș închide fără să mă mai codesc mult. M-am. Săturat de speculațiile astea ale voastre. Ăsta putea să fie, dar nu e criminalul! Ăstălalt nu e criminalul, dar puțea să fie. Ei, drăcie!

Adrian se răsti, și el, la procuror:

— De ce țipi?

— Ți-am spus! Vreau probe! Nu bănuieli. Să-mi dai arma crimei: Când. Ai să mi-o aduci, o să stabilesc ce, cum și cine! Îmi dați dreptate, tovarășe colonel? Ne tot învârtim în țarcul ăsta. Parc-am fi într-un carusel: Amariei, Pop, femeia, noi. Niciodată nu ne-ajungem unii pe alții. Fiecare împinge cât mai departe scaunul celui din față.

— Arma... banii trebuie găsiți. Până acum n-aveam decât prezumții. În afară de victimă. Undeva trebuie să fie actele omului și – de ce nu? — colecția de fotografii.

Ușor nerăbdător – îl aștepta încă o ședință cu ofițerii de la economic – colonelul se ridică, semn că luase sfârșit consfătuirea.

Ivașcu îi urmă pe Adrian și pe Chirilă spre biroul lor. Pășeau unul în spatele celuilalt, fără să spună ceva. Păreau fără chef, chiar abătuți.

Ajunși la ușă, ordinea se inversă. Intră Ivașcu, Adrian și apoi Chirilă. Încă avea mâna pe clanță când îl auzi pe procuror zicând îngrijorat:

— V-ați supărat pe mine, băieți?

— Ei și tu, spuse Adrian. Parcă de supărat pe tine ne arde nouă în clipa de față!

După ce apăsă repetat bricheta care se încăpățâna să nu ia foc, căpitanul trase cu atâta sete din țigară, că se înecă. Tuși până îi dădură lacrimile.

— Mie chiar mi-a plăcut ideea cu caruselul, adăugă zâmbitor Chirilă, neluând în seamă tusea căpitanului.

Procurorul îi aruncă o privire încruntată. Printre icneli îi auziră pe Adrian:

— Carusel, necarusel, apasă și tu pe butonul ăla, cheamă iute o mașină și pe „mihailopolul" nostru, cu aparate cu tot. Vă scot la aer.

Procurorul o ținea întruna:

— Serios, chiar nu te-ai supărat? insistă studiindu-l cu mare atenție pe Adrian.

Firește că nu era prima lor dispută de acest fel, pe același ton, la aceeași temperatură. Fuseseră altele „și mai și", iar din motive absolut necunoscute și total inexplicabile, Ivașcu vădea tocmai acum grijă față de sensibilitățile vechilor săi colaboratori. Căpitanul consideră imperios necesar să-l readucă la vechea, obișnuita stare de spirit:

— Ascultă, amice. În momentul ăsta mi-e absolut imposibil să înțeleg un lucru.

Îl privea, la rându-i, pe procuror cu o mină gravă. Prelungind intenționat tăcerea își trecu degetele răsfirate prin păr.

— Ce anume nu înțelegi? întrebă Ivașcu.

Căpitanul continua să-l privească, la fel de îngândurat. Își mușcă ușor buza de jos. Izbucnind deodată:

— Cum naiba te țin acolo pe post de procuror, funcție care presupune perspicacitate, inteligență, subtilitate, când tu ești în stare să debitezi cu aerul cel mai senin asemenea... gogomănii?

Ivașcu începu să râdă, bucuros că, în sfârșit, îl recunoștea pe Adrian, afurisitul cel de toate zilele. Răspunse concesiv:

— Uneori mă mir și eu... Ei, ați și plecat?

— Tu ce credeai? Că o să ne facem siesta? Te salutăm cu plecăciune și îți dăm un sfat: să stai pe-acasă astăzi, c-o să avem nevoie de tine.

— Ai un presentiment? Nu ești prea... optimist?

— Vorbesc serios.

Zicând acestea, Adrian dispăru, ascuns de colțul culoarului ce ducea spre biroul colonelului.

O luăm de la capăt?

La poartă căpitanul fu reținut de un telefon. Tătaru își pusese aparatele în mașină. Îl aștepta împreună cu Chiriță. Procurorul îi conduse. Nu-și putu reține o ironie.

— Oho-ho! Unei astfel de echipe trebuia să-i dea colonelul un camion. Să veniți cu cel puțin cinci tone de probe!

— Dă-i drumul, băiete. Lasă-l pe tovarășul procuror.

Dumnealui nu vine cu noi, îl zori Adrian pe șofer. Sărind în mașină, îl amenință amical cu pumnul.

Drumul spre Brănești trebuia să le aducă probe hotărâtoare pentru stabilirea criminalului.

Mobiluri, vinovați prezumtivi aveau. Nu se puteau plânge. Lipsea însă cheia. Dovada care să-l desemneze cert pe vinovat.

Nu vorbea nimeni în mașină. Același drum șerpuit, cunoscut, bătut și răs-bătut. Aceleași pânze dese de praf, fluturând ca niște lințolii murdare în urma lor. Aceeași oprire la bariera de cale ferată.

Era timpul ca operațiunea „Salcia” să se încheie.

Revedea o mulțime de detalii care i se păreau extrem de cunoscute. O vreme ghidurile i se comprimară într-un singur punct, dându-i senzația acumulării de idei inutile, ca un balast. „Trebuie să am răbdare. Răbdare ca în istorioara pilduitoare a lui Ștefanache. Iar eu nu prea mai am...” Încercă să-și imagineze cum mârâia câinele, neputincios în fața vicleniei oamenilor. Își reaminti de discuția cu Tătaru, în cușeta vagonului de dormit, în drum spre București; zâmbi revăzând scena întâlnirii fugare din Gara de Nord.

Scutură din cap și făcu apel la puterea sa de concentrare pentru a reveni la tema principală a preocupărilor sale actuale.

În hățișul de argumente caro duceau către concluzia

că Mureșan îi stânjenea pe cei trei aproximativ în egală măsură, îi fu greu să mai întârzie.

Îl chinuiau o mie de întrebări și nu la toate avea răspuns clar. La unele îi lipsea cu desăvârșire.

Frumoasa nevastă a victimei era destul de pătimașă, de hotărâtă pentru a fi în stare să ucidă? Și da și nu.

Dumitru Pop... alt caracter dur. Tenacitatea, îndârjirea erau înscrise pe chipul bărbătesc. În ochii, uneori cu o expresie rea, urmare poate și a îndelungatei solitudini, în conturul gurii ferme ca și în bărbia ușor ieșită în afară se puțea ghici neșovăire. Dar putea fi el un criminal?

Cu toate bănuielile, Adrian intuia în comportarea lui Pop și a femeii un soi de încredere. Ca într-un act de dreptate cuvenită.

„Unde am citit oare, și nu de mult, că pentru a trăi fericit ai nevoie de curaj? Dar ce fel de curaj? Poate și acela de a ucide, când... Fleacuri! Curajul de a trăi fericit înseamnă să ai întotdeauna respect față de tine, să fii onest, să ai tăria de a recunoaște că ai greșit, să ai putere de a face totul spre a îndrepta răul, să”...

Adrian își suspendă decis divagațiile și se reîntoarse la cazul său.

Amariei Vasile. Putea să dorească înlăturarea lui Mureșan, chiar dacă îi era prieten. Pentru oameni de soiul lor prietenia avea cu totul alt conținut. Dar...

— Spre cotul râului!

Ordinul rostit cu vocea ușor răgușită îi surprinse.

Șoferul luă curba brusc. La un semn al căpitanului, mașina se opri.

Coborând, porniră spre locul atât de bine cunoscut.

O liniște leneșă, densă. Sălciile scorburoase, aspirând nesățioase aer și lumină. Clipocitul duios și firav – întărind contrastul dintre spăimoasele sălcii și lumina diafană filtrată de aerul cald...

— Tragi nădejde să mai găsești ceva în locul ăsta?

Chiriță dăduse glas propriilor sale îndoieli. Știa prea bine că aceleași frământări măcinau gândul tuturor.

— Sper. Sigur că sper și eu. Naiba știe ce mai, sper, răbufni Adrian. Dar nu pot altfel. Trebuie să fac ceva, să găsim ceva. Am permanent senzația stranie că este suficient să întind mâna, ca să pot prinde adevărul.

Tătaru pornise din nou să se plimbe. Să se plimbe negrăbit, privind cercetător de jur-împrejur, ceea ce aduse un zâmbet plin de îngăduință pe buzele căpitanului.

Locotenentul bătuse locul acesta milimetru cu milimetru. El, meticulosul, ce mai spera să vadă ori să găsească? Și totuși nu pregeta să-și reia pendulările în perimetrul restrâns al locului.

La drept vorbind, Mureșan – mort fiind sau încă viu – trebuise să ajungă într-un fel până aici. La locul acesta

de un farmec aparte. Dar cum? A. Venit singur sau... sau fusese „adus”? Numeroasele urme nu permiseseră nici atunci, cu atât mai puțin acum, vreo concluzie.

Cu toate acestea imposibilul trebuia să-și arate, neîndoielnic, reversul. Cineva *trebuia* să-l fi văzut pe Mureșan. Măcar pe aici, prin apropiere. Locurile, în ciuda liniștii atotcuprinzătoare, nu erau cu desăvârșire pustii!

Ca pentru a-i confirma gândurile, de peste râu, dintr-unul din cele două sate, se auzi un glas strident de femeie chemând repetat, prelung: „Nelu” Neluu”... probabil vreun copil. Răsună apoi un lătrat de câine.

Adâncit în cugetări, atât de învălmășite încât cu greu ar fi putut spune care îl preocupa în gradul cel mai înalt, Adrian ieși de sub mal. Privea nehotărât spre Brănești. „Acolo, și numai acolo, vom afla ceea ce ne interesează. Răspunsurile nu vin niciodată singure”.

Se hotărî s-o ia către stână. Poate unul dintre ciobani putea să-i dea vreun amănunt, vreun indiciu, oricât de firav. Speranța care-l însuflețea i se păru derizorie, dar nu renunță.

— Costi! Mihai! O iau spre stână. Veniți și voi?

Pusese întrebarea formal, pornind agale într-acolo. Îl ajunseră curând. Căldura toridă nu-i prea îmbia la drum. O șopârlă verzuie traversă grăbită, poate speriată, cărarea.

Fără vreun motiv special, Chirilă simți că-l năpădește furia. De fapt nu era chiar furie, ci un soi de enervare pe care nu și-o putea reprima. Păși mai larg și-l trase, energic, de mâneca hainei pe căpitan, oprindu-l.

— Unde vrei să ne mai duci acum? Te clatini de colo colo ca o trestie în bătaia vântului.

Adrian se opri de nevoie, dar îl privi plin de îngăduință.

— Cum ai zis? Ca o trestie? Îmi place. Ai început să citezi din marii filosofi. Interesant.

Chirilă îi slobozi mâneca și rămase cu ochii măriți de mirare, la zâmbetul calin, arborat ostentativ de celălalt.

— Poftim?

— M-am înșelat? Nu-l citai pe Pascal[23]? se miră Adrian.

— Pe cine?!

Chirilă părea să se aprindă tot mai tare. Căpitanul se prefăcea că nu observă nimic scandând duios didactic:

— Pe Pascal. Pe marele filosof francez. Sunt sigur că măcar o dată în disputele noastre de liceeni am...

— N-ai de gând să încetezi cu pălăvrăgeala? Parc-ai fi

---

[23] Blaise Pascal (n. 19 iunie 1623, Clermont-Ferrand, Franța – d. 19 august 1662, Paris) a fost un matematician, fizician și filosof francez având contribuții în numeroase domenii ale științei, precum construcția unor calculatoare mecanice, considerații asupra teoriei probabilităților, studiul fluidelor prin clarificarea conceptelor de presiune și vid. În urma unei revelații religioase în 1654, Pascal abandonează matematica și științele exacte și își dedică viața filosofiei și teologiei.

Dinu. Ce caută Pascal aici? Ce legătură are el eu trestia?

— Are, cum să n-aibă? Mi-ai zis că mă clatin ea o trestie. Da sau nu? îl interogă tot zâmbitor.

— Am spus. Și ce-i cu asta? i-o reteză supărat Chirilă.

— Păi, vezi Costi că nu știi? rosti ca o blinda mustrare Adrian.

— Nici n-am afirmat c-aș ști. Aștept să-mi spui tu.

— Ei bine, Pascal a zis că omul este o trestie, dar o trestie gânditoare. Și eu mă „clatin”, gândindu-mă!

— Ah, asta era. Mai trebuie să-mi vorbești și despre comparația lui Arghezi[24].

Fu rândul lui Chirilă să... șocheze.

— Comparația lui Arghezi?! Care comparație?

Sublinierea se strecură insinuantă:

— Dragul meu, sunt convins că știai: omul este un cocor care zboară pe dinlăuntru. Și-acum, gata! M-am

---

[24] Tudor Arghezi (pseudonimul lui Ion Nae Theodorescu, n. 21 mai 1880, București – d. 14 iulie 1967) a fost un scriitor român, cunoscut pentru contribuția sa la dezvoltarea liricii românești sub influența baudelairianismului. Opera sa poetică, de o originalitate exemplară, reprezintă o altă vârstă marcantă a literaturii române. A scris, între altele, teatru, proză (notabile fiind romanele Cimitirul Buna Vestire și Ochii Maicii Domnului), pamflete, precum și literatură pentru copii. A fost printre autorii cei mai contestați din întreaga literatură română. Pseudonimul Arghezi provine, explică însuși scriitorul, din Argesis – vechiul nume al Argeșului. Ovid S. Crohmălniceanu propunea în studiul consacrat operei poetului din Istoria literaturii române între cele două războaie mondiale o altă explicație, pseudonimul ar proveni din unirea numelor a doi celebri eretici, Arie și Geza. După o altă ipoteză, numele poate veni de la numele bonei (Ergézi Rozália) care de fapt ar fi adevărata mamă.

săturat. Clatină-te, leagănă-te... fă orice... numai spune-mi, cu ăștia – și arătă spre stână – ce mai vrei? Ai mai stat cu ei de vorbă, nu-ți amintești? Tu mi-ai povestit că la vederea cadavrului se închinau de zor. Acum ce mai dorești de la ei care-și duc viața în modul cel mai pașnic, în tovărășia mioarelor și a câinilor de pază?

Din glasul lui Chirilă continua să răzbată, abia înfrânată, enervarea.

— Bine, Costi. Hai să ne așezăm o clipă colea, pe iarba asta frumoasă, la umbra sălciilor care acum mi se par mai ospitaliere, mai prietenoase. Poate ne vine vreo inspirație.

— Uite, și tu, Mihai, unde speră să aibă vreo inspirație șeful nostru.

Tătaru se mărgini să ridice din umeri. Ochind un loc bun, se așeză tăcut pe iarbă. Ceilalți făcură la fel.

— Ei bine?! exclamă tot nerăbdător Chirilă. Credeam, eram ferm convins că vom merge la Brănești să căutăm, mai mult decât necesarele, dovezi. Și în loc de asta, iată-ne instalați comod, la umbră, și uitându-ne unii la alții.

— Costi. Nu înțeleg ce se petrece cu tine, îl dojeni căpitanul. Crezi, cumva, că nu mă neliniștește, la fel de mult, bâjbâiala asta?

— Să zicem că te agasează. Și ce vrei să spui cu asta? Presupun că nimic, deoarece tot nu întreprindem ceva... mai palpabil, mai concret.

Adrian nu-i răspunse imediat. Smulsese un fir de iarbă fragedă și-l ronțăia absent. Nici Chirilă nu-l zori cu vreo întrebare, găsindu-și o îndeletnicire aproximativ asemănătoare: rupea fire de iarbă și le arunca în calea unei furnici, ce trudea gospodărește să care o greutate cu mult mai mare decât a sa.

Părea că nimic nu va veni să tulbure această liniște încărcată de necunoscute. Poate că din cauza asta Chirilă avu un aer de vagă surprindere auzindu-l pe căpitan spunând, cu un glas domol, fără inflexiuni, de parcă ar fi vorbit doar cu sine.

— Da, aș putea s-o acuz pe Maria Mureșan care m-a mințit nevrând să-și recunoască soțul atunci, la morgă.

Explicația pe care mi-ar da-o ar fi însă cât se poate de plauzibilă: a încercat să câștige timp, să afle dacă nu cumva îl omorâse Pop. Voia, cu orice chip, să-l ajute. Și, așa cum bănuiesc eu că este, dârză și puternică, apărându-și iubitul, e *bărbatul ei de fapt,* femeia ar fi fost în stare – sunt absolut convins – să ia asupră-și întreaga vină. Pricepi?

— Pricep, pricep, dar nu pot accepta. Bine. A mințit ca să se pună de acord cu amantul ei...

— Of, caraghiosule! Maria Mureșan e un om simplu. O țărancă. Frumoasă, puternică și mândră. Ea ar zice „omul meu” nu „amantul”. Prețiozitățile tale lingvistice...

Chirilă nu-i îngădui să-și termine fraza.

— Știi că-mi placi? Superbă. Mândră. Excelent portretul plin de superlative al unui probabil criminal sau, mă rog, criminale. Și unde mai pui detaliul că splendidul crochiu aparține unui anchetator. Remarcabilă situație, nimic de spus. Nu-i așa?

— Așteaptă. Lasă-mă să termin ce am de spus.

— Dă-i drumul.

— Reții, cumva, ce răspuns a dat femeia atunci, la morgă? *Textual,* dacă îți reamintești.

Răspunsul locotenentului major veni prompt.

— Nu, nu mai țin minte nici exact, nici „textual". În esență nu rețin decât minciuna ei. Și consider necesar să-ți atrag atenția că detaliul acesta ar trebui să ți-l oprești și tu și să meditezi nițel asupra lui.

Căpitanul se făcu a nu observa ironia și nici sublinierile iritate ale răspunsului.

— Bine, tot la „esență" am să mă refer și eu. Femeia a zis: „Nu, nu-i omul meu".

Cotele iritării lui Chirilă erau în vizibilă creștere.

— Da, și ce-i cu asta?! Știm, și o știa și ea, prea bine: era omul ei! Sau, poate, întâmplător ori dintr-o extrem de regretabilă eroare, pentru un experimentat anchetator, i-ai arătat alt cadavru și nu pe al lui Mureșan?...

Se auzea șoapta dulce a apei din apropiere. Ramurile

sălciilor se înălțau spre cerul ce părea coborât printre ele, împestrițat cu dungi albăstrui spre violet, alungindu-se peste întreaga boltă.

Tătaru se lăsase într-un cot și privea cu încântare cerul zebrat de firele de iarbă, care-i gâdilau plăcut gâtul, bărbia și obrajii. Își înclină fruntea, aspirând cu nesaț aroma – destul de puțin cunoscută – a pământului tânjind de dorul unei ploi generoase de vară. Cu o stranie detașare de tot ceea ce-l înconjura, recepționă, cuvintele căpitanului, în care deslușí o calmă îngăduință.

— Ba n-a fost nicio eroare. Pe-al lui Mureșan, l-am arătat. Dar tu nu vrei să înțelegi sau chiar nu înțelegi? Femeia a zis că nu este omul ei, pentru că „omul" ei – în sensul acela major – este Pop. Bărbatul pe care-l iubește și care i-a stat mereu ajutor. „Omul" ei nu era, îți repet, nu putea fi, în accepțiunea nobilă a cuvântului, acela care o înșela peste tot, cu oricine, și care venea acasă când îl tăia capul și numai pentru a avea de unde pleca din nou. Asta poți înțelege?

— Încerc. Să zicem că mă străduiesc. Psihologia femeii este însă atât de complexă... Cu insesizabile subtilități, cu o mulțime de meandre. Și, trebuie, spre rușinea mea, să-mi mărturisesc neștiința. Crede-mă, te rog, mă depășește cu desăvârșire. Pe tine observ însă că te pasionează până în cele mai mici amănunte.

— Nu, dragul meu. Nu-i chiar așa. Încerc să judec toate aspectele în profunzime și mai vreau să-ți spun că ești puțin ridicol în postura asta candidă.

— Știi ceva? Ai uitat, pare-mi-se, că erai gata-gata s-o arestezi pe frumoasa, nobila în discuție, pentru străveziul motiv că „pâlpâirile” genelor ei îți dădeau neliniști.

— Costi...

— Nu știu câtă dreptate am sau nu, interveni ridicându-se Tătaru, dar un lucru mi se pare limpede...

— Care anume?

— Că femeia nu a comis crima. E adevărat că ucigașul a scutit-o pe ea de un gest infam. Sunt sigur că până la urmă ar fi fost capabilă de un asemenea gest. Rețineți că la toate întrebările puse de noi, a dat răspunsuri sigure, clare. Am simțit că nu se temea. Ceea ce mi s-a pă rut atunci suspect, acum nu mi se mai pare. Era efectiv, mulțumită că cineva o scăpase de bărbatu-său.

Adrian nu se mișcă. Rodea, netulburat, fire de iarbă. Chirilă se lungise, punându-și mâinile sub cap. Dregându-și puțin vocea Tătaru simți nevoia să adauge:

— Mi se pare că acum, după ce s-a liniștit asupra nevinovăției lui Pop, nu-i mai pasă de nimic. Are încredere în noi. Așa a și spus. Că are încredere în noi și nu se teme câtuși de puțin că adevărul ar putea rămâne ascuns.

— Ai dreptate. Chiar așa a spus, completă Adrian.

Nici de data aceasta Chirilă, care se potolise doar temporar, nu-și iertă colegii:

— Trebuie, neapărat, să vă mândriți cu o asemenea *nobilă încredere?* întrebă plictisit.

— Ne și mândrim, Costi. Este încrederea unui om simplu care...

— ...care nu se sfiește să vă vorbească vouă, tocmai vouă (sublinie cele două cuvinte), despre intențiile sale criminale, adevărat, neduse până la capăt, dar pe care voi le categorisiți elegant și inteligent, cât se poate mai inteligent – n-am ce zice – drept: dârzenie, sinceritate, frumusețe și dracu mai știe cum. Încep să am convingerea că v-a luat cineva mințile!

Se aprinsese. Îl stăpânea acut senzația, și nu era singurul, că erau gata-gata să dea de urma criminalului, dar că îi împiedica ceva, un fleac, de care nu-și puteau da seama.

— Costi. Dar nu facem altceva decât să-l judecăm pe om în măsura în care reușim să-l găsim, să-l cunoaștem, replică Adrian, calm.

— Lasă-mă în pace cu intențiile tale.

— Gata. Am isprăvit. Să mergem.

— În sat, sper, după dovezile pe care ni le cere, insistent, procurorul. Nu? se interesă pe un ton forțat neutru Chirilă.

— Nu. De ce? Dacă ne-am pornit pe vizite la stână, nu ne întoarcem din drum. Altfel nu mai avem niciun dram de noroc pe unde ne-or astăzi, rătăcitorii pași, spuse malițios căpitanul.

— Iată-te și superstițios. Din ce în ce mai rău. De teamă, nici nu încerc să-mi imaginez până unde o să ajungi pe drumul acesta de pierzanie pe care simt că ai pornit.

— Mă descurc, până la urmă, într-un fel sau altul. Ce crezi, Mihăiță?

Tătaru nu răspunse nimic de rândul acesta. Adrian își mai aprinse o țigară și porni încet spre stână, urmat de ceilalți ofițeri.

Locotenentul se mira de modul în care se desfășurase discuția de astăzi. Îi știa pe Adrian și pe Chirilă foarte buni prieteni. Dar nu înțelegea deloc motivul enervării prea accentuate a celui din urmă. Erau cu toții agasați de tergiversarea cu totul nedorită a anchetei, însă nimic nu îndreptățea furia.

Firește, nu era cea dintâi dispută pe teme profesionale, la care asista locotenentul. Așa cum i se părea, niciodată glasul lui Chirilă nu vibrase de mânie surdă și nu se ridicase la asemenea tonalități, ca astăzi. Ce era cu el? Avea convingerea că exista și un alt motiv decât cel lăsat să se contureze: nerăbdarea față de timpul pierdut fără a obține rezultate mai certe.

Aceleași întrebări și le punea, urmând tăcut cărarea către stână, și Adrian. „Dacă ne-ar fi auzit șeful, nu s-ar fi bucurat... Ei, drăcie, să nu dramatizăm!”

Se autolinișți revenind cu gândul la problemele care-l frământau: dovezile pe care trebuia să le furnizeze procurorului. „Prea o lungim, așa, la infinit. Deci”...

Acesta-i criminalul!

Înaintau, în șir indian, căutând umbra, din preajma apei. Era foarte cald. În jur, aceeași tihnă, atmosfera îndemnând mai curând la reverie decât să stimuleze elanuri de... anchetator în impas, vremelnic.

Orice sunet era absorbit de iarbă, de aerul torid. „Am senzația că liniștea a devenit palpabilă, că aș putea s-o mingii, s-o transpun pe pânză. Această diafană prezență mi-a inundat simțurile”, se detașă involuntar de problemele sale căpitanul.

— Dragi tovarăși, vă anunț solemn și oficial că mor de foame.

Vocea lui Chirilă părăsise cea mai vagă urmă de iritare. Căpitanul se opri din mers și începu să râdă în hohote. Ceilalți doi îl priveau nedumeriți, arborând doar niște zâmbete de circumstanță. Habar n-aveau pe unde-i rătăciseră gândurile, atât de prozaic rechemate acum de niște omenești nevoi.

— Aha! Asta era, deci, motivul enervării tale! De-asta nu mai reușeam, bietul de mine, să-ți intru în voie. Dar bine, Costi, cinstit era să spui ce se petrece cu tine, nu să reacționezi ca un mânz năzdrăvan.

— Asta-i bună! După ce ți-am explicat cu exactitate ce gândesc, insinuezi că am vorbit sub imperiul unei enervări puerile. Tot, dar absolut tot ce ți-am spus a fost corespondentul fidel al gândurilor mele și repet...

Adrian arboră o mină speriată și se apără în grabă:

— O, nu, te rog. Prefer să nu te contrazic. Haidem. Poate se îndură ciobanii să-ți dea un boț de caș.

Tachinându-se mereu se apropiară binișor de stână. Doi câini ciobănești mari, îi întâmpinară mârâind neprietenoși, nepermițându-le să mai înainteze.

— Frumoși mai sunteți, griveilor, exclamă Chirilă. Animalele, înțelegând parcă afrontul, își întețiră amenințările.

— Și fioroși, tare fioroși! adăugă Tătaru.

— Hei! E careva pe-aici? strigă Adrian.

După câteva clipe, dinspre coliba ciobanilor se auzi un glas domol. Omul se apropie fără grabă.

— Este, este. D-apoi cum să nu fie nimeni?

Era ciobanul cel scund. Cel care venise cu lopețile.

— Bună ziua, bade, îl salută Adrian.

— Apoi, bună să vă fie inima dumneavoastră. Crivăț! Șoric! Marș de-aici, alungă el câinii, fără a-și înăspri cât

de cât vocea. Iar câinii, potoliți, se dădură mai la o parte, continuând să-i privească circumspect pe nou veniți. Bună ziua, domnule ofițer. Bună ziua, dumneavoastră.

Căpitanul îi întinse mâna. Omul o apucă stângaci, cu o bucurie sfioasă.

— Ați mai venit pe la noi... constată fără mirare. Tot necazul acela vă poartă prin părțile noastre?

După trei ani de ședere prin aceste meleaguri, omul se simțea ca fiind al locului.

— Ai ghicit, bade. Tot necazul acela ne aduce pe aici...

— Nu l-ați găsit?

Se gândea, bineînțeles, la ucigașul omului pe care-l văzuse și el între sălcii. Tonul era cel al unor cunoscuți, vorbind despre lucruri de mult știute.

— Nu.

Ascultându-i, Chirilă se simțea cuprins iar de enervare. „Nici măcar nu abordează precis subiectul. Ce naiba mai lungește vorba?”, se supără pe căpitan, deși n-avea dreptate și știa asta foarte bine.

— Bade... cum îți spune? Iartă-mă, dar am uitat... reluă pe un ton blând Adrian, destul de stingherit că nu-și reamintește numele omului.

— Almășan. Almășan Petre îmi zice. Al Surului.

— Bade Petre, noi am venit să mai schimbăm o vorbă, două cu dumneata și cu ortacul dumitale, de aici. Dar nu-l văd. Unde-i?

— Păi, e pe-aproape, colea, către marginea apei. Uite-l că vine încoace.

Celălalt cioban se apropia, și el, alene de grup. Lui Chirilă i se păru că omul avea mai curând intenția de a se îndepărta decât de apropiere. „Sunt un caraghios. Am început să am... intuiții”.

Tihna, liniștea dimprejur atingeau desăvârșirea. Arșița fabrica neîncetat văluri transparente, pâlpâinde, pe care le anina, îndemânatică, în văzduhul luminos și albăstrui.

Din cauza căldurii, lumina avea efecte bizare. Uneori crea impresia de adânc marin, translucid, unduitor, devenind apoi opacă. După o vreme, fremătătoarele văluri sidefii se refăceau, aruncându-se sau plutind indefinit pe cerul albastru, imens.

De undeva, de după colibă, mai ieși un câine. Se îndrepta, șchiopătând, către omul care pășea abia mișcându-se. Pe măsură ce distanța dintre ei se micșora, câinele mârâia arătându-și colții. Rămânea, însă, cu un fel de prudență, destul de departe de noul venit.

— Ia te uită, la câinele ăsta, se miră Chirilă. Parc-ar fi gata-gata să se repeadă la ortacul dumitale. Or nu-l cunoaște?

— Ba de cunoscut îl cunoaște, că-l avem de multă vreme...

— Atunci?!

— Mai deunăzi, nu știu ce-o fi făcut câinele și Vasile, așa îl cheamă pe ortacul ăsta al meu, Vasile Ocolișan – l-o bătut rău de tot. De atunci îl doare și piciorul... cred că o să rămână șchiop, săracu'...

Glasul i se frânse parcă. Pesemne că-i părea foarte rău. Vizibil era și efortul cu care se smulse din tristețea care-l cuprinsese, pentru a-și relua rolul de amfitrion.

— Dar poftiți, veniți spre „casa" noastră, zise arătând cu capul spre colibă. Avem și un loc cu umbră. Aici prea ne bate soarele, și-i prea cald. N-ar strica un strop, două, de ploaie, comentă cu sfătoșenie de gospodar.

Vorbind, ciobanul cel scund, pornise spre coliba lor și spre locul umbros despre care pomenise. Celălalt își găsise ceva de lucru și rămăsese mai încolo, încetând să se mai apropie așa cum intenționase inițial.

— Poate-ți fi flămânzi, că-i vremea prânzului cel mare...

— Lasă, baciule, nu te mai gândi dumneata la noi, îl liniști Adrian.

— Ba mă gândesc, de ce să nu mă gândesc, că și mie îmi cade bine când gazda unde trag mă primește cum se cuvine. Și-apoi zic că eu acuma-s gazda domniilor voastre. Așezați-vă, rogu-vă, aici, unde puteți. Pe mine să mă iertați pentru scurtă vreme.

Se așezară. Adrian pe o bancă, meșterită de mâna nu foarte pricepută a vreunuia dintre ciobani. Chirilă și

Tătaru nu renunțară la plăcerea de a sta jos, pe iarba grasă și moale, răspândind arome delicate. Rămăsese, printr-o miraculoasă întâmplare, neatinsă de pașii oamenilor sau de arșița necruțătoare.

— Ce căldură nesuferită, bombăni Chirilă.

— Iar ești nemulțumit, îl apostrofă Adrian. Aici, la umbră – baciul are dreptate deplină – nu-i chiar așa de rău. Înclin să cred că azi ești indispus din niște motive care îmi scapă.

În acest timp gazda așternuse pe masa simplă un șervet curat, de cânepă, și pusese pe el caș proaspăt, niște ceapă verde și o pâine mare, frumoasă, rumenită în cuptor de vreo gospodină pricepută din sat, căreia îi fusese, de bună seamă, rândul să se îngrijească de hrana ciobanilor.

— Luați, vă rog frumos. Nu se cade să nu primiți din bucatele noastre, mai ales că vă omenim din toată inima.

— Mulțumim, bade Petre, se simți dator să zică Adrian, dar...

— Lăsați, lăsați. Să mulțumiți după ce mâncați.

Nu se cădea să-și jignească gazda atât de ospitalieră, mai ales că-i tenta cașul proaspăt ca și pâinea cât jumătatea roții carului. Fără alte îndemnuri, mâncară cu mare poftă. Dintr-o cană mare de lut, cu flori de mac zmălțuite, băură apă rece de izvor.

Badea Petre își văzuse molcom de treabă. Pentru el

timpul avea cu totul alte valori. Veni apoi și strânse gospodărește masa. Auzind mulțumirile, zise cu caldă simplitate:

— Să vă fie de bine. Acum, putem să stăm de vorbă. Știu că timpul vă este măsurat. Dar mai știu că dac-ați venit, vă aflați aici cu rost. Și eu, ca și ortacul meu, Vasile... se întoarse și strigă, mai mult ca un îndemn, vino, și tu, încoace, vă stăm într-ajutor cu ce ne-om pricepe și cu ce-o fi să ne mai cereți dumneavoastră.

— Păi, bade Petre, începu Adrian, necazul cel mai mare este că nu prea știm cu ce și de unde să începem. Că de întrebat v-am tot întrebat și atunci, știi dumneata când...

— Știu, cum să nu știu.

Chirilă asculta decis să nu mai intervină deși i se părea că nu în modul acesta trebuia să se desfășoare discuția. Dar dacă i s-ar fi cerut precizări n-ar fi fost în măsură să le dea.

I se părea, după ton, că Adrian și ciobanul se vor sfătui cât de curând nici mai mult, nici mai puțin decât privind creșterea cât mai rațională a oilor. Își păstră, consecvent, muțenia, gândindu-se la altele.

La un moment dat, urechea fină, exersată a lui Chirilă, distinse fiorul tainic de nerăbdare care stăpânea vocea prietenului său:

— Uite, poate dumneata sau badea Vasile... Dar

dumnealui de ce nu vine mai încoace?

— Vasile! măi, Vasile, hai încoace.

— Ziceam că, (și Chirilă desluși febrilitatea dincolo de calmul aparent al vocii căpitanului), poate v-ați mai adus aminte de vreun amănunt care să ne fie de folos. Omul care a fost ucis, trebuie să fi venit cu cineva în locurile astea, de lângă apă.

Badea Petre îl privea pe căpitan cam cu îndoială.

— Sau, poate, reluă acesta, cineva l-a adus după ce l-a omorât. Uite, asta am vrea noi să aflăm. Ceva, orice, cât de neînsemnat care să ne dea, să ne ducă spre vreun capăt...

— Eu înțeleg ce vreți dumneavoastră și tare-aș vrea să vă pot fi de ajutor. Mă credeți? De când l-am văzut zăcând acolo, în josul apei, îl tot visez noaptea. Vai de sufletul lui... Am mai vorbit cu Vasile... Măi, că nu înțelege de vorbă bună omul ăsta, se supără badea Petre, văzând că Vasile Ocolișan nu venea, nici acum, spre ei. Îl strigă, ceva mai ferm, mai autoritar:

— Vasile! Da’ lasă, omule, gălețile în plata domnului și vino odată.

Se întoarse către căpitan, adăugând cu aceeași cursivitate a relatării sale sfătoase:

— Cum v-am spus și data trecută, am fost plecat vreo trei zile pe-acasă, că sunt mai dinspre munți. M-am întors cu o zi sau două înainte de a-l găsi

dumneavoastră pe amărât, acolo. Vasile zicea – omul se apropiase, totuși – că el era aici... Vasile, mai bine spune tu. Spune-le tu, dumnealor ce te întreabă...

— Păi, ce să le spun?

Ciobanul cel înalt nu se arăta a fi prea vorbăreț. Lui Adrian i se păru că, de fapt, nu prea era dispus să-i ajute.

— Da, ce-i drept, drept este. N-ai de unde să știi ce vrem noi.

Chirilă remarcă la omul spătos, voinic, ce părea greoi, o căutătură piezișă, azvârlită scurt către Adrian, ocolindu-l, și oprită definitiv asupra câinelui rănit ce mârâia mocnit, în apropiere.

— Spune-ne, poate dumneata îți reamintești... și-căpitanul dădu, din nou, toate explicațiile pe care le crezu necesare.

Fără prea mult succes însă, căci omul tot nu se învrednici să dea răspunsuri mai detaliate. Nici despre lucrurile cunoscute și nici despre altele.

— Ce pot să vă spun eu? N-am văzut pe nimeni, niciun străin de locurile astea, umblând pe-aici...

— Dar dintre oamenii din satele învecinate – îi cunoști, nu? — pe cine ai văzut?

— Păi, de văzut, am văzut destui. Și până atunci, și de atunci încoace...

— Bade Vasile, reluă plin de răbdare căpitanul, încearcă totuși să-ți amintești. Poate a venit vreunul mai

des pe aici, pe-aproape. Sau... pe altul, l-ai văzut, poate, că a zăbovit mai mult.

— Nu, nu știu. N-am văzut pe nimeni să facă ce spuneți dumneavoastră.

Cuvintele nu se legau deloc. Ochii furișau priviri aiurea. Oftând abătut, căpitanul se ridică încet. Înțepenise de atâta șezut pe banca, pe care abia acum o descoperi ca fiind teribil de incomodă. Ce le mai rămânea de făcut decât să plece spre sat?

„Ce să ne mai pierdem vremea? Unul a fost plecat, celălalt, luat cu treburile numeroase de la stână, putea să nu fi văzut pe nimeni și nimic care să-i atragă luare-aminte. Iar dintre cei pe care-i văzuse o fi remarcat el pe vreunul, dar îl uitase. Suspect n-avea de ce să i se pară ceva, așa că... în fond, de unde era să știe că într-o bună zi va fi întrebat despre lucrurile astea. Îi cerem prea mult. Deci nimic de făcut”. Zise cu glas tare:

— Atunci, o să ne vedem mai departe de ale noastre. De căutat, vom căuta prin alte locuri amănuntele care ne trebuie.

Se ridicară și ceilalți ofițeri. Era limpede că aici zăboveau fără rost. Nu mai aveau ce afla.

— Vă mulțumim pentru ospitalitate și pentru bunăvoință, li se adresă căpitanul celor doi ciobani, deși se gândea că numai unul fusese deosebit, de ospitalier și binevoitor.

„Așa i-o fi firea lui Vasile Ocolișan: tăcut, ca și badea Petre, dar mai ales nespus de morocănos. N-o să-l schimbăm noi". Dădu mâna cu amândoi ciobanii.

— Știți... eu n-am văzut, niciodată, cum arată pe dinăuntru o colibă, la o stână, îi suflă abia auzit Tătaru lui Chirilă.

— Zău? se miră acesta cu indiferență.

Îi era cald, îi era lehamite de tot și de toate și nu. Înțelegea deloc interesul colegului său.

Badea Petre, care îl auzise, nu-și dezminți ospitalitatea, îl îmbie stăruitor pe locotenent să le treacă pragul casei.

— Poftiți, poftiți înăuntru, cum de nu? Se poate să nu vedeți? N-o ducem rău. Avem și aparat de radio. Cu tranzistori.

Adrian remarcă, în treacăt, la ciobanul masiv, o vagă neliniște, o ezitare, ca o împotrivire.

Cât despre interiorul colibei, Adrian nu era deloc curios. Vacanțele la țară, la bunici, îi prilejuiseră vizite la stână, așa că nu se simțea tentat să intre. „Are, precis, acoperișul campanulat[25]" îi veni în minte o comparație folosită mai ales când era vorba despre flori.

Se gândea că în colibă, la ora aceea, trebuia să fie foarte cald. Plin de calmă înțelegere, se reașeză pe

[25] În formă de clopot.

aceeași bancă. Aștepta răbdător în fața curiozității lui Tătaru.

De afară îl auzea entuziasmându-se, zicând că acolo trebuie să fie tare plăcut, interesându-se dacă nu cumva ploua înăuntru, etc...

Chirilă, mai puțin îngăduitor, era gata să-l îndemne să-și termine „documentarea” sau s-o amâne pentru o altă zi poate ceva mai răcoroasă. Deodată i se auzi vocea vibrând tensionată de o ușoară încordare:

— Tovarășe căpitan, aș vrea să vedeți și dumneavoastră...

Adrian simți cu acuitate că Tătaru nu-l chema inutil. Și chiar așa era. Prinsă de unul dintre stâlpii de susținere cu un cui mic, fără a se vedea dinspre intrare, se afla o fotografie: un nud de femeie!

De afară, de dincolo de pereții colibei, în care sub cerul incendiat de un soare nemilos domnea poezia mirosului de fin proaspăt, îl auziră deodată pe Chirilă, un Chirilă înviorat, devenit dintr-o dată autoritar:

— Hei, bade Vasile! Încotro pleci? Unde te grăbești? Nu ți-au plecat, încă, oaspeții. Vino-ncoace! N-auzi? Nu mă face să vin eu...

Și totul se lămuri în chip neașteptat. În absența lui badea Petre cel primitor și cu inima caldă, Ion Mureșan venise într-o seară la stână să cumpere caș proaspăt. Mergea spre alt șantier. Era abătut. Povestise despre

cearta, care-i lăsase vânătăi, cu Amariei, bunul său prieten. Imprudent, începuse să se laude că are bani, că are și aur, că poate cumpăra „orice pe lumea asta”. Își bătea joc de oricine și de orice:

— Ce viață aveți voi, ciobanii? Numai între oi și câini! Uite eu ce femei o să-mi cumpăr cu banii ăștia!

Și Mureșan îi arătase lui badea Vasile fotografiile cu femei goale. Fatale nu i-au fost, desigur, imaginile șterse, deformate de crăpăturile cartonului, ci banii. În timp ce se lăuda, Vasile Ocolișan, piosul care se închina în fața mortului, îl lovise pe Mureșan cu o secure. (Aceeași cu care a lovit, tot atunci, și câinele întărâtat de mirosul sângelui, când golea buzunarele victimei.)

În coliba cu acoperiș campanulat, cu aromă de fân plutind ademenitor, într-un colț mai ferit, îngropase banii, monedele de aur și fotografiile. Numai una, doar una singură o pusese la vedere, explicându-i cu toată liniștea, celuilalt cioban că o găsise pe malul apei pe unde trecuseră „niște oameni cu o mașină”.

Cam asta era tot. Ancheta îi purtase pe căi întortocheate, departe de acest loc paradoxal pașnic.

Se însera când se adunară, din nou – a cita oară? — în biroul colonelului.

— Iată-ți dovezile, procurorule, îi spuse zâmbind înseninat căpitanul.

— Bravo vouă! îi lăudă el malițios.

Îl opri privirea colonelului care nu uita de osteneala drumului parcurs, de ocolișurile care îi obosiseră îndeajuns.

Se mai gândea colonelul că ades, după un pas înainte, vin alții înapoi, că o izbândă poate fi urmată de un eșec, după care totul se reia, obligatoriu, de la capăt. Și-apoi știa că o bucurie, atât de greu trudită, nu e bine s-o iei în glumă.

— Și când te gândești că-l compătimeam pe ciobanul uriaș și atât de speriat, oftă Adrian.

Redactor: VIORICA LOGHIN
Tehnoredactor: GH. CUCOȘ

Bun de tipar 05. 04. 1981. Apărut 1981. Coli tipar 9. B. 245
Comanda nr. 10 139
Combinatul poligrafic „Casa Scânteii"
Piața Scânteii, nr. 1, București
Republica Socialistă România

Lei 5

COLECȚIA SFINX COLECȚIA SFINX COLECȚIA SF

COLECȚIA SFINX COLECȚIA SFINX COLECȚIA SF

Locul nu i se mai păru atît de frumos. Liniștit, da. Frumos, nu. Sălciile contorsionate, scrobite de capriciile neînțelese ale naturii, erau de o urîțenie ireală. Păreau niște guri uriașe, oribile, hămesite, sorbind avide aerul. Plaja, mai bine-zis prundișul, se îngusta. Malul înalt și aluviunile depuse în timp creaseră un fel de nișă, ca o ascunzătoare.

— Acolo..., și șoferul arătă cu mîna spre nișa-ascunzătoare.